

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 139

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

56. évfolyam

2013. május 17.

Közléményszám	Tartalom	Oldal
I	<i>Állásfoglalások, ajánlások és vélemények</i>	
	ÁLLÁSFOGLALÁSOK	
	Régiók Bizottsága	
	100. plenáris ülés – 2013. április 11–12.	
2013/C 139/01	A Régiók Bizottsága állásfoglalása – A szegénység felszámolására és a világ fenntartható jövőjének biztosítására irányuló jövőbeli általános megközelítésről	1
	VÉLEMÉNYEK	
	Régiók Bizottsága	
	100. plenáris ülés – 2013. április 11–12.	
2013/C 139/02	A Régiók Bizottsága véleménye – Szinergiák a magánberuházások és a közfinanszírozás között helyi és regionális szinten	4
2013/C 139/03	A Régiók Bizottsága véleménye – Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében	11
2013/C 139/04	A Régiók Bizottsága véleménye – A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós iránymutatás	17

HU

 Ár:
4 EUR

(folytatás a túloldalon)

<u>Közléményszám</u>	Tartalom (folytatás)	Oldal
2013/C 139/05	A Régiók Bizottsága véleménye – A fenntartható változás uniós támogatása az átalakulóban lévő társadalmakban	22
2013/C 139/06	A Régiók Bizottsága véleménye – Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások, 2012–2013	27
2013/C 139/07	A Régiók Bizottsága véleménye – A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában	35
2013/C 139/08	A Régiók Bizottsága véleménye – Decentralizáció az Európai Unióban és a helyi és regionális önkormányzás szerepe az uniós politikák kialakításában és végrehajtásában	39
2013/C 139/09	A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU által a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése és összpontosítása	46
2013/C 139/10	A Régiók Bizottsága véleménye – Gondoljuk újra az oktatást	51

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

100. plenáris ülés – 2013. április 11–12.

2013/C 139/11	A Régiók Bizottsága véleménye – A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap	59
---------------	--	----

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

100. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. ÁPRILIS 11–12.

A Régiók Bizottsága állásfoglalása – A szegénység felszámolására és a világ fenntartható jövőjének biztosítására irányuló jövőbeli általános megközelítésről

(2013/C 139/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. üdvözlö a „Méltó életet mindenkinek: A szegénység felszámolása és a világ fenntartható jövőjének biztosítása” című közleményt, és maradéktalanul támogatja azt a célt, hogy hozzák létre a jövőbeli globális fejlesztési politika átfogó keretét, amely egyesíti a társadalmi-gazdasági fejlődést és a környezeti fenntarthatóságot, egyben előmozdítja az igazságosságot, az egyenlőséget és méltányosságot, a békét és a biztonságot;

2. kiemeli a fenntartható fejlesztési modell előnyeit. Ezernyi olyan lehetőség nyílik meg általa, amellyel fellendíthetjük a növekedést, új munkahelyeket teremthetünk, környezetbarátabbá tehetjük a gazdaságot, javíthatunk a humán fejlesztési szolgáltatásokon, fokozhatjuk a jólétet, csökkenthetjük a társadalmi kirekesztést, illetve tisztább és egészségesebb környezetről gondoskodhatunk;

3. úgy véli, hogy bár jelentős előrelépések történtek a millenniumi fejlesztési célok elérése érdekében, még nagyon sok a teendő. Felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós polgárok 85 %-a a gazdasági visszaesés dacára úgy gondolja, hogy Európának továbbra is segítenie kell a fejlődő országokon ⁽¹⁾. Ezért további erőfeszítéseket kér, hogy 2015-re sikerre lehessen vinni a millenniumi fejlesztési célokat, és támogatja azt a kapcsolódó folyamatot is, amely a globális fenntartható fejlődési célok kidolgozását szolgálja. Ismételten támogatásáról biztosítja egyben azt az elképzelést, hogy a millenniumi fejlesztési célok nyomán követésének biztosítása érdekében 2015-öt a „Fejlesztés európai évévé” nyilvánítsák;

4. osztja azt a nézetet, mely szerint a Millenniumi Nyilatkozat továbbra is érvényes, és bizonyítéka annak, hogy igenis

megoldhatóak a problémák, ha az erőfeszítéseket a megfelelő szinteken koncentrálják és összehangolják. Döntően fontosnak tartja az összes főbb szereplő – különösen a fejlődő és a donor országokban működő szubnacionális hatóságok – bevonását a szükséges szakpolitikák és programok kidolgozásába és végrehajtásába, mivel ez segíti a célok elérését, és előmozdítja a fenntartható fejlődést és az inkluzív növekedést;

5. ezért egyetért azzal, hogy a jövőbeli keretet a meglévő célok ereje kell hogy tartsa, és a középpontban továbbra is a mélyszegénység sokféle dimenziójának felszámolása kell hogy álljon, de figyelembe kell venni a millenniumi fejlesztési célok hiányosságait és azokat a döntően fontos változásokat is, amelyek az elmúlt évtizedben nemzetközi szinten végbementek, különös tekintettel az alábbiak egyre nagyobb jelentőségére:

(i) új érdekelt felek, például feltörekvő országok, a magánszektor, alapítványok, civil szervezetek és – különösen – szubnacionális hatóságok, ⁽²⁾ illetve

(ii) egyre nagyobb globális kihívások, köztük a biztonság, a környezetkárosodás, az éghajlatváltozás és az energiaszükséglet;

6. egyetért azzal, hogy a későbbi célokat korlátozott számban és globális érvénnyel kell megfogalmazni, és minden kormányzati szinten biztosítaniuk kell a szerepvállalást. Fontosnak tartja, hogy a nagyközönség minél szélesebb körben megértse a célokat, ezért ezeknek egyszerűnek, világosnak és mérhetőnek kell lenniük;

⁽¹⁾ Tematikus Eurobarométer (392), 2012. október.

⁽²⁾ Jelen állásfoglalás a „szubnacionális kormányzati hatóságok” kifejezést használja, ahogyan ez az ENSZ összefüggésében használatos (ahol a „régió” kifejezésen inkább „a világ valamelyik régiója” értenőd). Az Európai Unió összefüggésében ezek a hatóságok a „helyi és regionális önkormányzatoknak” felelnek meg.

7. megjegyzi azonban, hogy a szegénységgel kapcsolatos kihívások jellege országonként meglehetősen különböző. Következésképpen meggyőződése, hogy a közös célok nem zárják ki azt, hogy specifikus politikákra és eszközökre is szükség legyen, amelyek figyelembe veszik egy adott övezet, ország, régió vagy szubnacionális térség egyedi körülményeit;

8. úgy véli, hogy a millenniumi fejlesztési célok közül többet elsősorban azért nem sikerült elérni, mert számos fejlődő országban – a demokrácia és a politikai elszámoltathatóság hiánya, valamint a széles körben elterjedt korrupció miatt – nagyok a társadalmi különbségek és az egyenlőtlenségek. A stabilitás és a biztonság néhány országban tapasztalható hiánya akadályozza a millenniumi fejlesztési célok elérését. Ezért kéri, hogy fejlesztési politikája révén az EU aktívan támogassa alapvető értékeit, azaz a demokráciát, az emberi jogokat és a jogállamiság elveit, egyben emlékeztet a szubnacionális hatóságok fontos szerepére abban, hogy feltérképezzék és orvosolják a hiányosságokat az emberi jogok érvényesítésében, a demokrácia előmozdításában és a korrupció elleni küzdelemben;

9. kiemeli, hogy létre kell hozni egy globális fejlesztési partnerséget, amelybe minden szereplőt bevonnak, illetve amely az embereket helyezi a középpontba és egy részvételen alapuló, inkluzív, alulról felfelé építkező megközelítést alkalmaz. Kéri, hogy az EU mutasson példát, és fogadjon el egy egységes és koherens álláspontot, amely minden kormányzati szint véleményét és részvételét tükrözi;

10. hangsúlyozza, hogy éppen a szubnacionális hatóságok biztosítanak a lakosság számára számos olyan szolgáltatást, melyek nélkülözhetetlenek a millenniumi célok – egészségügyi rendszer, higiénia, oktatás, közlekedés, energiarendszerek, víz- és hulladékgazdálkodás stb. – eléréséhez, következésképpen komoly hatással vannak a jövőbeli keret eredményeire;

11. a békére és biztonságra való tekintettel emlékeztet arra, hogy modern diplomáciát nem kizárólag nemzeti kormányzatok képviselhetnek és érvényesíthetnek: mivel nagy szükség van a párbeszédre, együttműködésre és összehangolásra, alapvető és egyre fontosabb feladat hárul a városok közötti diplomáciára is. Ezzel az eszközzel a helyi önkormányzatok elő tudják mozdítani a társadalmi kohéziót, a környezeti fenntarthatóságot, a konfliktusmegelőzést, a konfliktusmegoldást, valamint a konfliktus utáni újjáépítést és rehabilitációt;

12. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a közelmúltban közzétett OECD-adatok szerint az Európai Unió 2012-ben (2,3 milliárd euróval, azaz az előző évhez képest 4,3 %-kal) csökkentette teljes fejlesztési támogatását. Bár a világon továbbra is az EU adományoz a legtöbbet, és a segélyek csökkenéséért részben a gazdasági válság egyes tagállamokban kifejtett hatása a felelős, az RB felkéri az EU-t és a tagállamokat, hogy folytassák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy az EU teljesítse az ENSZ keretében vállalt kötelezettségét, amely szerint 2015-re bruttó nemzeti jövedelmének 0,7 %-át fordítja segélyezésre. A jelenlegi

megszorítások miatt ez az arány most 0,43 %, és csupán néhány tagállam éri el a 0,7 %-os célt;

13. emlékeztet arra, hogy a szubnacionális hatóságok egyre inkább önálló és aktív fejlesztési együttműködési politikát folytatnak, és bár általános hozzájárulásuk jóval meghaladja pénzügyi részvállalásukat, némelyikük már célul tűzte ki, hogy forrásainak 0,7 %-át a fejlődő országokkal folytatandó együttműködési tevékenységekre fordítja, míg mások saját finanszírozási mechanizmusokat is létrehoztak, hogy választ adhassanak a specifikus igényekre;

14. üdvözlí, hogy „a helyi önkormányzatoknak a polgárok és kormányzatok összekapcsolásában, illetve az adott ország fejlesztési menetrendjével kapcsolatos, széles körű és demokratikus szerepvállalás biztosításában betöltött szerepét” nemzetközileg is elismerték a Busani Nyilatkozatban és nemrégiben a Rio+20 konferencián elért eredményekről szóló dokumentumban, amely az önkormányzatokat stratégiai fejlesztőként, döntéshozóként és a fenntartható fejlődési politikák végrehajtójaként mutatja be;

15. megismétli „Az Európai Unió helyi és regionális önkormányzatainak hozzájárulása a fenntartható fejlődésről szóló 2012. évi (Rio+20) ENSZ-konferenciához” című véleményében (CdR 187/2011) megfogalmazott üzenetet, mely szerint az RB szeretné, ha továbbvinnék és életre keltenék az Agenda 21 program keretében végzett munkát. Az 1992. évi riói csúcstalálkozó után elindított helyi szintű Agenda 21 program megfelelően illusztrálja azt az alulról építkező folyamatot, amely jó és tartós eredményeket hozott mind a konkrét intézkedések, mind a társadalmi szereplők fenntarthatósági kérdésekre valóbb nagyobb rálátása és fokozottabb részvétele formájában;

16. emlékeztet arra, hogy az RB mind a riói csúcstalálkozó előkészítésekor, mind pedig az uniós küldöttség részeként aktívan hozzájárult a Rio+20 konferenciához, és bemutatta, mit lehet elérni olyan kezdeményezésekkel, mint a Polgármesterek Szövetsége és az Európa Zöld Fővárosa. Felhívja a figyelmet arra az egyetértési megállapodásra, melyet a konferencia alkalmából az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programjával (UNEP) közösen írt alá, hogy újabb szinergiákat hozzanak létre a különféle szintek között, és segítsék a Rio+20 Nyilatkozat végrehajtását. Az RB megfigyelőként továbbra is részt vesz a részes felek témába vágó konferenciáira kiküldött uniós delegációkban;

17. megismétli azt az elképzelését, hogy a fenntartható fejlődés intézményi keretében a nemzeti kormányok és az ENSZ szervei mellett a szubnacionális hatóságokat is teljes mértékben el kell ismerni releváns kormányzati szereplőnek. Ezzel összefüggésben kéri, hogy az UNEP-en vagy a fenntartható fejlődéssel foglalkozó kormányközi magas szintű politikai fórumon belül hozzanak létre állandó bizottságot a szubnacionális és helyi kormányzatok számára;

18. emlékeztet arra, hogy szerepük elismeréseképpen, illetve a fejlesztési támogatások hatékonyságának növelése érdekében 2008-ban az Európai Bizottság első ízben szólított fel arra, hogy átfogó megközelítést dolgozzanak ki a helyi hatóságokkal mint a globális, európai és nemzeti szintű fejlesztés szereplőivel kapcsolatban. Üdvözli az Európai Bizottság ezzel kapcsolatos uniós szintű erőfeszítéseit, illetve azt a szándékát, hogy a helyi önkormányzatok fejlesztésben játszott szerepéről szóló, 2013 tavaszára várható tematikus közleményben tükrözze ezt a stratégiai szemléletváltást az említett hatóságokkal fenntartott kapcsolatában;

19. a jövőre nézve olyan stratégiákat szorgalmaz – különösen az EU-ban –, amelyekkel figyelembe lehet venni a többoldalú decentralizált együttműködés lehetőségeit. A szomszédos országokra irányuló specifikus reprezentatív politikai testületek, pl. (a földközi-tengeri térségben) az ARLEM és (keleten) a CORLEAP mellett erre alkalmas eszköz lehet a decentralizált együttműködés portálja (amely a különféle tevékenységek és bevált gyakorlatok feltérképezése és az információátadás megkönnyítése révén elősegíti a készségek/kapacitások összeegyeztetését az igényekkel), valamint a decentralizált együttműködés politikai párbeszédet szolgáló kongresszusa;

20. kötelezettséget vállal a tekintetben, hogy továbbra is támogatja az európai rendszerek (például a Polgármesterek Szövetsége és az Európa Zöld Fővárosa), a világ más részein

működő hasonló rendszerek és a nemzetközi programok (például az Erőforrás-hatékony Városok elnevezésű új UNEP-kezdemenyezés, a fenntartható városfejlesztés szolgálatában nemrégiben elindított EU–Kína partnerség vagy a helyi Agenda 21) eredményesebb nemzetközi szintű népszerűsítését és integrációját, különösen az EU-bővítés és a szomszédos országok összefüggésében;

21. üdvözli, hogy az Európai Bizottság a „fenntartható, alkalmazkodóképes városok felé történő elmozdulás” célját az inkluzív és fenntartható növekedés motorjaként ismeri el. Ajánlja, hogy a jövőbeli fenntartható fejlődési célok sorában kapjon helyet a városok fenntarthatósága. Kéri, hogy az EU továbbra is foglalkozzon a fenntartható városi élet fontos kérdésével, és támogassa a városokat és szubnacionális hatóságokat arra irányuló erőfeszítéseikben, hogy alkalmazkodjanak az éghajlatváltozáshoz, illetve a szükséges kompetenciákra és forrásokra alapozva fejlesszék rugalmasságukat csakúgy mint katasztrofaelhárítási és megelőzési képességüket, hiszen gyakran nekik kell elsőként reagálniuk a természeti vagy ember okozta katasztrofákra;

22. megbízza a Régiók Bizottsága elnökét, hogy terjessze ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnöke, az Európai Tanács elnöke, az Európai Bizottság elnöke, az EU írási elnöksége, valamint az EU Tanácsának soron következő litván elnöksége elé.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 12-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

100. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. ÁPRILIS 11–12.

A Régiók Bizottsága véleménye – Szinergiák a magánberuházások és a közfinanszírozás között helyi és regionális szinten

(2013/C 139/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- egyetért azzal, hogy a támogatások InFI-kkel való kombinálása („elegyítése”) potenciálisan innovatív megközelítést jelent, amelynek révén összességében csökkenteni lehet a projektek/beruházások általános költségeit és kockázatait, és arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy gondolják át kreatívan, hogy ezeket a különféle „eszközöket” miként lehetne felhasználni a legfontosabb helyi beruházások támogatásának optimalizálására;
- kiemeli azt a fontos szerepet, amelyet az EBB mint az EU hosszú távú finanszírozással foglalkozó intézménye játszik az EU-n belüli PPP-k támogatásában, valamint a tekintetben, hogy az Európai Bizottsággal együttműködésben szaktudást biztosít számos InFI uniós szintű kialakításához és megvalósításához;
- üdvözlí azt a 10 milliárd eurós tőkenövelést, amelyről 2012-ben határoztak, és amely lehetővé teszi majd, hogy az EBB akár 60 milliárd eurós összeget biztosíthasson további hitelnyújtásra;
- üdvözlí a „keretkölcsön” és a „strukturálisprogram-hitel” EBB által bevezetett új intézményét. Ezek az eszközök döntő szerepet játszhatnak a helyi és regionális önkormányzatok finanszírozásában, mivel befektetések portfóliójának finanszírozását is lehetővé teszik, amivel átléphető a projektméret jelentette akadály
- elismeri, hogy a 2007–2013-as időszakban voltak kezdeti nehézségek az InFI-knek a strukturális alapok programjain belül való igénybevétele terén; számos olyan tényezőt tud megjelölni, amely magyarázatot jelent arra, hogy miért volt ilyen csekély mértékű ez az igénybevétel: például nem ismerték és nem értették eléggé a lehetőségeket; az irányító hatóságok részéről egyfajta szemléletváltásra van szükség, hogy támogatások helyett pénzügyi eszközökben gondolkodjanak, és végül a szabályozási keret, s ezen belül az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályok összetettsége is aggodalmakat keltett;
- üdvözlí a 2014–2020-ra előirányzott InFI-k körének bővítését a partnerségi megállapodások és operatív programok keretébe tartozó mindenfajta projektre, minden tematikus célkitűzésre és befektetési prioritásra;
- kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok körében egyre nagyobb az érdeklődés az iránt, hogy a makroregionális stratégiák keretében az EBB-vel együtt több régiót átfogó alapokat alakítsanak ki;
- kéri a projektkötvény-kezdemenyezés meghosszabbítását 2020-ig, valamint érvényességi területének kibővítését, hogy ne csak a transzeurópai hálózatokra, hanem más szektorokra is kiterjedjen, ha a kísérleti szakasz kiértékelése már megtörtént;
- javasolja, hogy az Európai Bizottság tisztázza, hogy az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazhatók-e az InFI-kre;

Előadó

Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), a Walesi Nemzetgyűlés tagja

Referenciaszöveg**I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Bevezető**

1. hangsúlyozza, hogy a növekvő optimizmus ellenére, amely azt sugallja, hogy az eurózóna válságának legmélyebb szakaszát már magunk mögött tudhatjuk, még mindig jelentős nehézségek és akadályok állnak az uniós gazdasági fellendülés ösztönzése előtt, különösen a fontos beruházásokat támogató köz- és magánfinanszírozás elérhetősége terén;

2. úgy véli, hogy az EU-nak kulcsszerepet kell játszania a gazdasági bizalom helyreállításában. Ezt olyan keretfeltételek kialakításával teheti meg, amelyek segítik a fontos helyi és regionális beruházások ösztönzésére rendelkezésre álló korlátozott köz- és magánforrások mobilizálását, és megoldást próbálnak nyújtani a kkv-k finanszírozására és hitelezésére rendelkezésre álló források krónikus szűkösségének problémájára. Enélkül ugyanis az Európa 2020 stratégia és a Növekedési és Munka-hely-teremtési Paktum törekvései nem válhatnak valóra;

3. ismét kiemeli a helyi és regionális önkormányzatoknak az európai fellendülést célzó törekvésekben játszott központi szerepét és hatásköreit, amelyekről már a *Nagyobb szinergiák kialakítása az uniós, nemzeti és szubnacionális költségvetések között* című, 2013. január 31-i véleményében ⁽¹⁾ is említést tett. A helyi és regionális önkormányzatok biztosítják ugyanis az európai közkiadások egy jelentős (a GDP 16,7 %-ának, illetve a 2011. évi összes közkiadás 34 %-ának megfelelő, a 2011-es közvetlen beruházások kétharmadát jelentő) ⁽²⁾ részét, s ezek nagyrészt az Európa 2020 stratégia kiemelt, központi, elsődleges területeire (például gazdasági ügyek, oktatás, környezetvédelem, lakhatás és kommunális létesítmények területére) koncentrálnak;

4. felhívja a figyelmet a köz-magán társulások (PPP-k) ⁽³⁾ fokozódó jelentőségére és az irántuk tanúsított növekvő érdeklődésre a projektek finanszírozásával kapcsolatban és innovatív pénzügyi eszközként (InFI-k) ⁽⁴⁾. Ezek az eszközök elősegíthetik, hogy fontos beruházások valósuljanak meg;

5. üdvözlí tehát azt a szerepet, amelyet az Európai Bizottság a PPP-k és InFI-k alkalmazásának ösztönzése érdekében játszik, olyan politikai keretet nyújtva, amely támogatja és ösztönzi ezen eszközök alkalmazását, és mobilizálva az EU költségvetését a helyi és regionális önkormányzatok szintjén rendelkezésre álló közfinanszírozás bővítése érdekében;

6. kiemeli, hogy az Európai Beruházási Bank (EBB) és a növekvő állami bankszektor EU-szerte központi szerepet játszik a koherens és átfogó „politikai ösztönzésű” beruházási környezet támogatásában;

7. megjegyzi, hogy viszonylag szerény volumenük ellenére mind az uniós költségvetésnek, mind pedig az EBB-nek fontos fellendítő szerepe van a beruházások ösztönzésében EU-szerte, különösen (de nem kizárólag) a közös stratégiai keret (CSF) eszközei révén, amelyeket területi szinten vetnek be és hajtanak végre (gyakran helyi és regionális önkormányzatok), és amelyek fontos „multiplikátorhatást” gyakorolnak a gazdaságra;

8. megjegyzi, hogy az Európai Bizottságnak az a törekvése, hogy a 2014–2020-as időszakban potenciálisan megduplázza a strukturális alapok beruházásainak fellendítő hatását, vagyis az EU által befektetett minden euróra 4,2 euró jusson. A kezdeti jelek arra utalnak, hogy az ERFA InFI-k útján hasznosított eszközeinek aránya 5-ről 15 %-ra nőhet;

⁽¹⁾ CdR 1778/2012 final.

⁽²⁾ Dexia Crédit local és CEMR (2012), *Subnational public finance in the European Union* [Szubnacionális közfinanszírozás az Európai Unióban], 2012. július.

⁽³⁾ A „PPP” kifejezést ebben a dokumentumban azokra a közös beruházási projektekre használjuk, amelyekben állami és magánszférabeli partnerek és finanszírozás egyaránt szerepet játszanak, és a „projekt alapú” megközelítés keretében köz-magán konzorciumok által végrehajtott beruházásokat értünk alatta.

⁽⁴⁾ Az „InFI” kifejezést a véleményben olyan rendszerekre vagy eszközökre használjuk, amelyek különféle, inkább egy „holdingalap” mint egy egyszeri projekt révén megvalósítandó egyedi projektek vagy lépések támogatására szolgálnak. Ilyen például a JEREMIE vagy a JESSICA. A területtel foglalkozó uniós szövegekben és tudományos irodalomban szintén széles körben elterjedt „Financial Engineering Instruments” (pénzügyi tervezési eszközök, FEI-k) helyett inkább ezt a kifejezést fogjuk alkalmazni.

9. üdvözlí, hogy a közös stratégiai kerethez tartozó alapokat továbbra is „megújuló” alapoknak tekintik, ami magában rejtí a lehetőséget arra, hogy területi szinten létrehozzanak egy „öröklésre támaszkodó” alapot; kéri annak megfontolását, hogy a „megújuló alap” megközelítést miként lehetne eredményesen továbbfejleszteni oly módon, hogy az InFI-k az EU költségvetéséből támogatott, központiilag irányított programokon fussanak keresztül (ahogy pl. a COSME vagy a Horizont 2020 esetében);

10. üdvözlí, hogy a 2014–2020-as többéves pénzügyi keretben és az azt kísérő javaslatokban az InFI-k nagyobb politikai prioritást kapnak; arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat (és tagállamokat), hogy optimalizálják ezt a támogató szabályozási keretet – mindenekelőtt a közös stratégiai kerethez tartozó alapok területi szinten, megosztott irányítás alatt felhasználásra kerülő eszközeire vonatkozó szigorúbb és egyértelműbb szabályok révén;

11. egyetért a CEPS által az Európai Parlament kérésére készített különjelentéssel⁽⁵⁾ abban, hogy az InFI-ket nem szabad mindenfajta helyi és regionális szintű beavatkozásra alkalmas, mindenható csodaszereknek tekinteni, kiemelve, hogy csupán „olyan projektekhez alkalmasak, amelyek potenciálisan nyereségesek”, és hogy „nem szabad őket a támogatások helyettesítőinek tekinteni, inkább az uniós költségvetés kiterjesztéseként kell látnunk őket”;

12. egyetért továbbá azzal is, hogy a támogatások InFI-kkel való kombinálása („elegyítése”) potenciálisan innovatív megközelítést jelent, amelynek révén összességében csökkenteni lehet a projektek/beruházások általános költségeit és kockázatait, és arra kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy gondolják át kreatívan, hogy ezeket a különféle „eszközöket” miként lehetne felhasználni a legfontosabb helyi beruházások támogatásának optimalizálására;

A PPP-k és az InFI-k létjogosultsága, indokai és előnyei

13. hangsúlyozza, hogy a PPP-k és az InFI-k létjogosultságát számos tényező indokolja azon túl is, hogy az ilyen megközelítéseknek potenciálisan kulcsszerepük lehet az EU gazdasági fellendülésének támogatásában. A PPP-k mögött alapvetően az a megfontolás állt, hogy ezek révén kölcsönös előnyöket és közös célokat lehet elérni oly módon, ami a köz- és magánérdekek összefogása nélkül nem volna lehetséges vagy kívánatos. Az InFI-k létjogosultságát az adja, hogy strukturáltabb támogatást nyújtanak, és alkalmasak olyan, meghatározott szabályokkal rendelkező, konkrét célokat követő mechanizmusok létrehozására, amelyekkel meg lehet célozni bizonyos kedvezményezetteket vagy csoportokat (pl. a mikrofinanszírozás révén kkv-kat, illetve kutatás-fejlesztési projekteket vagy városfejlesztési rendszereket);

14. megemlíti, hogy a piaci hiányosság fontos érvet jelent a közszféra részéről történő beavatkozás logikája mellett, mivel az enyhíti a kockázatot, ösztönzi a magánszektor bekapcsolódását, és lehetővé tesz olyan beruházásokat, amelyek egyébként nem valósulnának meg. Ez a szempont nyilvánvaló például a kkv-k

számára mikrofinanszírozáshoz való hozzáférést biztosító InFI-k vonatkozásában;

15. határozottan amellet érvel azonban, hogy a piaci hiányosság nem az egyetlen vagy feltétlenül jelen lévő ösztönzője az ilyen akcióknak, és hogy a beavatkozások mögött fő indítékként állhat valamilyen szélesebb közpolitikai célkitűzés is, például a rövid távú nyereség helyett a hosszú távúakra való összpontosítás, a környezetvédelmi célok (pl. tiszta energia) vagy a szociális célkitűzések (a szegénység csökkentése, a társadalmi kirekesztés kezelése) előtérbe helyezése, még ha ezek a beruházások új piacokat és gazdasági tevékenységeket is eredményezhetnek (például a megújuló energiák szektorának fejlesztését vagy városrehabilitációt);

16. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a PPP-k/InFI-k mögött álló jogszabályi és szabályozási keretben tegye világossabbá ezt a közpolitikai indítékot, illetve hogy egyértelműsítse az állami támogatásra vonatkozó szabályok és a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályok alkalmazását, amelyek akadályozhatják a helyi és regionális önkormányzatok hasonló kezdeményezésekben való részvételét. Ahol világos szakpolitikai érvek vannak jelen, ott az uniós versenyszabályoknak nem szabad akadályozniuk az ilyen lépések megtételét, illetve visszatartani azoktól;

17. kiemeli, hogy a közszféra demokratikusan elszámoltatható: elvben a beruházások hosszú távú megvalósíthatóságát tartja szem előtt, kiemelt célnak tekintve az alapvető közcélok és -értékek tiszteletben tartását, valamint csökkentve a kockázatokat azzal, hogy a magánbefektetők számára viszonylag biztonságos beruházási környezetet biztosít; a magánszektorbeli partnerek viszont friss pénzeszközöket, kereskedelmi ismereteket és szaktudást, innovatív és vállalkozói képességeket nyújtanak;

18. megjegyzi, hogy a magánbefektetők – köztük a nyugdíjalapok – számára a PPP-kbe/InFI-kbe való befektetés egyik legnagyobb potenciális vonzerejét az jelenti – különösen a mai gazdasági környezetben, tekintve a pénzügyi piacok nagyfokú bizonytalanságát –, hogy a közszféra részvétele miatt a beruházás kockázatát alacsonyabbnak érezhetik. Emellet az EBB-nek, illetve az EU-nak a finanszírozásban való részvétele is tovább csökkentheti az érzékelt kockázatot, mivel mintegy „külső igazolást” jelent a tervezett beruházások minőségére nézve;

19. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy jobban tárja fel, milyen lehetőségek vannak a nyugdíjalapok befektetéseit az EU fellendülési terve érdekében mobilizáló uniós szintű fellépésre;

20. kijelenti, hogy a 2008-as pénzügyi válsághoz vezető felelőtlen pénzügyi befektetések, valamint az elmúlt 3-4 évben az európai pénzügyi szolgáltatási szektor megreformálására tett törekvések nyomán ma egyértelműen felismerik, hogy múltbeli visszaéléseket és túlzásokat elkerülve a hosszú távú és fenntartható befektetésekre kell koncentrálni;

⁽⁵⁾ A CEPS 68. sz. különjelentése, 2012. október, 1. oldal.

21. hangsúlyozza ezért, hogy a köz-magán társulásoknál igen fontos a célok és a közérdek védelme és szem előtt tartása; megjegyzi azonban, hogy magánbefektetők nélkül nincs köz-magán társulás, és hogy a PPP-kre és InFI-kre vonatkozó szabályokat úgy kell kidolgozni, hogy ösztönözzék a magánszférabeli partnerek részvételét;

22. úgy véli, hogy erőteljes elmozdulás figyelhető meg újfajta tulajdonosi modellek felé, amelyek olyan politikai indíttatású beruházásokra irányulnak, amelyekből helyi és regionális szinten a polgárok profitálnak, miközben a rövid távú profit mindenáron való maximalizálása helyett a költség alapú megtérülés, a hosszú távú életképesség és a fenntarthatóság elérését tartják szem előtt, az Unió-beli állami bankok erőteljes hagyományára építve. Ezek a bankok az uniós bankágazat több mint 20 %-át képviselik (ide tartozik például Németországban a KfW és a regionális bankok hálózata, Franciaországban a Caisse des Dépôts vagy Olaszországban a Cassa di Risparmio di Roma) (6);

23. ezzel kapcsolatban meg kívánja említeni a helyi és regionális önkormányzatok finanszírozásával foglalkozó ügynökségek kibontakozóban lévő skandináv modelljét; közéjük tartozik például a hollandiai BNV, a dániai KommuneKredit, a norvégiai Kommunalkredit, a svédországi Kommuninvest vagy a finnországi Municipality Finance. Bár ezek nagymértékben különböznek a tekintetben, hogy az adott ország központi kormányzata milyen mértékben kapcsolódik be tevékenységükbe és így mekkora ellenőrzést gyakorol felettük, illetve mennyire ítélik kockázatosnak őket (7), mindenképpen érdekes alternatív lehetőséget kínálnak a helyi és regionális önkormányzatok beruházásainak finanszírozásához, beleértve a magánszektorral partnerségben folyókat is. Finnország esetében például a Municipality Finance 16 %-át birtokolja az állam, 31 %-a finn nyugdíjalapoké és 52 %-a a településeké. Walesen belül vita van kialakulóban arról, hogy esetleg létrehozzanak egy köztulajdonban lévő Wales Investment Bankot;

Az Európai Beruházási Bank szerepe

24. kiemeli azt a fontos szerepet, amelyet az EBB mint az EU hosszú távú finanszírozással foglalkozó intézménye (és egyben a világ legnagyobb, több mint 150 Unió-n kívüli állammal kapcsolatban lévő multilaterális hitelfelvévője és hitelnyújtója) játszik az EU-n belüli PPP-k támogatásában, valamint a tekintetben, hogy az Európai Bizottsággal együttműködésben szaktudást biztosít számos InFI uniós szintű kialakításához és megvalósításához (ide tartozik például a JEREMIE, a JESSICA, az ELENA vagy a kockázatmegosztó finanszírozási mechanizmus, illetve olyan technikai támogatási eszközök, mint a JASPERS vagy a JASMINE);

25. hangsúlyozza azt az értéket, amelyet az EBB beruházás alapú szemléletével, a támogatást és hitelnyújtást egyedi csomagok formájában testre szabó rugalmasságával, az állami

szervek számára kínált szaktanácsadói és technikai szakértői támogatásával és általa jelent, hogy a nemzetközi pénzügyi piacokon élvezett AAA besorolásának köszönhetően jó feltételeket tud kínálni ügyfeleinek;

26. kiemeli az EBB által kínált támogatás széles palettáját és a különböző típusú beavatkozások egész sorát, a projektekhez nyújtott közvetlen kölcsönöktől (ha 25 millió eurónál többről van szó) kezdve a helyi bankokon át nyújtott közvetített kölcsönökön át egészen a kockázati tőkéig vagy a mikrofinanszírozási modellekig, illetve a bank által a beruházásoknál alkalmazott politikai megközelítést, melynek során elsősorban a kkv-k fejlesztésére, a gazdasági/társadalmi egyenlőtlenségek megoldására, a természeti/városi környezetbe való befektetésre, a tudásgazdaságra, a transzeurópai hálózatok támogatására és az EU fenntartható energiaellátására vonatkozó átfogó uniós prioritásokat tartja szem előtt;

27. megjegyzi, hogy az EBB tevékenységének több mint 90 %-a Európára koncentrálódik, de a bank fontos szerepet játszik az uniós kül- és fejlesztési politikák pénzügyi oldalának megvalósításában is, amit a Régiók Bizottsága üdvözl;

28. kiemeli, hogy az EBB részéről nyújtott finanszírozás jelentősége a kilencvenes évek vége óta egyre növekszik, ami az elmúlt évtized nagyobb kölcsönzési aktivitásában mutatkozott meg, és különösen az elmúlt 4-5 év pénzügyi válsága alatt volt megfigyelhető;

29. megjegyzi, hogy a kétezres évtized közepére az EBB éves hitelezési volumene az 1998-as 10 milliárd ECU-ról 45 milliárd euróra ugrott, és a 2011-es csúcspontban 79 milliárd euró volt, pótlandó a válság folyamán kiesett magánberuházásokat. 2011 végére a fennálló, visszafizetendő hitelek összértéke több mint egyharmadnyival, 395 milliárd euróra nőtt. Az EBB központi szerepet játszott a tőke rendelkezésre bocsátásában az EU egész területén, illetve a beruházások támogatásában az eurózóna néhány problémákkal küzdő tagországában, például Görögországban, Portugáliában vagy Spanyolországban;

30. üdvözlí ezért azt a 10 milliárd eurós tőkenövelést, amelyről 2012-ben határoztak, és amely lehetővé teszi majd, hogy az EBB akár 60 milliárd eurós összeget biztosíthasson további hitelnyújtásra;

31. hangsúlyozza annak hasznosságát, hogy az EU-nak rendelkezésére áll egy ilyen értékes intézmény, amely rugalmasan és gyorsan képes reagálni a változó körülményekre, megfelelően adaptálva a támogatási programokat és újakat fejlesztve ki; ismételt hangsúlyozza, hogy a jelen gazdasági légkörben fontos, hogy legyen egy olyan uniós intézmény, amely az EU alapvető céljait szolgáló politikai alapú beruházásokat hajt végre oly módon, hogy a profitmaximalizálás helyett inkább a veszteség elkerülését tartja szem előtt;

(6) Public Financial Institutions in Europe [Állami Pénzügyintézetek Európában], 2011. március, Állami Bankok Európai Szövetsége (European Association of Public Banks, EAPB).

(7) A norvégiai Kommunalkredit 100 %-ban a központi kormányzat felügyeli és birtokolja. A hollandiai BNV bank 50 %-ban állami és 50 %-ban önkormányzati tulajdonban van.

32. méltatja, hogy az Európai Bizottság és az EBB a 2007–2013-as időszakban InFI-k egész sorát fejlesztette ki, és meghonosította azt az elvet, hogy az ezeken az InFI-ken keresztül nyújtott uniós finanszírozásnak egyértelmű szerepet kell játszania és többletértéket kell képviselnie, kiegészítve a hagyományos kölcsönök szerepkörét, és túl is lépve azon; megjegyzi, hogy 2011 végére a tagállamokban – Írországot és Luxemburgot kivéve – már összesen 592 InFI-t fejlesztettek ki;

33. üdvözli a „keretkölcsön” és a „strukturálisprogram-hitel” EBB által bevezetett új intézményét. Ezek az eszközök döntő szerepet játszhatnak a helyi és regionális önkormányzatok finanszírozásában, mivel befektetések portfóliójának finanszírozását is lehetővé teszik, amivel átléphető a projektméret jelentette akadály (a minimális kölcsönösszeg rendszerint 25 millió euró);

34. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, kiterjeszthető-e ez a megközelítés az EU költségvetésére olyan pénzügyi eszközök révén, amelyek lehetővé teszik kis projektekből képezett csomagok „értékpapírosítását” (többek között projektkötvények kibocsátását, amelyekről az Európai Tanács 2012. júniusi következtetéseiben megállapodott, beleértve egy kísérleti projektszakasz elindítását a jelenlegi pénzügyi keretben, valamint az „Európai Hálózati finanszírozási Eszköz” megemléztetését olyan példaként, amelynek kapcsán erre sor kerülhet a 2014–2020-as időszakban);

35. üdvözli az annak érdekében tett lépéseket, hogy az EBB és a Régiók Bizottsága között erős és szoros kapcsolat alakuljon ki, mivel az EBB egyre fontosabb szerepet játszik a gazdasági beruházások helyi és regionális önkormányzatok szintjén történő támogatásában;

Problematisztikus pontok a köz-magán társulások és az innovatív pénzügyi eszközök alkalmazása terén

36. elismeri, hogy a 2007–2013-as időszakban voltak kezdeti nehézségek az InFI-knek a strukturális alapok programjain belül való igénybevétele terén, ami abból a külső értékelő jelentésből is kitűnik, amely az Európai Bizottság számára készült a részben a strukturális alapokból finanszírozott pénzügyi konstrukciók finanszírozása és végrehajtása terén elért előrehaladásról;

37. számos olyan tényezőt tud megjelölni, amely magyarázatot jelent arra, hogy miért volt ilyen csekély mértékű ez az igénybevétel: például nem ismerték és nem értékelték eléggé a lehetőségeket; az irányító hatóságok részéről egyfajta szemléletváltásra van szükség, hogy támogatások helyett pénzügyi eszközökben gondolkodjanak, figyelembe véve a kockázatokat is; az eszközöket és a részvételi módszereket bonyolultnak érezték; és végül a szabályozási keret, s ezen belül az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályok összetettsége is aggodalmakat keltett;

38. hangot ad a városok és városi önkormányzatok konkrét aggodalmainak a JESSICA eszközöknek a 2007–2013-as programozási időszak alatti alakulását illetően, mindenekelőtt a tekintetben, hogy feszültségek alakultak ki a programok irányító hatóságai és a városi önkormányzatok között; üdvözli ezért, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó rendelettervezetek világosabban és átfogóbban szabályozzák a szubregionális programozást és az „integrált területi beruházásokat”, amiből annak kell következnie, hogy a városoknak, illetve városi térségeknek a jövőben jobb lehetőségeik lesznek JESSICA-programok kidolgozására;

39. megjegyzi, hogy az anyaggyűjtés fázisában kinyilvánított egyes nézetek szerint az EBB-nek nyomatékosabb szerepet kellene vállalnia, befektetési portfólióján belül támogatva a „kockázatosabb” projekteket és kezdeményezéseket;

40. hangsúlyozza az új és a kialakulóban lévő technológiák támogatásának fontosságát, ami többek közt azáltal történhet, hogy a kulcsfontosságú alaptechnológiák (köztük például a fotonika) fejlesztését az EU-ban politikai prioritásnak tekintik; kéri az Európai Bizottságot és az EBB-t, hogy gondoskodjanak arról, hogy a PPP-k és az InFI-k keretében egy hosszabb távú európai befektetési szemlélet részeként a 2014–2020-as időszakban kellő súllyal támogassák az új és a kialakulóban lévő technológiákat;

Az uniós szintű eszközök (köztük a KSK-alapok) egyszerűsítése, racionalizálása és kibővítése

41. megjegyzi, hogy a 2007–2013-as időszak alatt áttekinthetetlen és ötletszerű módon számos különféle tematikus eszköz alakult ki, mivel a különböző főigazgatóságok új finanszírozási módszereket kívántak bevezetni;

42. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló törekvéseit, hogy racionalizálja és egyszerűsítse a 2014–2020-as periódusra rendelkezésre álló InFI-k körét;

43. üdvözli a 2014–2020-ra előirányzott InFI-k körének a közös rendelkezéseket megállapító rendelet tervezetének 32–40. cikkében rögzített bővítését⁽⁸⁾ a partnerségi megállapodások és operatív programok keretébe tartozó mindenfajta projektre, minden tematikus célkitűzésre és befektetési prioritásra, valamint a KSK-alapokra; várakozással tekint e rendelkezések széles körű és gyakori alkalmazása elé, többek közt a vidékfejlesztés és a tengeri programok területén;

44. kiemelten üdvözli annak a tilalomnak az eltörlését, hogy egy projektet csak egyetlen forrásból lehet finanszírozni, és azt a lehetőséget, hogy több pénzügyi eszközt kombináljanak egymással, ami minden biztonnyal segíti majd a helyi és regionális projektek finanszírozását;

⁽⁸⁾ A közös stratégiai kerethez tartozó öt alapot (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap, EMVA, Európai Tengerügyi és Halászati Alap) illetően lásd a közös rendelkezéseket megállapító rendeletjavaslat 32–40. cikkét.

45. üdvözlí azt a javaslatot, hogy az innovatív kkv-knak a COSME (?) keretében nyújtott támogatást vonják össze a Horizont 2020 program keretében a kkv-kat célzó kockázatmegosztó finanszírozási mechanizmus programmal, ami a 2014–2020-as időszak alatt várhatóan 100 milliárd eurónál is nagyobb potenciális támogatást jelentene a kutatás-fejlesztési beruházások számára, ami az Európa 2020 stratégia által kitűzött, a GDP 3 %-ának megfelelő célkitűzéshez hiányzó összeg mintegy 10 %-át jelentené;

46. úgy látja, hogy a helyi és regionális szintnek tájékoztathatónak kellene lennie az EBB kínálta potenciális támogatási lehetőségekről, ezért arra szólítja fel a helyi és regionális önkormányzatokat (köztük a KSK-programok irányító hatóságait is), hogy proaktívabb szerepet felvéve lépjenek kapcsolatba az EBB-vel, s egyúttal az Európai Bizottságot és az EBB-t is felkéri arra, hogy végezzenek további tájékoztató tevékenységet, népszerűsítve a meglévő és az új lehetőségeket;

47. javasolja, hogy 2013 és 2014 folyamán a Régiók Bizottsága társszervezésében tartsanak közös konferenciasorozatot, esetleg az Open Days – Régiók és Városok Európai Hete alkalmával; ismét kiemeli, mennyire fontos, hogy az ilyen rendezvényekbe bevonják az olyan szervezeteket, mint az Állami Bankok Európai Szövetsége, a KFW vagy a kereskedelmi banki szektor, továbbá az üzleti hálózat jellegű szervezetek;

48. megjegyzi, hogy a kedvezményezettek, különösen a kkv-k (s mindenekelött a mikrovállalkozások) számára általános gondot jelent, hogy a beruházástámogató eszközök összetett választékát feltérképezve kiválasszák a számukra megfelelő eszközt;

49. megjegyzi, hogy kkv-k legtöbbje először helyi bankjához fordul tanácsért vagy finanszírozásért, vagyis a kölcsönfinanszírozási eszközökkel (ideértve az EBB vagy az uniós költségvetés által támogatott eszközöket is) meg kell találni a megfelelő utat a vállalkozásokhoz; kéri, hogy a „gondolkozz kicsiben” elvet az InFI-k fejlesztése terén szigorúbban alkalmazzák;

50. megjegyzi, hogy azokban az országokban (pl. Németországban), ahol fejlett az állami banki infrastruktúra és a politikai szempontú beruházási szemlélet, ott jobban kimutathatók a kapcsolódások az uniós politikai fejlemények, az új eszközök és a helyi és regionális önkormányzatok szintjén a kkv-k számára nyújtott szolgáltatások meglévő portfóliójába való beépítés között;

51. arra kéri ezért a tagállamokat és a helyi és regionális önkormányzatokat – mindenekelött az EU gazdasági kormányzási struktúráinak folyamatban lévő reformja kapcsán –, hogy az eddiginél módszeresebben tekintsék át, hogy az EU, illetve a nemzeti és a nemzeti szint alatti pénzügyi és banki struktúrák

miként tudnak eredményesebben együttműködni annak érdekében, hogy az EU gazdaságán belül a kkv-k és a kreatív/innovatív hozzáadott értéket képviselő szereplők támogatása nagyobb súlyt kapjon;

52. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok körében (pl. az északi országokban) egyre nagyobb az érdeklődés az iránt, hogy a makroregionális stratégiák keretében az EBB-vel együtt több régiót átfogó alapokat alakítsanak ki. Az alapoknak ez az összefogása a különálló, elszigetelt regionális alapokhoz képest javíthatja a kockázat szétterítését és a részt vevő alapok fellendítő és multiplikátorhatását;

Projektkötvény-kezdményezés

53. üdvözlí az EBB bevonását a projektkötvényekkel kapcsolatos kezdeményezésbe. Ennek az a célja, hogy a bank segítséget nyújtson a magánprojektek támogatóinak abban, hogy kötvényeket bocsássanak ki infrastrukturális projektek finanszírozására, és tőkepiaci pénzeszközöket tudjanak vonzani intézményi befektetőktől, például nyugdíjalapoktól;

54. kéri a projektkötvény-kezdményezés meghosszabbítását 2020-ig, valamint érvényességi területének kibővítését, hogy ne csak a transeurópai hálózatokra, hanem más szektorokra is kiterjedjen, ha a kísérleti szakasz Európai Parlament által kért kiértékelése már megtörtént;

55. kéri a legjobb gyakorlatok uniós szintű megosztását annak hangsúlyozása érdekében, hogy a hitelminősítő intézetek helyi és regionális önkormányzatokat is értékelhetnek. Ez csökkenti kockázati státuszukat, amikor magánfinanszírozást próbálnak bevonni;

56. ismét felveti azt a korábbi véleményeiben is szereplő kérést, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, milyen lehetőség van az Egyesült Királyságban és az Egyesült Államokban már létező „polgári kötvények” és „szociális hatású kötvények” mint az EU céljait támogató további innovatív pénzügyi eszközök kidolgozásának megkönnyítésére;

57. üdvözlí az előzetes értékelések általános alkalmazását. Ezek célja annak alátámasztása, hogy az említett pénzügyi eszközöket felhasználó projekteknél indokolt a közpénzekből történő beavatkozás;

58. javasolja, hogy az Európai Bizottság tisztázza, hogy az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazhatók-e az InFI-kre, például oly módon, hogy egységes és használatra kész sablonokat készít e kérdések kezeléséhez. Az Európai Bizottság és az EBB emellett a helyi és regionális önkormányzatoknak e kérdésekben nyújtott technikai segítségnyújtását is bővíthetné;

(?) Korábban a versenyképességi és innovációs programhoz tartozott, két InFI-vel: a gyorsan növekvő és innovatív kkv-k támogatására létrehozott eszközzel és a kkv-garanciakerettel.

Szubszidiaritás és arányosság

59. megemlíti, hogy a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos megfontolások a jelen vélemény szempontjából nem játszanak fontos szerepet, mivel a vélemény nem az Európai Bizottság valamely jogalkotási vagy szakpolitikai javaslatára reagál;

60. hangsúlyozza azonban, hogy fontos annak biztosítása, hogy az addicionalitás és a hozzáadott érték elve alapján uniós szintű beavatkozások történjenek, és üdvözli, hogy ez az elv a pénzügyi eszközökre alkalmazandó szabályok kapcsán bekerült az EU új költségvetési rendeletébe.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében

(2013/C 139/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- hangsúlyozza, hogy az iparpolitikát az uniós integráció egyik pillérévé kell tenni, és ugyanolyan szilárd politikai elkötelezettségben kell részesülnie, mint ami a kohézió, az infrastruktúrák vagy a mezőgazdaság esetében nyilvánul meg;
- úgy véli, hogy az Európai Bizottság a EUMSZ. 173. cikkében foglaltaknak megfelelően ki kell, hogy használja a Lisszaboni Szerződés által az iparpolitika vonatkozásában nyújtott lehetőségeket;
- támogatja az Európai Parlament arra irányuló javaslatát, hogy az európai, nemzeti és területi önkormányzati illetékességi szintek közötti egyeztetés, valamint a különböző szinteken és az egyes ágazatokban jelenleg szétszórtnak meglévő források egyesítése érdekében hozzanak létre egy irányító csoportot;
- felhívja a figyelmet arra, hogy számos helyi és regionális önkormányzat már fejlődési stratégiájának középpontjába állította a gazdasági, szociális és környezeti innovációt; rendelkeznek azokkal a hálózatokkal és tapasztalatokkal, amelyekre szükség van a kkv-k fejlesztéséhez elengedhetetlen ökoszisztéma-innovációk kialakításához;
- projektötvények kibocsátását javasolja a kkv-k finanszírozása, a kkv-knak és közép vállalkozásoknak szánt regionális eszközök bővítése és – a régiókra támaszkodva – egy európai kockázati tőke-gazdaság megerősítése érdekében;
- azt javasolja, hogy a regionális innovációs koncepciókat bővítsék regionális innovációs és iparfejlesztési koncepciókká.

Előadó

Claude GEWERC (FR/PES), Pikárdia regionális önkormányzatának elnöke

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében

COM(2012) 582 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlöi az európai bizottsági közleményt, amely egyértelműen megerősíti az ipar szükségességét és jelentőségét;

Általános megjegyzések

2. a kivitel és a magánszférabeli K+F kiadások 80 %-a az iparhoz kapcsolható, így továbbra is Európa motorja a globalizációs folyamatban. Erős húzóhatást gyakorol az egész gazdaságra, különösen a foglalkoztatás területén (35 millió fő dolgozik az iparban), és jelentősen kihat a szolgáltatási tevékenységekre;

3. az elmúlt időszakot azonban az európai termelőkapacitások csökkenése, az Unión belüli egyenlőtlenségek növekedése, valamint a delokalizációkkal és az európai vállalkozások versenyképességével kapcsolatos aggodalmak felerősödése jellemezte;

4. az Európai Unió az Európai Szén- és Acélközösségre épült. A jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság alátámasztja azt a feltevést, hogy az Unió jóléte és fennmaradása attól függ, hogy képes lesz-e fenntartani egy erős feldolgozóipari bázist egy olyan új – az innovációra és az új technológiákba történő erősebb beruházásokra épülő – ipari modell támogatása révén, amely egyesíti az EU-t, és megerősíti helyét a világ gazdaságában. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, az ipari forradalom bölcsőjének számító Európának megvannak az ipari megújuláshoz nélkülözhetetlen gazdasági, kulturális, tudományos és politikai ütőkártyái: több mint 500 millió lakost számláló, hatalmas piaccal, megfelelően képzett munkavállalókkal, a világ második fizetőeszközével, a szinte az összes ágazatban jelenlévő, eredményesen terjeszkedő vállalkozásokkal és stabil politikai kerettel rendelkezik;

5. ez a megállapítás amellet szöl, hogy a tényleges politikai prioritásnak tekintett iparpolitikát az uniós integráció egyik pillérévé kell tenni, és ugyanolyan szilárd politikai elkötelezettségben kell részesülnie, mint ami a kohézió, az infrastruktúrák vagy a mezőgazdaság esetében nyilvánul meg;

6. ez a szándék egyre nagyobb teret kap, bár a tagállamok nem feltétlenül értenek egyet vele, amint azt a következő többéves pénzügyi keretről folyó európai tanácsi tárgyalások során az olyan különösen ígéretes ágazatokban javasolt aránytalan költségvetési csökkentések igazolják, mint amilyenek a kutatás és az innováció (Horizont 2020), valamint a transzeurópai infrastruktúrák (Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz) ágazatai;

7. úgy véli, hogy az Európai Bizottság a EUMSz. 173. cikkében foglaltaknak megfelelően ki kell, hogy használja a Lisszaboni Szerződés által az iparpolitika vonatkozásában nyújtott lehetőségeket, különösen úgy, hogy él azzal a lehetőséggel, hogy „minden hasznos kezdeményezést megtehet a (tagállamok közötti, iparpolitikával kapcsolatos) összehangolás előmozdítására, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre”;

8. ezért támogatja az Európai Parlament arra irányuló javaslatát, hogy az európai, nemzeti és területi önkormányzati illetékességi szintek közötti egyeztetés, valamint a különböző szinteken és az egyes ágazatokban jelenleg szétszórtnak meglévő források egyesítése érdekében hozzanak létre egy irányító csoportot;

9. az Európai Bizottság szerint az ipari bázist hat kiemelt cselekvési irányvonal mentén kell megerősíteni annak érdekében, hogy az uniós GDP-ben képviselt aránya elérje a 20 %-ot: ezek a fejlett gyártási technológiák, a kulcsfontosságú alaptechnológiák, a bioalapú termékek, a fenntartható iparpolitika, építőipar és nyersanyagok, a tiszta járművek és az intelligens hálózatok. A közlemény koncepciója négy pillérre támaszkodik.

A Régiók Bizottsága

10. egyetért a sürgős iparpolitikai intézkedések szükségességére vonatkozó megállapítással, amelynek alapján közép- és hosszú távú javaslatait gyorsabb eredményt hozó javaslatokkal egészítette ki az Európai Bizottság;

11. megjegyzi azonban, hogy az ipar számos tagállamban tapasztalt problémái strukturális okokkal függenek össze, melyek az iparpolitika alakításának, irányításának és finanszírozásának mélyreható változásait teszik szükségessé, ezért célszerű lenne ezeket a változásokat felgyorsítani, továbbá a kihívásnak megfelelő intézményi és pénzügyi eszközöket fordítani rájuk;

12. egyetért a nézettel, hogy a versenyképesség javításához és a fenntartható növekedés biztosításához mindenképpen szükség van iparbarát keretfeltételekre, valamint a vállalatokba és működési környezetükbe irányuló beruházásokra. Az európai vállalatok versenyképességének legnagyobb tétje valóban abban rejlik, hogy a termelékenység növekedését az erőforrások, különösen pedig az emberi erőforrások fenntartható kezelésén keresztül érik el az életen át tartó tanulásnak, az innovációnak és a nemzetközivé válásnak köszönhetően, valamint a felelősségi köröknek és a nyereségnek a munkavállalókkal való megosztása révén, nem pedig csupán a munkaerő költségére összpontosítva;

13. az Európai Bizottsághoz hasonlóan nyugtázza a pénzügyi válságnak a reálgazdaság finanszírozására gyakorolt hatását, de megjegyzi, hogy egy „sor intézkedéssel” nem lehet megfelelően reagálni egy rendszerszintű egyensúlyzavarra;

14. kiemeli a kompetenciák szerepét az európai ipar fejlesztésében és korszerűsítésében;

15. rámutat, hogy sürgősen előtérbe kell helyezni az ipari szerkezetváltás emberi, szociális és területi vetületét;

16. megjegyzi, hogy az egységes piac bővítése egyelőre nem járult hozzá az Unió ipari bázisának megszilárdításához, és meglepődésének ad hangot amiatt, hogy a monetáris paritásról nincs szó a piacra jutás feltételei között;

17. egyetért a vállalkozói szellem ösztönzésére irányuló szándékkal, de hangsúlyozza, hogy az ipari szakmák támogatása és elismerése ugyanolyan fontos;

18. kéri az Európai Bizottságot, hogy finomítsa elemzőképességét és a vállalatok számára nyújtandó támogatási eszközeit, amennyiben az élelmiszeripar esetében elfogadott módon tanulmányozza egy olyan, a kkv és a nagyvállalat közötti köztes vállalati kategória létrehozásának lehetőségét, amely 250–750 alkalmazottat foglalkoztat, éves forgalma pedig kevesebb, mint 200 millió euró. Ez a vállalati kategória a méretéhez illeszkedő mértékű, a nagyvállalatokénál magasabb, de a kkv-kénál alacsonyabb támogatásban részesülhetne;

19. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az iparpolitika területi vetületét csak mellékesen említi meg a közlemény, holott polgártársaink a régiókban élnek és képezik magukat, ott változtathatnak életmódjukon, ott hoznak létre infrastruktúrákat, az eszmecserére módot adó platformokat, ott épülnek ki a hálózatok és az együttműködés formái, és ott épül ki az interperszonális kapcsolatoknak köszönhető bizalom;

20. támogatja a megerősített iparpolitika pilléreit, amelyek a következők: beruházás az innovációba, jobb piaci feltételek, a tőkéhez való hozzáférés, valamint a humántőke és szakképzettség;

A. AZ ÚJ TECHNOLÓGIÁKBA ÉS AZ INNOVÁCIÓBA VALÓ BERUHÁZÁS ELŐSEGÍTÉSE

21. számos helyi és regionális önkormányzat már fejlődési stratégiájának középpontjába állította a gazdasági, szociális és környezeti innovációt; rendelkeznek azokkal a hálózatokkal és tapasztalatokkal, amelyekre szükség van a kkv-k fejlesztéséhez elengedhetetlen ökoszisztéma-innovációk kialakításához;

22. a tiszta termelésre szolgáló fejlett technológiák, mint a fenntartható nyersanyagok, természetesen kapcsolódnak az anyagok újrahasznosítását és az energiatakarékosságot elősegítő ipari ökológián alapuló megközelítéshez;

23. az építőipar és a fenntartható nyersanyagok ágazata a közberuházás szemléltetése és orientálása szempontjából szintén szorosan kapcsolódik a helyi közeghez;

24. az elektromos és hibrid járművek jövőjének többek között a mobilitás új megközelítése esetén, az elsősorban a pályaudvarok körzetében gyökeret verő intermodalitás új formájaként van értelme. Viszont az elektromos járművek használatának ezen kívüli más formái is elképzelhetők, mindenekelőtt a városi (beleértve az elővárosi területeket) közlekedéssel kapcsolatos új megoldások tekintetében;

25. ez jellemzően olyan téma, amelynél az ágazati megközelítést össze lehetne kapcsolni a kohéziós megközelítéssel, és amelynél szoros összefüggés van a fenntartható területrendezés és az ipari fejlesztés között;

26. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozza előbbre a acélágazatra vonatkozó európai cselekvési terv 2013 júniusára tervezett közzétételét;

27. egyébként akár a digitális gazdaságról, akár a népesség előregedésére adott válaszokról van szó, területeink természetes módon a kísérletezés, az állami és a magánkezdeményezések összetételalkozásának a helyszínei;

28. mindezekben a területeken Európa erejét az „együttélés” és az összetettség kultúrája biztosítja. Az elkövetkező években ez a gazdasági fejlődés egyik fő kihívása lesz a világban.

A Régiók Bizottsága

29. egyetért az Európai Bizottság által javasolt területi szintű, intelligens szakosodás stratégiájával, hangsúlyozva, hogy e stratégia az összes ipari ágazatra kiterjed, és az Európai Unió egész területén támogatnia kell az ipari szerkezetváltást;

30. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a köz- és magánpartnerek részvételével végbemenő, területi szintű projekttervezést, hogy e partnerek hasznos hozzájárulást nyújthassanak az EU központi stratégiai döntéseihez;

31. rámutat, hogy ennek során az EU-n belüli együttműködés logikáját kell követni, hogy létrejöhessen az innováció egy olyan Európája, mely a régiókra támaszkodik;

32. megismétli azt a javaslatát, hogy hozzanak létre területi paktumokat, amelyek lehetővé tennék a projekthez kapcsolódó együttműködés különféle szintjeinek megszervezését. Ehhez egy egységes programtervezési dokumentumot javasol, amelynek révén a nemzeti és helyi szakpolitikákat területi szinten össze lehetne kapcsolni az uniós ágazati és kohéziós politikákkal;

33. azt kéri, hogy az ezekhez az egyedi programtervezési dokumentumokhoz kötődő beruházások külön hitelkeretet kapjanak az Európai Beruházási Banktól azzal a céllal, hogy létrehozzák a gazdasági és társadalmi innováció új területi ökoszisztémáit. Ez egyszerű eszköze lehet annak, hogy ösztönözzük az innovatív megoldásokat, hogy szemléltető példákat adjunk a vállalkozások számára, hogy elősegítsük a konzorciumok létrehozását olyan témákkal kapcsolatban, amelyek újfajta partnerséget tesznek szükségessé a vállalkozások között. Ezeknek az ökoszisztémáknak – az állami és a magánszektor közötti partnerségekként – két célt kellene szolgálniuk: mind a vállalkozások versenyképességének javításához, mind a közszolgáltatás hatékonyságának növeléséhez (tehát a közkiadások racionalizálásához) hozzá kellene járulniuk;

B. PIACRA JUTÁS

34. az Európai Bizottság az iparpolitika egyik fő motorjává teszi az áruk piacra jutásának javítását. Javaslatai éppúgy érintik a piacok bővítését a biztonsági, a védelmi és a gyógyszeripar területén, mint a szabványokhoz és az ipari tulajdonjogokhoz vagy a vállalkozói szellem fejlesztéséhez kapcsolódó témákat.

A Régiók Bizottsága

35. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy európai szabályokat kell kialakítani, amelyeket aztán az Uniónak alkalmaznia és védenie kell a világpiacra, hogy az európai vállalkozások innovációi – példának okáért a környezetvédelem területén – ne érintsék őket hátrányosan, hanem éppen ellenkezőleg fokozatosan a teljes világpiacra teret nyerhessenek. Az EU-nak gondoskodnia kell az e szabályok elfogadtatásához és tiszteletben tartatásához szükséges eszközökről a környezetvédelem,

az ipari biztonság, a munkahelyi veszélyek megelőzése, illetve a szociális és munkaügyi minimumfeltételek terén, hogy az európai termékek egyenlő feltételek mellett versenyezzenek a világpiacra;

36. hasonlóképpen abban is teljesen egyetért az Európai Bizottsággal, hogy meg kellene szüntetni az adózási és szociális különbségeket, amelyek miatt az európai régiók egymással rivalizálnak, ahelyett, hogy lendületet adnának új anyagi javak uniós szintű létrehozásához;

37. a stratégiai fontosságú területeken végbemenő változások, amelyekre indokoltan rámutat az Európai Bizottság, radikálisan meg fogják változtatni a fogyasztási szokásokat, a termelés szervezését, az ipari és a szolgáltatási ágazat különválasztását, mai formájukban a gazdasági szektorokat, ágazatokat, és végső soron ipari termékeink egyfajta hálózatba szerveződött értékesítése alakul ki. Ezért vállalatunk felkészítése erre az új helyzetre óriási kihívást jelent, amely a vállalatok fokozott együttműködését, továbbá konzorciumok és bizonyos esetekben a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozását teszi szükségessé. Fontos, hogy számítsunk ezekre az új igényekre – amelyek kialakulásához egyébként részben hozzájárultunk – történő alkalmazkodással kapcsolatos kezdeményezésekre és figyelemmel kísérjük őket, hogy a belső piacon és a világpiacra egyaránt megálljuk a helyünket. Európának olyan értékesítési technikára van szüksége, amely megfelel technológiai képességeinek;

38. ez az értékesítési technika a regionálisan szervezett közös platformok egyik eleme kell, hogy legyen;

C. A FINANSZÍROZÁSHOZ ÉS A TŐKEPIACOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

39. bár az egyes tagállamokban eltérő a helyzet, Európában a vállalati finanszírozás tőkepiaci adósságvolumene a GDP csupán 7 %-ának felel meg, míg az Egyesült Államokban ez az arány 35 %;

40. az Európai Bizottság ezt egy neuralgikus pontnak tartja, amelyen javítani kell a közszféra támogatásával, valamint a tőkepiacokhoz való hozzáférés megkönnyítésére irányuló intézkedésekkel.

A Régiók Bizottsága

41. rámutat arra, hogy a pénzpiacra és a finanszírozásra kapcsolatban átfogó megközelítésre van szükség. A hosszabb ciklusokkal és összességében alacsonyabb hozamokkal működő ipar kevésbé vonzó a tőke számára, amely azonnali magas nyereségre törekszik. A nagy nyereség minél gyorsabb elérése érdekében eszközölt befektetések megnehezíthetik a vállalatok hosszú távú fejlesztési munkáját;

42. ezért azt kéri, hogy az ipar finanszírozása kerüljön vissza az Unió pénzügyi és monetáris struktúrájának középpontjába;

43. projektkötvények kibocsátását javasolja a kkv-k finanszírozása, a kkv-knak és közép vállalkozásoknak szánt regionális eszközök bővítése és – a régiókra támaszkodva – egy európai kockázattőke-gazdaság megerősítése érdekében;

44. ismételten kifejezi támogatását a „polgári kötvényhitelek” bevezetése és népszerűsítése mellett a helyi iparfejlesztés fellendítése érdekében. Ezek a polgári kötvényhitelek lehetővé tennék az EU által támogatott projektek számára az olyan többletfinanszírozásokhoz való hozzájutást, amelyeket garantált és méltányos osztalék ellenében a polgárok vagy egyéb állami pénzeszközök biztosítanak;

45. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki pénzügyi eszközöket az egyes pénzügyi ágazatok közötti, Unión belüli együttműködés elősegítésére;

46. ismételten kifejezi egyet nem értését azzal a bizottsági javaslattal, hogy az acélipari és a szintetikus szálakkal kapcsolatos ágazatokban tevékenykedő vállalatoknak nyújtott regionális támogatások alapesetben legyenek összeegyeztethetetlenek a belső piaccal;

47. úgy véli, hogy a gazdasági és szociális válság közepette alapvető jelentősége van a globális növekedési stratégia keretei között megvalósuló közberuházásoknak. Ebben az összefüggésben támogatja az állami támogatások általános reformját az egyszerűsítés, a jobb átláthatóság és a nagyobb rugalmasság irányában. Az állami támogatásokra vonatkozó bizottsági politika újrahangolásának a gazdasági szempontokra fokozottan ügyelő megközelítésen kell alapulnia annak figyelembe vétele érdekében, hogy mekkora a tényleges kockázata annak, hogy az állami támogatások kihatással legyenek a közösségen belüli árucserére, illetve, hogy eltorzítsák a belső piacon belüli versenyt. A fenti újrahangolásnak együtt jár a közkiadások minőségének hathatósabb figyelembe vételére irányuló igénnyel, különösképpen pedig a követelménnyel, hogy a makrogazdasági felügyeletre vonatkozó európai szabályokban külön fel legyen tüntetve az infrastruktúrákra vagy az innovációra irányuló közkiadásoknak a működésre irányuló közkiadásokhoz képesti aránya;

48. a Bázeli II megállapodásokon belül alkategóriát kíván létrehozni annak érdekében, hogy a banki intézmények rákényszerüljenek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságba, a fenntartható technológiákba és a társadalmilag felelős gazdaságba való beruházásokra;

D. A KULCSSZEREPET AZ EMBEREKNEK KELL BETÖLTENIÜK

49. az Európai Bizottság emlékeztet a munkahelyteremtés kiemelt fontosságára, és megállapítja, hogy egy versenyképes

és hatékony iparpolitikának egy dinamikus munkaerőpiacra kell támaszkodnia, és a munkavállalói mobilitás kulcsfontosságú kiigazítási változó ebben a folyamatban;

50. hangsúlyozza, hogy gazdasági visszaesés idején a belső rugalmasság a foglalkoztatás fenntartásának és a kiigazítási költségek csökkentésének hatékony eszköze lehet;

51. végül megjegyzi, hogy az intenzív szociális párbeszéd közös vonása azoknak az országoknak, amelyeknek a munkaerőpiaca jobban ellenállt a válságnak; Ezek alapján felszólít a szociális partnereknek az iparpolitikába való fokozott bevonására, és határozottan támogatja azt az Európai Parlament számára benyújtott javaslatot, amely a szerkezetátalakítás kezelésének és előrejelzésének érdekében a munkavállalók hatékonyabb tájékoztatását és a velük való konzultációt célzó rendeletre vonatkozik;

52. a strukturális változásokat kísérő beruházásokat javasol a készségfejlesztésbe és a szakképzésbe, továbbá a foglalkoztatás és a készségek iránti igények előrejelzését ajánlja.

A Régiók Bizottsága

53. egyetért azzal, hogy a készségek kezelése elengedhetetlen az EU ipari szerkezetváltásának sikeréhez, egyszersmind az anticiklikus politika eszköze;

54. rámutat az ennek érdekében leküzdendő akadályokra: a fiatalokat nem vonzzák az ipari szakmák; a továbbképzés és a szakképzés irányítása és fejlesztése nem megfelelő, és nem tart lépést az új fejleményekkel; az iparpolitikai kilátásokról és stratégiákról folytatott vitával kapcsolatban hiányzik az európai megközelítés és egy fórum; szakértői bizottságok elé kerülnek olyan témák, amelyeknek a szociális és területi párbeszéd keretében lenne a helyük;

55. megállapítja, hogy a szerkezetváltás nem a véletlen műve, hanem annak az ipari átalakulásnak egy alapvető eleme, mellyel az Unió szembesül;

56. azt javasolja, hogy a készségek és a változások előretekinthető tervezését minden szinten tekintsék az ipari stratégia lényeges elemének;

57. rámutat arra, hogy több ismeretre van szükség az informatikai területen és az idegen nyelvek terén, hogy egyre több legyen a harmadik országokba exportáló kkv; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mérje fel, pontosan mire van szükségük a tagállamokban működő kisebb vállalkozásoknak ezeken a területeken;

58. hangsúlyozza a helyi szint szerepét a foglalkoztatás, a képzés, valamint az ipari átalakulás dinamikus összehangolásában;

59. megismétli ennek kapcsán, hogy támogatja az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap fenntartását, amelynek segítségével az államoknak és a régióknak javulhat az a képességük, hogy kezeljék a válság hatásait és aktív munkaerő-piaci intézkedéseket vezessenek be a szerkezetátalakítás által hátrányosan érintett munkavállalók megsegítésére; Úgy véli, hogy a Globalizációs Alkalmazkodási Alap kiegészítéseként hasznos lenne előirányozni egy, a változásokhoz való alkalmazkodást elősegítő alapot a készségek fejlődésének és az ipari átalakulásnak a támogatása céljából. kezdetben elképzelhető lenne az, hogy bizonyos kiadásokat a strukturális alapok és a szerkezetváltáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó Horizont 2020 programok keretébe irányítsanak. Hangsúlyozza azonban, hogy a vállalatoknál, az államokban és a régiókban a szociális szereplőknek a lehető legkorábban és proaktív módon be kell kapcsolódniuk a szerkezetátalakításba, hogy megelőzzék azt, vagy legalábbis csökkentsék a foglalkoztatásra kifejtett hatását, vagy végrehajtsák a kapacitástöbblet által megkövetelt átalakulást és kiigazításokat hajtsanak végre;

60. helyi rendezvények szervezését indítványozza az EU számára, amelyek célja a fiatalok érdeklődésének felkeltése az ipar iránt.

E. IRÁNYÍTÁS

A Régiók Bizottsága

61. egyetért azzal a törekvéssel, amely az ipart támogató európai és nemzeti politikák jobb összehangolására irányul;

62. hangsúlyozza, hogy a szociális és területi párbeszédet minden szinten ezeknek az erőfeszítéseknek a középpontjába kell állítani;

63. ennek érdekében erőforrások olyan hálózatának létrehozását kéri, amely ösztönözné az ipar jövőjéről folytatott demokratikus vitát;

64. támogatja a régiók bevonását egy intelligens szakosodási stratégia megvalósításába;

65. azt javasolja, hogy a regionális innovációs koncepciókat bővítsék regionális innovációs és iparfejlesztési koncepciókká.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós iránymutatás

(2013/C 139/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- egyetért azzal, hogy a vállalkozások megmentéséhez és átalakításához nyújtandó állami támogatások nem akadályozhatják a kilátástalan jövőjű vállalkozások piacról való kivonulását, és nem szabad, hogy ekként a „magas szinten versenyképes szociális piacgazdaság” elveivel ellentétes, ráadásul a szabad verseny, a fogyasztók és az adófizetők számára káros hatásokat fejtsenek ki. Hasznosak lehetnek viszont ahhoz, hogy támogassák a strukturálisan jövedelmező vállalkozásokat abban, hogy átvészeljenek egy instabil időszakot, megőrizzék a munkahelyeket és az ipari szakértelmet, valamint fenn-tartsák egy terület gazdasági szerkezetét;
- minimumküszöbök bevezetését javasolja a vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatások bejelentése kapcsán;
- javasolja, hogy a megmentési célú támogatás maximális időtartama hat hónap legyen, amely egy alkalommal további hat hónappal meghosszabbítható;
- támogatja, hogy a közigazgatási szervezetek rendkívüli hozzájárulása ellenében konkrét kompenzációs intézkedéseket határozzanak meg, amilyen például az osztalékkifizetés megtiltása a szerkezetátalakítás ideje alatt;
- javasolja, hogy az állami támogatásra analóg módon alkalmazzák a strukturális alapokra vonatkozó jelenleg hatályos általános rendelet 57. cikkében meghatározott, a műveletek tartósságával kapcsolatos záradékot. Ez a cikk azt írja elő, hogy a támogatást vissza kell fizetni, amennyiben öt – vagy kkv-k esetén három – éven belül a beruházás megszűnik;
- úgy véli, hogy a valamely vállalkozásnak nyújtott kombinált megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás maximális, 2007-ben 10 millió euróban meghatározott összegét 15 millió euróra kell emelni, hogy tekintettel legyünk az inflációra és más fontos tényezőre (többek között a GDP-re és a munkanélküliségre irányuló hatásokra).

Előadó

Christophe ROUILLON (FR/PES), Coulaines polgármestere

Referenciaszöveg

Az Európai Bizottság közleménye:

a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról szóló közösségi iránymutatás (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.)

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések**

1. kiemeli, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról szóló iránymutatás felülvizsgálata az állami támogatásokkal kapcsolatos uniós politika korszerűsítési célú általános reformjának részét képezi. Ennek megfelelően analóg módon érvényesek az általános reformról szóló véleményében⁽¹⁾ megfogalmazott ajánlások, azaz mindenekelőtt: a jogszabályok egyszerűsítése; azok gyakorlati végrehajtási szabályainak javítása, valamint az eljárások felgyorsítása, avagy megkönnyítése; a belső piacra erős hatást gyakorló esetekre történő összpontosítás;

2. rámutat, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásnak nagy jelentősége van a területi önkormányzatok számára mind a területi, gazdasági és társadalmi kohézióra gyakorolt meghatározó hatás, mind pedig amiatt, hogy az ilyen típusú támogatásokat elsősorban területi önkormányzatok nyújtják;

3. emiatt, bár az állami támogatásokra vonatkozó szabályok az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe tartoznak és a szubszidiaritás elve így nem alkalmazható, a területi önkormányzatoknak az iránymutatás felülvizsgálatába történő bevonása hasznos a gazdasági és társadalmi realitások és a demokratikus legitimitás szempontjából, illetve megfelel a többszintű kormányzás elveinek;

4. emlékeztet arra, hogy a területi önkormányzatok – mivel felelősek a foglalkoztatási politikáért és a szerkezetátalakítás által érintett vállalatok támogatásáért – aktív részt vállalnak a szerkezetátalakítás megelőzésével és végigkísérésével kapcsolatos követelményeknek megfelelő oktatás, szakképzés, a szakmai életút biztonságosabbá tétele, valamint a munkaerő-piaci térségek rehabilitációja terén tett erőfeszítésekben is;

5. üdvözli az Európai Bizottság 2012. szeptember 28-i döntését, amely szerint másodszor is meghosszabbítja a 2004-es iránymutatás érvényességét, és 2013 tavaszán másodszor folytat konzultációt annak felülvizsgálatáról. A meghosszabbítás és az újabb konzultáció várhatóan lehetővé teszi majd, hogy szélesebb körben érvényesüljenek az állami támogatások általános reformjának elvei, és hogy az összes érintett fél nagyobb mértékben részt vegyen a felülvizsgálatban. Az első, igen rövid határidővel (2010 decembere és 2011 februárja között) lezajlott konzultáció⁽²⁾ ugyanis csupán 19 tagállam és 9 szervezet részéről váltott ki reakciót, területi önkormányzatok pedig egyáltalán nem adtak rá visszajelzést. A Régiók Bizottsága elvárja ezért, hogy formálisan kérjék fel a 2013 tavaszára tervezett második konzultációban való részvételre, hogy ismertethesse az európai területi önkormányzatok egyeztetett álláspontját;

6. úgy véli egyébiránt, hogy a jelenlegi iránymutatás meghosszabbítása lehetővé teszi, hogy levonjuk a tanulságokat abból, hogy a válság milyen hatással volt a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatással kapcsolatos politikára. Ennek kapcsán furcsállja, hogy az Európai Bizottság által az állami támogatási értesítő 2012. évi kiadásáról készített jelentés⁽³⁾ nem mutatja ki egyértelműen a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatások mértékének alakulását, valamint hogy a válságnak az állami támogatások terén kifejtett hatásával kapcsolatos elemzés a pénzügyi szektornak juttatott támogatásokra szorítkozik. Emlékeztetőül: az Európai Bizottság megkülönbözteti a nem válságkezelési célú támogatásokat – amelyek 2011-ben 64,3 milliárd eurót tettek ki (ez az uniós GDP 0,5 %-ának felelt meg) –, valamint a pénzügyi szektornak nyújtott állami támogatásokat, amelyek összege 2011-ben 714,7 milliárd euró (az uniós GDP 5,7 %-a) volt;

7. úgy véli azonban, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások támogatását célzó állami beavatkozás lehetősége semmi esetre sem korlátozható válság idejére. A vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására vonatkozó iránymutatás 1994 óta különféle gazdasági helyzetekben bizonyította helytállóságát, európai keret meghatározását tűzve ki célul annak érdekében, hogy szigorúan definiált feltételek mellett lehetővé tegye a munkahelyek megőrzését és a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Az iránymutatás 1994-ben meghatározott, majd 1999-ben és 2004-ben megerősített célkitűzései tehát továbbra is érvényesek;

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_restructuring_aid/index.html

⁽³⁾ COM(2012) 778 final, 2012. december 21.

⁽¹⁾ Cdr 1528/2012.

8. megismétli azonban azt a 2004-ben már megfogalmazott álláspontját⁽⁴⁾, hogy ellenzi az állami támogatások bruttó nemzeti össztermékében kifejezett arányának differenciálatlan csökkentését (amit a hatályos iránymutatás 3. pontja tartalmaz);

9. egyetért azzal, hogy az innovatív és versenyképes üzleti tevékenységek fejlesztése érdekében a finanszírozást kifejezetten a szerkezetátalakításhoz kell rendelni. A vállalkozások megmentéséhez és átalakításához nyújtandó állami támogatások nem akadályozhatják a kilátástalan jövőjű vállalkozások piacról való kivonulását, és nem szabad, hogy ekként a „magas szinten versenyképes szociális piacgazdaság” elveivel ellentétes, ráadásul a szabad verseny, a fogyasztók és az adófizetők számára káros hatásokat fejtsenek ki. Hasznosak lehetnek viszont akkor, ha a céljuk az, hogy támogassák a strukturálisan jövedelmező vállalkozásokat abban, hogy átvészeljék egy instabil időszakot, megőrizték a munkahelyeket és az ipari szakértelmet, fenntartsák egy terület gazdasági szerkezetét, adott esetben közszolgálati feladatot lássanak el, vagy fenntartsák a piac versenyjelleget, megakadályozva monopólium vagy oligopólium kialakulását, illetve lehetővé tegyék az Európai Unió szempontjából stratégiai jelentőségű tevékenységet folytató vállalkozások számára, hogy átvészeljék egy átmeneti feszültségekkel teli időszakot a világszintű versenyben;

10. úgy véli, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok alapvető eszközt jelentenek az Európai Unió számára ahhoz, hogy szembenézzen a globalizáció által állított kihívásokkal. Megismétli ennek kapcsán, hogy támogatja az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap fenntartását, amelynek segítségével az államoknak és a régióknak javulhat az a képességük, hogy kezeljék a válság hatásait és aktív munkaerő-piaci intézkedéseket vezessenek be a szerkezetátalakítás által hátrányosan érintett munkavállalók megsegítésére;

11. hangsúlyozza azonban, hogy a vállalatoknál, az államokban és a régiókban a szociális szereplőknek a lehető legkorábban és proaktív módon be kell kapcsolódniuk a szerkezetátalakításba, hogy amikor csak lehet, csökkentsék annak a foglalkoztatásra kifejtett hatását, vagy végrehajtsák a kapacitástöbblet által megkövetelt átalakulást és kiigazításokat hajtsanak végre;

12. kéri, hogy az Európai Bizottság „szolgáltatkozi munkacsoportja” vegyen részt a szerkezetátalakításokban. Az Európai Bizottság hangsúlyozta a munkacsoport hatékony szerepét az autópárházhoz kapcsolódó ügyekben, amelyek kapcsán e munkacsoport aktívan fellépett, többek között tanácsokat adva az

erőforrások felhasználásához (műszaki segítségnyújtás formájában, csökkentve a várakozási időt, tanácsot adva az erőforrások leghatékonyabb felhasználása kapcsán, nyomkövetési tevékenységet biztosítva és jelentéseket készítve);

13. kéri ezért, hogy biztosítsanak formálisabb és szilárdabb jogalapot ennek az intézménynek (munkacsoportnak) a számára, hogy jogszerű és hatékony módon teljesítse küldetését;

14. úgy véli, hogy ez a munkacsoport jelenthetné a kiindulási alapot egy olyan platform létrehozásához, amely teret adhatna az eszmecserének, a koordinációnak és akár az Európai Bizottság és az érdekcsoportok – mindenekelőtt a különféle szintű szociális partnerek – közötti tárgyalásnak, hogy ésszerű és reális módon foglalkozhassanak ezekkel az állami támogatásokkal kapcsolatos kérdésekkel;

15. megismétli ennek kapcsán, hogy új irányítási formákat kell kialakítani az iparpolitika változásaihoz kapcsolódóan;

16. úgy véli, hogy ha bevezetnének olyan folyamatokat, amelyek lehetővé tennék, hogy az állami támogatásokban érintett érdekcsoportokat meghallgassák az Európai Bizottság előtt, hogy elmondhassák a szerkezetátalakítással kapcsolatos aggályukat, akkor azokat a versenytársakat is meg kellene hallgatni, akiket az állami támogatás nyújtása esetleg negatívan érint;

17. felkéri az Európai Bizottságot, hogy alakítson ki egy az összes uniós, nemzeti és regionális szinten közpénzből nyújtott támogatásról átfogó információkat tartalmazó, online elérhető adatbázist. Ez a kezdeményezés növelné az átláthatóságot a támogatási rendszerek alkalmazásában, és kettős célt szolgálna: az adminisztratív terhek csökkentését és a közpénzből nyújtott támogatásokkal kapcsolatos politikai elszámoltathatóság fokozását;

A fogalommeghatározásokról és az iránymutatás hatályáról (2. rész)

18. támogatja a nehéz helyzetben lévő vállalkozás jelenlegi definíciójának fenntartását (10. és 11. pont), hiszen az 2004 óta a gyakorlatban bizonyította helytállóságát, és lehetővé teszi, hogy a támogatások többségét a lehető legkorábbi szakaszban nyújtsák, és így azok összege alacsonyabb legyen, mint a közpénztávon várhatóan veszélybe kerülő vállalatoknak nyújtott támogatásoké;

⁽⁴⁾ CdR 518/2004 fin.

19. úgy véli azonban, hogy tisztázni kell az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó állami támogatási eszközök, valamint a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatások közötti interakciót. Valóban sajnálatos, hogy a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály (2011) ⁽⁵⁾ kimondja, hogy „Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nehéz helyzetben lévő nyújtóinak juttatott támogatások értékelésére a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás alapján fog sor kerülni” (9. pont). Ez konkrétan azt jelenti, hogy egy nehéz helyzetben levő vállalkozásnak – amely az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal járó ellentételezés alkalmazásával életképes lehetne – e rendelkezés értelmében alá kellene vetnie magát a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatások rendszerének, miközben ez adminisztratív többletterheléssel járna és állami támogatás igénylését jelentené. Ezért javasolja a közszolgáltatással járó ellentételezés formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály 9. pontjának módosítását;

20. ellenzi, hogy az iránymutatás hatályát azokra a vállalkozásokra szűkítsék, amelyek ellen hivatalos fizetéseképtelenségi eljárás indult, ugyanis egy fizetéseképtelen vállalat megmentése nagyon jelentős jogi kockázatokat rejt, ezenkívül a sikeres megmentés – különösen kkv-k esetén – kivételszámba megy, továbbá mindig az a leghatékonyabb módszer, ha a vállalatok nehézségeit a kollektív eljárások korai szakaszában kezelik;

21. úgy véli, hogy a megmentési célú és a szerkezetátalakítási támogatás megkülönböztetése (15. és 16. pont) megmaradhat a jelenlegiek szerint;

22. minimumküszöbök bevezetését javasolja a vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatások bejelentése kapcsán. Egy ilyen intézkedés lehetővé tenné, hogy *a priori* ne vegyék figyelembe azokat a támogatásokat, amelyeknek nincs versenytorzító hatásuk. Ezenkívül fontos hozzájárulást is jelentene az Európai Bizottság szolgálatait, a tagállamokat és a területi önkormányzatokat terhelő adminisztratív költségek csökkentéséhez. Ezeknek a konkrétan a vállalatok megmentését és szerkezetátalakítását célzó állami támogatásokra vonatkozó minimumküszöböknek a mértékét például 200 000 eurós garanciában lehetne meghatározni a kkv-k és 500 000 eurós garanciában a többi vállalkozás számára. Ennek hiányában a vállalatok megmentését és szerkezetátalakítását célzó támogatásokat –, amennyiben azok kkv-k-ra vonatkoznak – a csoportmentességekre vonatkozó általános rendelet alkalmazási körébe lehetne bevonni. E lépés révén az állami hatóságok képesek lennének gyorsan reagálni azon vállalatok nehéz helyzetére, amelyek kis méretük okán nem, vagy csak kis mértékben befolyásolják a belső piacon zajló versenyt és cserekapcsolatokat;

Megmentési célú támogatás

23. kéri a megmentési célú támogatás maximális (jelenleg hat hónapban rögzített) időtartamának meghosszabbítását (25. pont). A gyakorlati tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy ez a határidő gyakran túl rövid a tevékenység folytatásával kapcsolatos terv kidolgozásának bonyolultságához képest, különösen akkor, amikor ez a terv a vállalkozás átvételét is magában foglalja. Szem előtt kell ezenkívül tartani a szerkezetátalakítási terv Európai Bizottság általi elbírálásának idejét is, ami több hónapig is eltarthat, és néha egy év is eltelik a támogatásról szóló értesítés és a bizottsági döntés meghozatala között. Javasolja ezért, hogy a megmentési célú támogatás maximális időtartama hat hónap legyen, amely egy alkalommal további hat hónappal meghosszabbítható;

Kompenzációs intézkedések

24. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak megfelelőbben figyelembe kellene vennie az eszközöktől való megfosztásban megnyilvánuló kompenzációs intézkedések negatív hatásait. Jelenleg ugyanis a támogatásban részesülő vállalkozást megfoszthatják további fejlődésének létfontosságú eszközeitől. A kompenzációs intézkedések egyébiránt negatívan hathatnak a versenyre, amennyiben előfordulhat, hogy a releváns piacon szűkítik a kínálatot. Nyomatékosan kéri ezért, hogy minden esetben külön vizsgáljanak meg egy a valódi versenytorzulásokra koncentrálni piacelemzés alapján. Javasolja, hogy az eszközöktől való megfosztásban megnyilvánuló kompenzációs intézkedéseket a többletkapacitással rendelkező piaci szegmensekre összpontosítsák;

25. úgy véli, hogy a magatartásbeli kompenzációs intézkedéseknek – a vállalat irányításával vagy stratégiájával kapcsolatos döntéseknek, amilyen például a terjeszkedési célú kiadások és a felvásárlások tilalma, a reklámozás tilalma stb. – nagyobb értéket kellene tulajdonítani;

26. támogatja, hogy a közigazgatási szervezetek rendkívüli hozzájárulása ellenében konkrét kompenzációs intézkedéseket határozzanak meg, amilyen például az osztalékfizetés megtiltása a szerkezetátalakítás ideje alatt. Nem csupán erkölcsi köteleességről van szó, hanem arról is, hogy meg kell előzni, hogy a magántőke szerkezetátalakításának költségeit az államra hárítsák;

27. javasolja, hogy az állami támogatásra analóg módon alkalmazzák nemzeti, regionális és helyi szinten a strukturális alapokra vonatkozó jelenleg hatályos általános rendelet 57. cikkében meghatározott, a műveletek tartósságával kapcsolatos záradékot. Ez a cikk azt írja elő, hogy a támogatást vissza kell fizetni, amennyiben öt – vagy kkv-k esetén három – éven belül a beruházás megszűnik. Az olyan vállalkozások, amelyek tagállamon belüli vagy másik tagállamba történő átvitelüket követően visszatérítési eljárás tárgyát képezik vagy képezték, nem részesülhetnek további, strukturális alapokból származó hozzájárulásból;

⁽⁵⁾ HL C 8., 2012.1.11., 15–22. o.

28. úgy véli, hogy lehetővé kellene tenni, hogy felvegyék az alvállalkozók vagy a vállalkozás alkalmazottai részesedéseit a vállalkozás saját hozzájárulásainak a kiszámításába, azok ugyanis egyértelműen különböznek mindenféle más támogatási formától, valamint a vállalkozás szereplőinek a vállalkozásuk életképességébe vetett bizalmáról tanúskodik;

A vállalkozás hozzájárulása

29. egyetért azzal, hogy a vállalkozások által viselt hozzájárulás elengedhetetlen a felelősségvállalásukhoz. Úgy véli azonban, hogy a jelenleg a középvállalkozások és a nagyvállalkozások számára előírt küszöböket (44. pont – sorrendben legalább 40 %, illetve legalább 50 %) a nehéz helyzetben lévő vállalkozások nehezen érhetik el, továbbá e küszöbök nem veszik figyelembe az egyes ágazatok pénzügyi sajátosságait. Javasolja ezért, hogy az Európai Bizottság a jelenlegi küszöbök helyett olyan intervallumot határozzon meg, amely a közepes méretű vállalkozások számára 20 %-os, a nagyvállalkozások számára 30 %-os minimumot ír elő, és mozgásteret biztosít ahhoz, hogy a hozzájárulás mértékét az érintett vállalkozás helyzetéhez igazítsák;

A valamely vállalkozásnak nyújtott kombinált megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás maximális összege

30. úgy véli, hogy a valamely vállalkozásnak nyújtott kombinált megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás maximális, 2007-ben 10 millió euróban meghatározott összegét 15 millió euróra kell emelni, hogy tekintettel legyünk az inflációra és más fontos tényezőre (többek között a GDP-re és a munkanélküliségre irányuló hatásokra);

A tények összevetésén alapuló elemzés

31. úgy véli, hogy az iránymutatás aktuális mellékletében szereplő, a tények összevetésén alapuló elemzés nem egyeztethető össze az igen rövid reagálási határidőkkel. A megmentés és/vagy szerkezetátalakítás megtervezésére rendelkezésre álló nagyon rövid időn belül az elképzelhető forgatókönyvek tudományos modellezése nem tekinthető prioritásnak a gyors megoldásokkal szemben, amelyeket az ügyfelek, a beszállítók, a pénzügyi partnerek és a munkavállalók várnak el. Következésképpen javasoljuk a melléklet törlését az iránymutatásból.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A fenntartható változás uniós támogatása az átalakulóban lévő társadalmakban

(2013/C 139/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- osztja az Európai Bizottságnak azt az álláspontját, hogy a stabilitás, valamint a valódi, fenntartható változás és a tartós demokratikus struktúrák kialakulása érdekében az EU-nak átfogóan, célzottan és tartósan el kell köteleznie magát az átalakulóban lévő országokban zajló reformok támogatása mellett;
- felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak kulcsfontosságú szerepet kell játszaniuk az átalakulóban lévő társadalmak fenntartható fejlődési folyamataiban, tekintettel az alapvető közszolgáltatásokra vonatkozó politikák kidolgozása és végrehajtása területén szerzett széles körű tapasztalataikra;
- rámutat arra, hogy a partnerországok helyi és regionális önkormányzatait olyan akadályok gátolják lehetőségeik teljes kiaknázásában, mint a pénzügyi autonómia hiánya és a korlátozott fiskális lehetőségek; a helyi demokrácia, az átláthatóság és a polgári részvétel alacsony fejlettségi szintje; azoknak a pénzügyi támogatásoknak a korlátozott ismerete, amelyek az uniós programokon keresztül elérhetőek lehetnének a helyi és regionális önkormányzatok számára; az uniós programokban és projektekből való részvételhez szükséges kapacitások hiánya;
- hangsúlyozza azokat a lehetőségeket, amelyeket a szomszédos országokra irányuló uniós politikák támogatási eszközei tekintetében a Régiók Bizottsága teremtett meg, azaz a helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködés platformjaként az ARLEM-et és a CORLEAP-et;
- kíváncsún tartja, hogy a TALEX programokban való részvételt az érdekelt országok helyi és regionális önkormányzataira is terjesszék ki;
- támogatni kívánja az átalakulóban lévő országok helyi és regionális önkormányzatai képviselőinek képzését a helyi kapacitások fejlesztése érdekében. E tekintetben a Régiók Bizottsága párbeszédet folytat majd az Európai Képzési Alapítvánnyal és más érdekelt felekkel;
- megállapítja, hogy a Régiók Bizottsága szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal a decentralizált együttműködés atlaszának kidolgozásában, és évente konferenciát szervez a decentralizált együttműködés témájában.

Előadó	Maciej KOBYLIŃSKI (PL/PES), Ślupsk polgármestere
Referenciaszöveg	Közös közlemény az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A fenntartható változás uniós támogatása az átalakulóban lévő társadalmakban
	JOIN(2012) 27 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlí az Európai Bizottság és a főképviselelő „A fenntartható változás uniós támogatása az átalakulóban lévő társadalmakban” című közös közleményét, amely egyrészt az eddigi támogatást elemzi, másrészt javaslatot terjeszt elő az átalakulóban lévő, vagyis a jelentős politikai, társadalmi és gazdasági reformokat végrehajtó partnerországoknak nyújtott uniós támogatás javítására vonatkozóan;

2. osztja az Európai Bizottságnak azt az álláspontját, hogy a stabilitás, valamint a valódi, fenntartható változás és a tartós demokratikus struktúrák kialakulása érdekében az EU-nak átfogóan, célzottan és tartósan el kell köteleznie magát az átalakulóban lévő országokban zajló reformok támogatása mellett. Ez különösen azért fontos, mert az átalakulási folyamatok nem mindig lesznek azonnal sikeresek, és kudarc esetén magukban hordozzák a válságoknak, valamint az ország vagy az egész régió stabilitása megrendülésének a kockázatát;

3. kiemeli, hogy az EU szomszédságában zajló események – mint pl. 2011-ben az erőszakkal párosuló társadalmi zavargások és politikai változások az arab országokban – közvetlen hatást gyakorolnak az EU tagállamaira. A fentiekkel összefüggésben az EU-val szomszédos, átalakulóban lévő országok nagyobb figyelmet, valamint kiemelt és teljes mértékű elkötelezettséget igényelnek az uniós országoktól és intézményektől különböző szinteken;

4. üdvözlí a támogatási eszközök testreszabott és pontosabb alkalmazásának az irányába való elmozdulást az átalakulóban lévő társadalmak tekintetében, ami e társadalmak konkrét szükségleteinek, körülményeinek, valamint politikai, gazdasági és kulturális sajátosságainak figyelembevételén alapul;

5. hangsúlyozza, hogy be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat az átalakulóban lévő társadalmakban zajló fenntartható változások támogatását célul kitűző intézkedésekbe;

6. emlékeztet a CdR 732/2012 jelű véleményében szereplő kijelentésre, amely szerint a felelősség helyi szereplők általi

vállalása és a helyi demokrácia támogatása feltételezi a politikai rendszerbe és annak képviselőibe vetett bizalmat. Egy decentrizált struktúra révén legitimebb és hatékonyabb intézmények jönnek létre, és ez a struktúra egyben a kormányzat egyes szintjei és a polgárok közti szorosabb kapcsolat megteremtésének legfontosabb eszköze. A szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával zajló, nyitott döntési folyamatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a polgárok sajátjuknak érezzék a demokratikus alapelveket, ami előfeltétele egy pluralisztikus és toleráns társadalom kialakulásának;

7. felhívja a figyelmet arra, hogy a nem állami partnerek és az önkormányzatok jelentős szerepet játszanak a demokratikus kormányzás, az emberi jogok, a gazdasági és társadalmi jólét, valamint a béke és stabilitás előmozdítását célzó politika hatékony végrehajtásában, oly módon, hogy támogatják a fenntartható társadalmi, gazdasági és politikai reformokat, valamint a környezetvédelemmel és a regionális integrációval kapcsolatos reformokat;

8. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszanak a tapasztalatcserében és a különféle átalakulási modellek közelítésében, mivel értékes ismeretanyaggal és tapasztalattal rendelkeznek a partnerországok számára fontos területeken, többek között a határokon átnyúló együttműködési projektek megvalósításában. Így a helyi és regionális önkormányzatokat a bővítési, szomszédsági és fejlesztési politika kulcsfontosságú szereplőinek kell tekinteni;

9. megerősíti „Az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata” (CdR 198/2011) ⁽¹⁾ tárgyban készített véleményének fő megállapításait;

10. üdvözlí azt a javaslatot, hogy az EU erősítse meg az egyéb nem állami szereplőkkel, többek között a helyi önkormányzatokkal folytatott párbeszédet és koordinációt;

Támogatás a sikeres átalakulás feltételeinek megteremtéséhez

11. üdvözlí a civil társadalom kulcsfontosságú szerepének, valamint a széles körű társadalmi támogatásnak és elkötelezettségnek az elismerését a reformfolyamatok, a sikeres átalakulás és a politikai párbeszéd tekintetében, amelyek alakításában a helyi és regionális önkormányzatok és az NGO-k is fontos szerepet játszanak;

⁽¹⁾ „Az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata”, a Régiók Bizottsága 2011. december 14–15-i véleménye (CIVEX-V-023).

12. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak kulcsfontosságú szerepet kell játszaniuk az átalakulóban lévő társadalmak fenntartható fejlődési folyamataiban, tekintettel az alapvető közszolgáltatásokra vonatkozó politikák kidolgozása és végrehajtása területén szerzett széles körű tapasztalataikra. Ilyen területek az egészségügy, oktatás, hulladék- és vízgazdálkodás, helyi vállalkozások, közlekedés és infrastruktúra, környezetvédelem és természetes erőforrások, valamint a mezőgazdaság;

13. kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a nemzeti hatóságok azonos mértékben felelősek a valódi demokrácia kialakulása és védelme, az állampolgári nevelés, az átláthatóság és az emberi jogok tiszteletben tartása tekintetében;

14. megismétli a Régiók Bizottságának a déli szomszédságra (a földközi-tengeri medence országaira) vonatkozó 2011-es nyilatkozatában és állásfoglalásában⁽²⁾ megfogalmazott ajánlásokat, vagyis hogy nagyon fontos a helyi és regionális szint bevonása az e régióval kapcsolatos uniós intézkedésekbe, mivel a demokráciaépítés és a demokratikus átalakulás a helyi szinteken kezdődik, és nem lehet felülről előírni. A társadalomban mélyen gyökerező, stabil demokrácia fenntartása érdekében nagy jelentőséggel bír a helyi szerepvállalás és a helyi közösség érdekében végzett munka iránti elkötelezettség, a városoktól kezdve a helyi önkormányzatokon keresztül egészen a civil társadalomig;

15. ajánlja, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a jó kormányzás elérésére, valamint a szubnacionális és a többszintű kormányzás megerősítésére. A Régiók Bizottsága az Európai Unió, a tagállamok, valamint a helyi önkormányzatok koordinált intézkedéseként mutatta be a többszintű kormányzást, amely a partnerségen alapul, célja pedig az uniós politikák kidolgozása és végrehajtása.⁽³⁾ Lehetővé téve az EU-val szomszédos, átalakulóban lévő országok helyi és regionális önkormányzatainak az uniós programokon keresztül történő közvetlen támogatását, ezekben az országokban is megvalósítható a hatékony többszintű kormányzás;

16. felhívja a figyelmet arra, hogy a most már az EU részét képező közép- és kelet-európai országok helyi és regionális önkormányzatai számos esetben sikeres példái a rendszerszintű, politikai, társadalmi és átfogó gazdasági átalakulási folyamatoknak. Ezeknek az országoknak az eredményei, de akár a néhány által tapasztalt problémák is ihletet adhatnak, és segíthetnek a megfelelő modellek kialakításában az átalakulóban

lévő országokban zajló reformok megvalósításához. Ezért ajánlott, hogy a 2004-ben és 2007-ben csatlakozott országok helyi és regionális önkormányzatait tekintsék a partnerországokkal zajló tapasztalatcserre fontos szereplőinek;

17. ajánlja, hogy vonják be a helyi és regionális szintű önkormányzatokat azokba a nemzeti és nemzetközi szinten folyó munkákba, amelyek az átalakulóban lévő társadalmakban zajló fenntartható változások támogatására irányuló politikák kidolgozását és végrehajtását célozzák;

18. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok jelentőségét a külkapcsolatokkal összefüggésben, e területen ugyanis az önkormányzatok fontos szerepet játszanak, és kell is, hogy játszzanak;

19. kiemeli az átalakulóban lévő országok önkormányzatainak igényeit és követeléseit, amelyekre ezek az önkormányzatok fel szeretnék hívni a kormányok, valamint az európai és nemzetközi intézmények figyelmét; felkéri az Európai Bizottságot, hogy vonja be a szubnacionális szintű kormányzati szerveket az átalakulóban lévő országok nemzeti kormányaival való tárgyalásokba;

20. rámutat arra, hogy a partnerországok helyi és regionális önkormányzatait olyan akadályok gátolják lehetőségeik teljes kiaknázásában, mint a pénzügyi autonómia hiánya és a korlátozott fiskális lehetőségek; a helyi demokrácia, az átláthatóság és a polgári részvétel alacsony fejlettségi szintje; azoknak a pénzügyi támogatásoknak a korlátozott ismerete, amelyek az uniós programokon keresztül elérhetőek lehetnének a helyi és regionális önkormányzatok számára; az uniós programokban és projektekben való részvételhez szükséges kapacitások hiánya. A különböző országokban e tényezők természetesen különböző mértékben hatnak. Korlátozásukhoz támogatásra van szükség: ilyen a közigazgatás reformja, ideértve a helyi és regionális önkormányzatokat; a helyi szintű állampolgári szerepvállalás további erősítése a politikák és a partnerségek kialakításában; tapasztalatcserre és az együttműködés megerősítése az uniós partnerekkel azokon a területeken, amelyek fontosak a helyi és regionális önkormányzatok számára; kapacitásépítés az uniós programokban és projektekben való részvétel céljával;

21. kiemeli, hogy amennyiben az EU javítani kívánja az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok adminisztratív kapacitásait, ami legtöbbjük számára fontos kérdés, a helyi és regionális önkormányzatokat mindenképpen be kell vonni ebbe a politikába. Kulcsfontosságú e tekintetben az átalakulóban lévő országok helyi és regionális önkormányzatainak kapacitásépítése és képzése, mivel az önkormányzati politikusok és képviselők képességeik és ismereteik bővítésén keresztül hozzájárulhatnak a hatékony, nyitott és átlátható kormányzás megteremtéséhez;

⁽²⁾ A Régiók Bizottsága Elnökségének 2011. március 7-i nyilatkozata a Földközi-tenger déli partján fekvő országokban kialakult helyzetről. A Régiók Bizottságának 2011. május 12-i állásfoglalása a következő tárgyban: „A forradalmak hatásának és következményeinek kezelése a földközi-tengeri térségben”.

⁽³⁾ „A Régiók Bizottsága többszintű kormányzásról szóló fehér könyve”, a Régiók Bizottsága saját kezdeményezésű véleménye, 2009. június 17–18. (CONST-IV-020).

22. hangsúlyozza, hogy a bővítési folyamatban és a szomszédságpolitikában részt vevő országok helyi és regionális önkormányzataival való együttműködésnek köszönhetően a Régiók Bizottságának lehetősége nyílik e politika céljainak előremozdítására. A munkacsoportok, a konzultatív vegyes bizottságok, a CORLEAP és az ARLEM fontos szerepet játszanak ebben az együttműködésben;

Támogatási eszközök

23. üdvözli, hogy a feltételek pontosabb és hatékonyabb kijelölésével javítani kívánják az ösztönzők és korlátozások rendszerét;

24. kiemeli, hogy a bővítési folyamatban és a szomszédságpolitikában részt vevő országokra irányuló ösztönzőket és korlátozásokat, valamint a források és a támogatás odaítélését szorosabban össze kell kötni a reformok végrehajtásának eredményességével, ideértve a decentralizációt, illetve a helyi és regionális önkormányzatoknak a kormányzásba való bevonását a megfelelő döntéshozatali szinten;

25. hangsúlyozza azokat a lehetőségeket, amelyeket a szomszédos országokra irányuló uniós politikák támogatási eszközei tekintetében a Régiók Bizottsága teremtett meg, azaz a helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködés platformjaként a Helyi és Regionális Önkormányzatok Euromediterrán Közgyűlését (ARLEM) és a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak éves konferenciáját (CORLEAP);

26. rámutat arra, hogy az ARLEM több területen is jelentősen hozzájárul az EU és a földközi-tengeri országok közötti együttműködés elmélyítéséhez, különös tekintettel a városfejlesztésre, a helyi vízgazdálkodásra, a megújuló energiákra, valamint a kkv-kre. Ezáltal közreműködött a földközi-tengeri együttműködés ismertségének növelésében és gyakorlati dimenziójának megteremtésében;

27. utal a CORLEAP által teremtett lehetőségekre is. A konferencia fő cselekvési prioritásai közé tartozik a közigazgatási reform, az adóügyi decentralizáció és a területi együttműködés, vagyis az átalakulóban lévő országok számára kiemelten fontos kérdések, ezekben ugyanis most zajlik a fenntartható, hatékony és hiteles kormányzat minden szinten való kiépítése;

28. üdvözli a Civil Társadalmi Eszköz – mint a szomszédságpolitikában részt vevő országok számára újonnan létrehozott mechanizmusok alapvető eleme – jelentőségének hangsúlyozását;

29. felhívja a figyelmet arra, hogy az EU-nak továbbra is támogatnia kell a partnerországokbeli helyi és regionális önkormányzatok nemzeti szövetségeinek szerepét és helyét, amelyek kollektív módon jelenítik meg a helyi önkormányzatok álláspontját. Az átalakulóban lévő országokban működő helyi és

regionális önkormányzati szövetségek intézményesítése és kapacitásuk fejlesztése erősíteni fogja a helyi demokráciát és a többszintű kormányzást;

30. kéri, hogy azokban a partnerországokban, ahol a legsürgősebb a támogatások iránti igény, hozzanak létre az EU-delegációknál kapcsolattartó pontokat a helyi és regionális önkormányzatok számára;

31. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számos európai szervezete már sok éve decentralizált együttműködési projektekben vesz részt a partnerországokbeli partnerszervezetekkel. Ennek az együttműködésnek a megkönynyítése érdekében, illetve azért, hogy egy helyen összpontosuljanak az uniós helyi és regionális önkormányzatok által finanszírozott projektek, és hogy új projekteket is meghatározzanak, 2011. decembere óta megkezdte működését az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága által közösen kidolgozott decentralizált fejlesztési együttműködési portál;

32. rámutat arra, hogy a partneri együttműködések és a TAIEX programok, amelyeket a partnerországok EU-hoz való közelítésének céljával az EU alkalmazott széles körben, jó példái a gyakorlatias és célzott eszközöknek;

33. kíváncsún tartja, hogy a TAIEX programokban való részvételt az érdekelt országok helyi és regionális önkormányzataira is terjesszék ki. Fontos az uniós és a partnerországokbeli helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködési partnerségek és TAIEX projektek bővítése. Ez elősegíti majd a partnerországokbeli kormányzás megerősítését, valamint azt, hogy mind az EU-ban, mind az európai szomszédságpolitikában részt vevő országokban nagyobb jelentőséget tulajdonítsanak a többszintű kormányzási struktúrák jelentőségének;

34. támogatni kívánja az átalakulóban lévő országok helyi és regionális önkormányzatai képviselőinek képzését a helyi kapacitások fejlesztése érdekében. E tekintetben a Régiók Bizottsága párbeszédet folytat majd az Európai Képzési Alapítvánnyal és más érdekelt felekkel;

35. meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy az átalakulóban lévő országokat bevonják a helyi közigazgatást támogató eszközökhöz hasonló programokba – ez egy olyan TAIEX program, amely jelenleg a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok számára érhető el, és amely az EU-val és eljárásaival kapcsolatos ismereteket kívánja terjeszteni;

Az együttműködés szerepe helyi és regionális szinten

36. kiemeli, hogy további erőfeszítéseket kell tenni mind az uniós, mind a partnerországokbeli önkormányzatok bevonása érdekében, mivel ez a szóban forgó országokkal folytatott párbeszéd elemét képezi;

37. hangsúlyozza, hogy el kell ismerni a helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepét mind az EU-ban, mind pedig a partnerországokban az átalakulóban lévő társadalmakban zajló fenntartható változások támogatását célzó politikák és stratégiák kidolgozásában;

38. felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós és a partnerországokbeli helyi és regionális önkormányzatok közötti cserék minden formáját támogatni kell: a városok közötti partnerségeket, a technikai együttműködést és a kapacitásfejlesztést. Az átalakulóban lévő országoknak hozzáférést kell biztosítani azokhoz az uniós eszközökhöz, amelyek elősegítik, hogy a helyi és regionális önkormányzatok között fenntartható partnerségek épüljenek ki;

39. hangsúlyozza – a CdR 198/2011. jelű véleménnyel⁽⁴⁾ összhangban – az uniós és szomszédos országokbeli önkormányzatok közötti társadalmi kapcsolatok jelentőségét és specifikus értékét. Ennek legfontosabb eleme a szolgáltatói ágazat és

a civil csoportok közreműködése a helyi és regionális önkormányzatok közötti hivatalos együttműködés kiegészítéseként. A szomszédsságpolitika e fontos részének megvalósításához konkrét eszközökre van szükség;

40. hangsúlyozza, hogy az átalakulóban lévő és a szomszédsságpolitikában részt vevő országok helyi és regionális önkormányzataival folytatott együttműködésnek köszönhetően (pl. munkacsoportok és konzultatív vegyes bizottságok, CORLEAP, ARLEM) a Régiók Bizottsága aktívan hozzájárul az átalakulóban lévő országokban zajló fenntartható változások uniós támogatásához, és segítséget nyújt a jelen közlemény célkitűzéseinek előmozdításához;

41. megállapítja, hogy a Régiók Bizottsága szorosan együttműködik az Európai Bizottsággal a decentralizált együttműködés atlaszának kidolgozásában, és évente konferenciát szervez a decentralizált együttműködés témájában.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁴⁾ „Az európai szomszédsságpolitika felülvizsgálata”, a Régiók Bizottsága 2011. december 14–15-i véleménye (CIVEX-V-023).

A Régiók Bizottsága véleménye – Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások, 2012–2013

(2013/C 139/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- kiemeli, hogy a bővítési folyamat fő célja kontinensünk szétaprózódásának elkerülése és békés egyesítésének elősegítése. Politikai szempontból a bővítés előrelendítette több komoly probléma megoldását, megerősítette a demokráciát és a stabilitást, valamint hozzájárult az emberi jogok jobb érvényesüléséhez az EU-ban. Gazdaságilag a bővítési folyamat elősegítette a jólét és a versenyképesség növelését, aminek köszönhetően az Unió jobb válaszokat tudott adni a globalizáció kihívásaira,
- határozottan kijelenti, hogy a bővítési folyamat sikerének biztosítása az RB legfontosabb politikai prioritásaihoz tartozik. Az RB szerint a helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepet játszanak ebben a folyamatban,
- aktívan igyekszik segíteni a tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak abban, hogy felkészüljenek jövőbeli feladataikra az EU-ban, illetve hogy el legyen ismerte a szerepük, és lendületet kapjanak kapcsolataik és együttműködésük az uniós partnerekkel,
- az EU-nak ösztönöznie kellene a tagjelölt országokat annak garantálására, hogy az átruházott hatáskörök tükrözzék azokat a feladatokat, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatoknak el kell majd látniuk, ha az uniós vívmányokat helyi és regionális szinten átültetik. Ezekhez a feladatokhoz ugyanakkor finanszírozási eszközöket is biztosítani kell: ezek nélkül a helyi és regionális önkormányzatok nem tudják megfelelően végrehajtani a reformokat,
- ezért felhívja a figyelmet arra, hogy a bővítési folyamatban érintett országoknak folyamatosan fejleszteniük kell kormányzási modelljüket,
- utal igen jó tapasztalataira az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatóságán belül működő TAIEX-irodával közösen irányított, a helyi közigazgatást támogató eszközre (LAF) vonatkozó programmal, amely elősegíti, hogy nagyobb megértés fogadja az EU céljait regionális és helyi szinten.

Előadó	Luc VAN DEN BRANDE (BE/EPP), a Flandria–Európa kapcsolattartó ügynökség elnöke
Referenciaszöveg	A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2012–2013 COM(2012) 600 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Politikai háttér és a bővítés jelentősége a helyi és regionális önkormányzatok, valamint az RB számára

1. hangsúlyozza, hogy ezt a véleményt az RB bővítési folyamat iránti történelmi elkötelezettségének kontextusában kell értelmezni. A vélemény az RB-nek az uniós bővítési stratégiára vonatkozó politikai álláspontjához fogalmaz meg gondolatokat a nyugat-balkáni országok (Horvátország, Montenegró, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Szerbia, Albánia, Bosznia-Hercegovina és Koszovó ⁽¹⁾), valamint Törökország és Izland tekintetében;

2. kiemeli, hogy a bővítési folyamat fő célja kontinensünk szétaprózódásának elkerülése és békés egyesítésének elősegítése. Politikai szempontból a bővítés előrelendítette több komoly probléma megoldását, megerősítette a demokráciát és a stabilitást, valamint hozzájárult az emberi jogok jobb érvényesüléséhez az EU-ban. Gazdaságilag a bővítési folyamat elősegítette a jólét és a versenyképesség növelését, aminek köszönhetően az Unió jobb válaszokat tudott adni a globalizáció kihívásaira;

3. felhívja a figyelmet arra, hogy a bővítési folyamattal kapcsolatban szükség van egy decentralizált információs és kommunikációs politikára, melynek legfontosabb célja az Európai Unió és az említett országok közötti civil és politikai párbeszéd megerősítése;

4. határozottan kijelenti, hogy a bővítési folyamat sikerének biztosítása az RB legfontosabb politikai prioritásaihoz tartozik. Az RB szerint a helyi és regionális önkormányzatok meghatározó szerepet játszanak ebben a folyamatban;

5. kiemeli, hogy a tagjelölt országokban az uniós csatlakozás kilátása politikai és gazdasági reformokat indít be, a polgárok előtt pedig új lehetőségeket nyit meg, melyekre – különösen válság idején – nagy szükség van;

⁽¹⁾ Ez a megnevezés nem sérti a Koszovó jogállásával kapcsolatos álláspontokat, és összhangban van az ENSZ BT 1244. sz. határozatával (2009) és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

6. fontosnak tartja, hogy a bővítési politika hiteles maradjon és mind az Európai Unióban, mind a (potenciális) tagjelölt országokban élvezze a közvélemény támogatását. A polgárok és az EU közötti tartós kötelékek kialakítása érdekében alapvető, hogy a folyamatba bevonjuk mind a csatlakozásra váró országok, mind pedig a jelenlegi tagállamok polgárait. Az európai integráció támogatottsága a csatlakozó országokban kulcsfontosságú érték. Ezt a támogatást az európai intézményeknek nem szabad magától értetődőnek venniük, inkább ki kell használniuk az egész EU legitimitásának javítására;

7. tudatában van annak, hogy a csatlakozásra váró országokban jelenleg zajló politikai és szociális reformok nem hajthatók végre erővel, csak a sokféleség tiszteletben tartásával és valódi decentralizáció mellett;

8. aktívan igyekszik segíteni a tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak abban, hogy felkészüljenek jövőbeli feladataikra az EU-ban, illetve hogy el legyen ismerve a szerepük, és lendületet kapjanak kapcsolataik és együttműködésük az uniós partnerekkel;

9. külpolitikai stratégiájával a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok, valamint az uniós tagállamok helyi és regionális önkormányzatai közötti politikai párbeszédet, illetve gazdasági és/vagy kulturális együttműködést kívánja előmozdítani. Az RB az EU keretében fontos találkozási pontot és hasznos fórumot jelent e szereplők számára;

10. megállapítja, hogy eredményjelentéseiben az Európai Bizottság csak korlátozott mértékben foglalkozik azokkal a reformokkal, amelyek célja egy új jogi keret létrehozása az érintett országokban működő helyi és regionális önkormányzatok számára. Az EU-nak ösztönöznie kellene a tagjelölt országokat annak garantálására, hogy az átruházott hatáskörök tükrözzék azokat a feladatokat, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatoknak el kell majd látniuk, ha az uniós vívmányokat helyi és regionális szinten átültetik. Ezekhez a feladatokhoz ugyanakkor finanszírozási eszközöket is biztosítani kell: ezek nélkül a helyi és regionális önkormányzatok nem tudják megfelelően végrehajtani a reformokat;

11. úgy véli, hogy csak akkor lehet új tagállamokat sikeresen integrálni az EU-ba, ha ezek minden politikai és adminisztratív szinten át tudják venni az EU hatályos jogszabályait (de számít a rendelkezések gyakorlati átültetésének módja is). Ezzel összefüggésben figyelembe kell venni a települések és régiók kulcsszerepét a programok és alapok kezelésében. Következésképpen a regionális és helyi önkormányzatok szerepe nem korlátozódhat a nemzeti szinten hozott intézkedések és döntések végrehajtására, sem pedig a bővítési folyamatról szóló információk polgárok körében történő terjesztésére;

12. hangsúlyozza, hogy a többszintű kormányzás – amely megközelítés a szubszidiaritás elvén alapul, és amelynek része az összes kormányzati szint közötti partnerség, illetve e szintek felelősségvállalása – fontos eleme az európai integrációnak. Ezért a bővítési folyamat értékelésekor mindig meg kell vizsgálni, hogy a folyamat előmozdítja-e a többszintű kormányzást. Ez nemcsak a jövőbeli kohéziós és regionális politikára igaz, hanem a belső piac fejlesztésére, a jövőbeli környezeti, éghajlati és energiapolitikára, az új közös agrár- és tengerpolitikára, a stockholmi programra, a szomszédságpolitikára, nem utolsósorban pedig a – területi paktumok révén partnerségben megvalósítandó – Európa 2020 stratégiára és annak hét kiemelt kezdeményezésére is;

Általános megjegyzések

13. egyetért azzal, hogy az Európai Bizottság a 2012–2013-as bővítési stratégiában kiemelt hangsúlyt fektet a jó kormányzás kritériumaira, köztük a jogállamiságra, a független jogrendszerre, a hatékony közigazgatásra, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre, a civil társadalom fejlesztésére és a sajtószabadságra;

14. üdvözlí az Európai Bizottság részletes és átfogó elemzését, de szívesen látna konkrétabb ajánlásokat azzal kapcsolatban, hogy miként orvosolhatóak az uniós vívmányok átültetésének hiányosságai;

15. ismételten hangsúlyozza, mennyire fontos a helyi és regionális képviselők szerepe a bővítési folyamatban, és arra kéri az ebben a folyamatban érintett országokat, hogy folytassák a decentralizációra és regionalizációra irányuló erőfeszítéseiket. Ez a decentralizált információs és kommunikációs politikára nézve is hasznos, ahogy az Európai Unió és a bővítési folyamatban érintett országok lakossága közötti civil és politikai párbeszédnek is előnyére válik;

16. ezért felhívja a figyelmet arra, hogy a bővítési folyamatban érintett országoknak folyamatosan fejleszteniük kell kormányzási modelljüket, többek között azért, hogy több hatáskört biztosítsanak a regionális és helyi önkormányzatoknak és ösztönzik a valódi partnerséget egyfelől a különböző kormányzati szintek, másfelől az egyes országok és régiók között;

17. úgy véli, hogy jogalkotási, pénzügyi és adminisztratív téren fejleszteni kell a regionális és helyi hatóságok kapacitását annak érdekében, hogy minél jobban felhasználhassák a meglévő előcsatlakozási támogatást, és készen álljanak az uniós vívmányok fenntartható átültetésére;

18. sajnálja, hogy az Európai Bizottság – az RB többszöri felszólítása ellenére – a bővítési jelentésben még mindig nem adott átfogó értékelést a többszintű kormányzási elvek végrehajtásának aktuális állásáról. Tudja, hogy az uniós vívmányok között nincs olyan fejezet, amely az EU-hoz csatlakozni kívánó országokban végbemenő decentralizációval foglalkozna, de javasolja, hogy dolgozzanak ki idevonatkozó paramétereket, amelyek iránymutatással szolgálhatnak a reformokat végrehajtó országoknak;

19. sajnálja továbbá, hogy a bővítési folyamatban nem jelenik meg elegendő hangsúllyal a szociális vetület, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a gazdasági reformok mellett a tagjelölt országokban szükséges szociális reformoknak is szenteljen figyelmet;

20. ismételten javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a bővítési stratégiáról szóló jövőbeli jelentéseiben részletesebben foglalkozzon a helyi és regionális önkormányzatiság helyzetével a csatlakozni kívánó országokban, és tegye világosabbá ezen országok számára a regionalizációs és decentralizációs reform szükségességét, arra bátorítva őket, hogy ehhez alakítsanak ki független szubnacionális kormányzási szinteket;

21. utal igen jó tapasztalataira az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatóságán belül működő TAIEX-irodával közösen irányított, a helyi közigazgatást támogató eszközre (LAF) vonatkozó programmal, amely elősegíti, hogy nagyobb megértés fogadjon az EU céljait regionális és helyi szinten;

22. igen fontosnak tartja az EU-tagállamok, a tagjelölt országok és a többi ország közötti jószomszédi kapcsolatok elvének érvényesítését, valamint a szóban forgó országok közötti – határokon átnyúló és regionális – együttműködés fejlesztését;

23. úgy véli, hogy a kisebbségek védelme és az emberi jogok tiszteletben tartása – az Európai Unió e két alappillére – továbbra is meghatározó szempont kell, hogy legyen a csatlakozási folyamatban;

24. ennek kapcsán hangsúlyozza az Európa Tanáccsal és különösen az annak égisze alatt működő Helyi és Regionális Önkormányzatok Konferenciájával való együttműködés jelentőségét, amely olyan dokumentumokon alapul, mint a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája;

Országspecifikus ajánlások

Horvátország

25. üdvözlí Horvátországnak a csatlakozási szerződésben megállapított 2013. július 1-jei csatlakozását az EU-hoz;

26. meglepéddel állapítja meg, hogy a 2011 decemberében tartott parlamenti választások a pluralizmus szellemében zajlottak, és hatékony, átlátható szervezés jellemezte őket, de kiemeli, hogy a helyhatósági választásokra, valamint a horvát európai parlamenti képviselők (2013. tavaszra tervezett) megválasztására való tekintettel javítani kell a választói jegyzék kezelését;

27. emlékezteti Horvátországot, hogy az ország elkötelezte magát amellett, hogy a jószomszédi kapcsolatok szellemében rendezi a még megoldatlan kétoldalú és regionális problémákat azáltal, hogy végrehajtja a jogilag kötelező érvényű nemzetközi megállapodásokat, köztük azt is, amelyik a jogutódlással kapcsolatos kérdésekre vonatkozik;

28. hangsúlyozza, hogy még több figyelmet kell fordítani a közigazgatási reform végrehajtásához és nyomon követéséhez szükséges adminisztratív kapacitásokra, elsősorban helyi szinten. Jobban ki kell domborítani a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a strukturális alapok jövőbeli kezelésében;

29. üdvözlí a decentralizációs folyamat előrelépéseit, de megállapítja, hogy a folyamatot túlságosan nagy mértékben ellenőrzi a központi kormányzat;

30. felkéri az Európai Bizottságot, hogy Horvátország uniós csatlakozása után is kövesse nyomon, elemezze és támogassa a szubnacionális szintű fejleményeket és a decentralizáció terén elért eredményeket;

31. hangsúlyozza, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a helyi szintű korrupció felszámolását célzó megelőző intézkedésekre, különösképpen a közbeszerzési eljárások lefolytatásával kapcsolatban;

32. megállapítja, hogy még sok a feladat az egészségügyi és regionális egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az inkluzív vidékfejlesztés terén;

Izland

33. nagyra értékeli Izland stabil politikai intézményeit és az ország gazdag demokratikus hagyományaiban gyökerező helyi önkormányzás magas színvonalát. A helyi demokrácia nemrégiben tovább erősödött azáltal, hogy egy 2012. januárjában elfogadott új törvény még több mélyreható konzultációt ír elő a kormány és a települések között;

34. üdvözlí, hogy különféle intézkedések születtek annak érdekében, hogy a 2008. évi gazdasági válságból tanulva javítsanak a helyi önkormányzatok pénzügyi helyzetén, kiemeli

azonban, hogy helyi és regionális szinten – e kedvező lépések ellenére – továbbra is szükség van a gazdaságpolitika meghatározásával és koordinálásával kapcsolatos kapacitásfejlesztésre. Emellett jobban össze kell hangolni a pénzügyi eszközök központi szintről helyi szintre történő átutalását;

35. üdvözlí, hogy az új alkotmányt 2012. október 20-án egy véleménynyilvánító szavazás keretében a lakosság elé terjesztették, és hogy a szavazók kétharmada támogatta a dokumentumot. Az alkotmány első alkalommal szentel külön fejezetet a helyi önkormányzatiságnak.

36. örömmel nyugtázza, hogy az izlandi helyi önkormányzatok szövetségével folytatott sikeres együttműködés nyomán létrejött az RB–Izland konzultatív vegyes bizottság, és eltökélt szándéka, hogy továbbra is támogassa a helyi szintű kapacitásépítést, többek között a helyi közigazgatást támogató eszköz programjának keretében;

37. örömmel venné, ha mielőbb lezárulnának Izland csatlakozási tárgyalásai, és annak eredményeiről úgy szavazhatnának az izlandiak, hogy pontos információkkal rendelkeznek arról a végső csatlakozási megállapodásról, melyet országuk köt majd az EU-val;

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

38. üdvözlí, hogy továbbhalad az ohridi keretmegállapodás egyik sarokkövét képező decentralizációs folyamat, és jóváhagyták a decentralizáció és a helyi önkormányzatiság megvalósításáról szóló 2011–2014-es programot és a kapcsolódó cselekvési tervet;

39. úgy véli, hogy lendületesebben kell haladni a decentralizációs célkitűzések elérésének útján, illetve hogy továbbra is a települések pénzügyi stabilitásának elérése jelenti a legfontosabb feladatot. Igaz, hogy a héából immár 4%-ot kapnak a települések, de még ez sem elegendő a településekre ruházott feladatok megfelelő elvégzéséhez;

40. hangsúlyozza, hogy kevés olyan eszköz áll rendelkezésre, amellyel csökkenteni lehet a közszolgáltatások biztosításában mutatkozó jelentős különbségeket, és hogy ezen a téren különösen a kisebb és vidéki települések vannak elmaradva;

41. aggodalmát fejezi ki az uniós vívmányok átültetéséhez szükséges adminisztratív és igazgatási kapacitás hiánya miatt. Ez többek között a környezetvédelmi jogszabályok nemzeti és helyi szintű végrehajtásán és érvényesítésén érződik. A vízvédelem terén alig történt előrelépés;

42. megállapítja, hogy lassú a haladás a regionális politika és a strukturális eszközök koordinálása tekintetében. Ahhoz, hogy az uniós alapokat maradéktalanul és idejében fel lehessen használni, jobban kell kezelni az IPA-programokat;

43. hangsúlyozza a jószomszédi viszonyok fenntartásának, valamint annak jelentőségét, hogy sikerüljön kölcsönösen elfogadható megoldást találni az ország elnevezésére;

44. ajánlja, hogy az állami hatóságok a helyi önkormányzás különböző szintjein működjenek együtt a civil szervezetekkel, melyeknek meg kell erősödniük és függetlenebbé kell válniuk a politikai befolyástól;

45. hangot kíván adni aggodalmának a Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban tapasztalható politikai és etnikai polarizáció miatt, amely veszélybe sodorhatja az ország stabilitását és a politikai reformokhoz szükséges lendületet;

Törökország

46. megállapítja, hogy az új alkotmánnyal kapcsolatos konzultációs időszak – örvendetes módon – számos vitát ösztönzött a helyi civil szervezetekkel és polgárokkal. Aggasztja azonban, hogy nem volt átlátható, miként használták fel e viták eredményeit a megszövegezés folyamán, illetve mely részeket tették közzé az interneten. Ez nagyon megnehezítette a török polgárok és a nemzetközi szereplők (köztük az RB) számára a fejlemények nyomon követését;

47. sajnálja, hogy lassan halad a hatáskörök átruházása a tartományokra és a helyi igazgatási szervekre, és aggódik amiatt, hogy bizonyos jelentések szerint választott helyi önkormányzatok és polgármesterek megfélemlítéssel vagy politikai indítatású peres eljárásoknak vannak kitéve. A városi tanácsokat (amelyek célja, hogy a polgárokat aktív részvételre biztassák a helyi igazgatásban) a legtöbb városban nem alkalmazták hatékonyan. Ezenkívül az, hogy 2011-ben törvényrendeletek útján újra centralizálták a hatásköröket olyan területeken, mint a területrendezés és a városrehabilitáció, azt bizonyítja, hogy nem veszik komolyan a decentralizációs folyamatot. A török kormány foglalkozott ugyan egy ideig a közigazgatási reformmal, de ez nem vált a helyi és regionális önkormányzatok javára, különösen az ország délkeleti részén;

48. helyteleníti, hogy az EU–Törökország társulási megállapodás kiegészítő jegyzőkönyvéből fakadó kötelezettségvállalásokat Törökország továbbra sem teljesíti maradéktalanul, és sürgeti az országot, hogy teljes körűen és megkülönböztetés nélkül hajtsa végre őket, hangsúlyozva, hogy minden további késlekedés újabb kihatással lehet a bővítési folyamatra;

49. üdvözli, hogy az EU Tanácsa megváltoztatta eddigi hozzáállását a tárgyalások 22. fejezetének (regionális politika és a strukturális eszközök koordinációja) lehetséges megnyitásával kapcsolatban, egyben reméli, hogy ez a kedvező jel azt is jelentheti, hogy normalizálódnak a csatlakozási tárgyalások Törökország és az Európai Unió között;

50. csalódottan állapítja meg, hogy minden kormányzási szinten továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatók a vallásszabadság, a nők jogai, a kisebbségek (különösképpen a kurdok) jogai, a nemek közötti egyenlőség, valamint a szólás- és sajtószabadság terén, ami beárnyékolja a reformbarát jogszabályokat;

51. ösztönzi azt a párbeszédet, amely a török kormány és a törökországi kurdok képviselői között kialakult;

52. meglepéssel veszi tudomásul az „előremutató menetrend” végrehajtását a tárgyalási kerettel, illetve a Tanács és az Európai Tanács megfelelő következtetéseivel összhangban;

53. nemtetszését fejezi ki amiatt, hogy Törökország és a konfliktusban érintett többi fél nem vállal szerepet abban, hogy az Egyesült Nemzetek keretében és az ENSZ BT határozatai alapján, valamint az EU-t megalapozó elvekhez és értékekhez híven elfogadható megoldás szülessen Észak-Ciprus jogellenes megszállásával kapcsolatban. Emellett felszólítja a török kormányt, hogy kézzelfogható módon támogassa az ENSZ-főtitkár vezetésével folyó tárgyalásokat, és lépjen fel a ciprusi probléma átfogó megoldása érdekében. Ehhez szükséges, hogy haladéktalanul vonja ki fegyveres erőit Ciprusból, oldja meg a telepések kérdését, és adja vissza jogos lakóinak Famauszta tiltott övezetét az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának 1984. évi 550-es határozata alapján;

54. megállapítja, hogy hatályba lépnek ugyan reformbarát jogszabályok, de ezeket beárnyékolja többek között a sajtó- és szólásszabadság megsértése;

55. üdvözli, hogy Törökországban független ombudsmani hivatalt hoztak létre, amelynek megfelelő módon kell működnie a gyakorlatban;

56. hangsúlyozza, hogy helyi szinten hatékonyabb mechanizmusokat kell bevezetni a jobb átláthatóság, elszámoltathatóság és részvétel érdekében, és ösztönzi a korrupció elleni küzdelem folytatását, főként települési szinten;

57. hangsúlyozza, hogy a szubnacionális szintű folyamatos együttműködés hasznos lesz mind Törökország, mind az EU számára. Ezért megerősíti arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy az RB Törökországgal foglalkozó munkacsoportját egy konzultatív vegyes bizottság rangjára emelje;

Montenegró

58. üdvözli a Montenegró területi tagozódására vonatkozó törvény hatálybalépését, valamint a helyi önkormányzatokra vonatkozó törvény módosítását. E törvények célja, hogy helyi szinten javuljon az átláthatóság, a hatékonyság és az elszámoltathatóság;

59. kiemeli, hogy Montenegrónak a meglévő IPA-struktúrák keretében meg kell erősítenie adminisztratív kapacitását, és megfelelő lépéseket kell tennie az előcsatlakozási alapokra vonatkozó abszorpciók képesség növelése érdekében;

60. megállapítja, hogy helyi szinten az egyik legnagyobb gondot az alulképzett munkaerő jelenti, ami miatt előfordulhat, hogy nincs lehetőség a decentralizációs folyamat keretében átruházandó hatáskörök felvállalására;

61. sajnálja, hogy nem halad a szociális védelem ügye, továbbra is problematikus a menekültek, a hazájukon belül lakóhelyük elhagyására kényszerültek és az etnikai kisebbségek elhelyezése a városokban, és a szociális szolgáltatások adminisztratív és fiskális decentralizációjának terén is alig könyvelhető el előrelépés;

62. javasolja, hogy több erőfeszítést tegyenek a korrupció megelőzésére és felszámolására az erre érzékeny területeken, melyek a következők: helyi önkormányzatok, területrendezés, közbeszerzés, privatizáció, oktatás és egészségügy;

63. üdvözlí az RB–Montenegró konzultatív vegyes bizottság 2012. évi megalakítását, és reményének ad hangot, hogy az elkövetkező években kölcsönösen előnyös együttműködésre kerül majd sor a montenegrói szubnacionális hatóságokkal;

Szerbia

64. örömmel állapítja meg, hogy a szerb alkotmány szavatolja a polgárok tartományi autonómiához és helyi önkormányzathoz való jogát, de sajnálja, hogy mély szakadék tátong a törvényben meghatározott elvek és a gyakorlati megvalósítás között;

65. sajnálja, hogy a központi kormányzati intézkedések (a helyi önkormányzatoknak utalt pénzügyi hozzájárulás csökkentése) még jobban megnehezítik a helyi önkormányzatok számára feladataik elvégzését;

66. kiemeli, hogy a települések finanszírozására vonatkozó törvényeket egyértelműbbé kell tenni és megfelelően végre kell hajtani, hogy biztosítva legyen a települési finanszírozás kiszámíthatósága;

67. sajnálattal veszi tudomásul, hogy a Decentralizációs Nemzeti Tanács még mindig nem működik, és a helyi önkormányzatokkal nem folytattak elegendő konzultációt a helyi szintű következményekkel járó új törvények kidolgozására, illetve a már meglévő törvények módosítására vonatkozó döntéshozatali folyamat során;

68. kiemeli, hogy helyi szinten gyenge az adminisztratív és igazgatási kapacitás, és továbbra is jelentősek a települések közötti különbségek. Sajnálja, hogy a köztisztviselői törvény nem vonatkozik a helyi önkormányzatok munkavállalóira;

69. üdvözlí a regionális politika és a strukturális eszközök koordinációja terén elért haladást. Elismeri, hogy négy elem tekintetében Szerbia teljesítette az IPA decentralizált kezelésére vonatkozó előkészítő szakaszokat, és kiemeli, hogy – különösen a vonatkozó stratégiákra épülő stabil projektervek előkészítését tekintve – gondoskodni kell a megfelelő végrehajtási kapacitásról;

70. elégedetten látja, hogy a civil társadalom milyen jelentős szerepet tölt be az ország társadalmi, gazdasági és politikai életében, valamint a demokratikus értékek előmozdításában, és hangsúlyozza a civil társadalom jelentőségét helyi szinten és a döntéshozatali folyamatban egyaránt;

Albánia

71. üdvözlí az Albánia által az uniós tagság politikai kritériumainak teljesítése terén elért előrelépéseket. Örömmel látja a kormány és az ellenzék közötti politikai párbeszéd javulását, valamint aláhúzza, hogy az alapvető demokratikus intézmények szabályszerű működése érdekében milyen hatalmas jelentőséggel bír majd a 2013-as parlamenti választások megfelelő lefolyása. Arra kéri az albán hatóságokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az előcsatlakozási folyamathoz szükséges reformok előmozdításának és végrehajtásának érdekében, különösen az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség, a kisebbségek és a tulajdonhoz fűződő jog védelme, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem területén, valamint a konstruktív migrációs politika tekintetében;

72. egyetért az Európai Bizottság arra vonatkozó elemzésével, hogy „nem tapasztalható haladás” a területi adminisztratív reform vonatkozásában. A 2009-ben elfogadott területrendezési törvény végrehajtása nagyon lassú. A gazdasági és társadalmi fejlődési potenciál tekintetében alighanem mélyül a szakadék a régiók között. Ezzel a kérdéssel sürgősen foglalkozni kell;

73. megállapítja, hogy a kis helyi igazgatási központok gazdasági szempontból sok esetben nem fenntarthatóak. A helyi döntéshozatal nem átlátható, és nem folyik konzultáció a civil szervezetekkel és egyéb érintettekkel;

74. kiemeli, hogy a pénzügyeket, és különösen az adóbehajtást tekintve a helyi önkormányzatok helyzete nem javult 2011-ben. Hangsúlyozza emellett a helyi és regionális önkormányzatok kapacitásépítésének szükségességét annak érdekében, hogy el tudják látni feladataikat a költségvetési bevételek kezelésével, az operatív rendszerek felügyeletével és az Előcsatlakozási Támogatási Eszközhöz (IPA) tartozó alapok ellenőrzésével kapcsolatban;

75. örömmel veszi az ombudsman kinevezését, és kéri, hogy az albán kormány bocsásson elegendő eszközt e hivatal rendelkezésére;

76. rámutat, hogy biztató jelek vannak arra, hogy alighanem csökken az a mély politikai megosztottság, amely sok éven át akadályozta a politikai reformokat. Szorgalmazza ezért, hogy a szubnacionális hatóságok érdekeit képviselő két szervezet (az Albán Települések Szövetsége és az Albán Helyi Önkormányzatok Szövetsége) minden kapcsolódó kérdésben fokozza az együttműködést, és ügyeljen arra, hogy az országban ne szoruljanak háttérbe a helyi és regionális érdekek;

77. kiemeli, hogy a regionális politika és a strukturális eszközök koordinációja terén – az elért szerény eredmények dacára – még mindig sok a teendő;

Bosznia-Hercegovina

78. elismeri, hogy Bosznia-Hercegovina még mindig olyan ország, amelyben nemzetközi igazgatási és biztonsági rendszer működik, ami azt jelenti, hogy a központi belföldi intézmények – a helyi és regionális önkormányzatokról nem is szólva – nem dönthetnek önállóan a politikai és a jogalkotási folyamatokról;

79. utal arra, hogy Bosznia-Hercegovina jelenlegi politikai helyzete miatt az ország egyre kevésbé képes arra, hogy egységes álláspontot képviseljen az EU-t érintő ügyekben. Megállapítja továbbá, hogy Bosznia-Hercegovina politikai és intézményi zsákutcába került, és emiatt nem képes teljesíteni a helyi önkormányzatokkal és a regionális autonómiával kapcsolatos kötelezettségeit, ami egyrészt komolyan zavarja a helyi önkormányzatok működését, másrészt pedig akadályozza a decentralizáció minden formáját az országban. Az országot és a településeket egyre inkább az etnikai alapú tagozódás jellemzi, ami tovább gyengíti a helyi kormányzatokkal szembeni bizalmat;

80. sajnálja, hogy a bonyolult kormányzati rendszer és az intézményi zsákutca azzal jár, hogy a jogszabályok nincsenek kellően egységesítve a boszniai entitások szintjén, és ezzel gátolják olyan különösen sürgős problémák megoldását, mint az emberkereskedelem elleni küzdelem;

81. kéri, hogy a különféle igazgatási szintek között hozzanak létre egy mechanizmust, amely az európai jogszabályok átültetését, végrehajtását és érvényesítését koordinálja. Ez segítséget nyújtana abban, hogy az ország egységes álláspontot képviselhesen az európai kérdésekkel kapcsolatban, és célirányosan felhasználhassa az előcsatlakozási alapokat;

82. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság jelentése elismeréssel szól az entitásokra vonatkozó joganyagról, mivel az jórészt összhangban áll a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával, ami alapjában véve kedvező. Megjegyzendő azonban, hogy Bosznia-Hercegovina nem írta alá a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának kiegészítő jegyzőkönyvét a

polgároknak a helyi hatóságok tevékenységeivel kapcsolatos konzultációs jogáról;

83. üdvözl minden olyan kezdeményezést, melynek célja, hogy javuljon az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása. Külön üdvözl, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának nagytanácsa Sejdić-Finci ügyben hozott ítéletével összhangban elfogadták Szarajevó kanton alkotmányának módosítását, amelynek értelmében az etnikailag meg nem határozott kisebbségek és az etnikai kisebbségek létrehozhatják saját képviselőcsoportjaikat a közgyűlésben. Arra kér minden hatóságot Bosznia-Hercegovinában, hogy fogadjanak el hasonló módosításokat;

84. támogatja az igazságügyi rendszer decentralizációját, de sajnálja, hogy lassú a haladás a közszolgáltatási reform területén, ahol jelenleg a különböző közigazgatási szintek közötti gyenge koordináció és a reformok hiányzó lakossági támogatása tűnik problémásnak;

85. meglegedéssel fogadja, hogy a 2012. októberi helyhatósági választásokat jól előkészítették, és rendezetten – az Európa Tanács és a nemzetközi közösség demokratikus választásokra vonatkozó normáinak megfelelően – bonyolították le, bár a választási folyamatot helyi szinten erősen áthatotta a politika;

86. örömmel állapítja meg, hogy a civil társadalom fejlődését a „Helyi demokrácia megerősítése” elnevezésű projekt keretében továbbra is támogatja a Civil Társadalmi Eszköz, amelyet 2008-ban az EU hozott létre a civil szervezetek támogatására;

Koszovó

87. üdvözl az elmúlt években elért jelentős decentralizációs eredményeket, és méltányolja a helyi önkormányzatokért felelős minisztérium erőfeszítéseit a helyi igazgatási struktúrák hatékonyabb ellenőrzésére. Úgy véli azonban, hogy még többet kell tenni a települési szintű közigazgatás megerősítése érdekében;

88. meglegedéssel állapítja meg, hogy Koszovó fejlett helyi igazgatási rendszerrel rendelkezik, amely a polgároknak lehetőséget biztosít a helyi döntéshozatali folyamatban való részvételre. Ezt tükrözi az a tény, hogy a koszovói polgárok kifejezetten elégedettek helyi kormányzataikkal és azzal, ahogyan ezek a hatásköreiket gyakorolják;

89. egyértelmű bizonyítékokat vár Koszovótól arra, hogy az ország foglalkozik a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel;

90. azt ajánlja, hogy helyi szinten az igazgatási és költségvetési kérdésekben tapasztalati alapú tervezési folyamatokat alkalmazzanak. A települési hatóságoknak adminisztratív kapacitásuk fejlesztéséhez testreszabott iránymutatásra van szükségük;

91. elismeri, hogy a nemrégiben létrehozott, szerb többségű települések kis méretük miatt sajátos kihívásokkal szembesülnek, és fennmaradásuk biztosításához több központi segítségre van szükségük;
92. arra kéri az érintett feleket, hogy keressenek építő jellegű megoldásokat az észak-koszovói decentralizációs folyamattal kapcsolatos, sajátos kihívások megoldására annak érdekében, hogy minőségi szolgáltatást lehessen biztosítani a lakosságnak;
93. hangsúlyozza, hogy ha Koszovó stabilizációs és társulási megállapodás köt, akkor tiszteletben kell tartania a jó kormányzás demokratikus elvét, amelyet megfelelően működő és hatékonyabban fellépő végrehajtó szervek révén a közigazgatás minden szintjén át kell ültetnie a gyakorlatba.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában

(2013/C 139/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- örömmel fogadja az Európai Bizottságnak a számítási felhőben rejlő potenciál felszabadításával foglalkozó közleményét, s hogy az Európai Bizottság ezzel az innovatív technológiai megoldások mellett foglal állást. Egyetért azzal, hogy a számítási felhőben rejlő lehetőségek túlmutatnak az informatikai technológiai haladáson, hogy pozitívan befolyásolhatják a munkaerőpiacot, javíthatják az esélyegyenlőséget és új munkahelyeket is teremthetnek;
- felhívja a figyelmet arra, hogy a számítási felhő állami és magánszektorban való alkalmazásának egyik legnagyobb akadálya a jogszabályok és előírások figyelembevételére vonatkozó bizonytalanság, amikor valaki a számítási felhő alkalmazása mellett dönt. Itt kell megemlíteni többek között a személyes adatok védelmére vonatkozó nemzeti és európai előírásokat, a szociális és az egészségügyi előírásokat és a számviteli szabályokat. Ugyanakkor az adatbiztonsággal kapcsolatban is vannak bizonyos problémák és kockázatok, amelyekkel foglalkozni kell;
- üdvözlí az Európai Bizottság által kezdeményezett három kulcsintézkedést, de úgy véli, hogy ezeket olyan konkrét intézkedésekkel kell kiegészíteni, amelyek a felhasználói tudatosság kérdéseire helyezik a hangsúlyt, mivel ez fejleszti a piac keresleti oldalát, ezzel hozzájárul Európa pozíciójának erősítéséhez a globális versengésben, csökkenti a fogyasztók és a szolgáltatók közötti aszimmetriát a kockázatok terén, továbbá elősegíti, hogy az új technológia elterjedéséből fakadó előnyök arányosabban oszoljanak meg a szolgáltatók és a fogyasztók között. Ezeknek az intézkedéseknek az informatikai oktatásra és kultúrára is hangsúlyt kellene fektetniük;
- hasznosnak tartaná, ha az Európai Bizottság a szabványosítás lehetőségeivel élve összekapcsolhatóvá és átjárhatóvá tenné a tagállami, illetve a regionális, esetleg helyi szinten már létező vagy kialakulóban lévő számítási felhőket. Itt nagyon komoly hangsúlyt kaphat a már említett közigazgatási címtárak illeszthetősége.

Előadó

Gábor BIHARY (HU/PES), Budapest Főváros Közgyűlésének tagja

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában

COM(2012) 529 final

I. ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTELEK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. örömmel fogadja az Európai Bizottságnak a számítási felhőben rejlő potenciál felszabadításával foglalkozó közleményét, s hogy az Európai Bizottság ezzel az innovatív technológiai megoldások mellett foglal állást. Egyetért azzal, hogy a számítási felhőben rejlő lehetőségek túlmutatnak az informatikai technológiai haladáson, hogy pozitívan befolyásolhatják a munkaerőpiacot, javíthatják az esélyegyenlőséget és új munkahelyeket is teremthetnek;

2. kiemeli ugyanakkor, hogy meg kell fontolni azt a hatást, amelyet az új technológia elterjedése gyakorolhat a hátrányos helyzetű régiókra és társadalmi rétegekre, és ennek következtében a területi és társadalmi kohézióra gyakorolt esetleges káros hatásokat is. Ilyen kockázatot hordozó tényező lehet például a piacok elérhetőségének megkönnyítéséből fakadó előnyöknek a helyi és a globális szereplők közötti aszimmetriája;

3. felhívja a figyelmet arra, hogy a számítási felhő állami és magánszektorban való alkalmazásának egyik legnagyobb akadály a jogszabályok és előírások figyelembevételére vonatkozó bizonytalanság, amikor valaki a számítási felhő alkalmazása mellett dönt. Itt kell megemlíteni többek között a személyes adatok védelmére vonatkozó nemzeti és európai előírásokat, a szociális és az egészségügyi előírásokat és a számítási szabályokat. Ugyanakkor az adatbiztonsággal kapcsolatban is vannak bizonyos problémák és kockázatok, amelyekkel foglalkozni kell;

4. hiányolja, hogy a közszférára vonatkozó elképzelések és a javasolt Számítási felhő-partnerség vázlata sem foglalkozik kellőképpen a helyi és regionális önkormányzatokkal, annak ellenére, hogy számos helyi és regionális önkormányzat tevékenysége hasznos tanulságokkal és követendő példával szolgálhat a stratégiához, és figyelmen kívül hagyva, hogy egyes önkormányzatok szolgáltatóként is megjelennek a programozási felhő infrastruktúrájának létrehozása és működtetése terén;

5. hangsúlyozza, hogy kulcsfontosságú a valamennyi szint közreműködésére épülő koordinált fellépés annak érdekében, hogy Európa valódi haladást tudjon felmutatni a számítási felhő területén;

6. megállapítja, hogy annak érdekében, hogy az európai vállalkozások betölthessék az Európa éllovas szerepét célzó

stratégia megvalósításában rájuk háruló szerepet, a globális versengés keretei között elengedhetetlen volna a támogatás formáinak kidolgozása;

7. fontosnak tartja, hogy a számítási felhő megvalósítása során általánosságban érvényesülnek a fenntarthatóság szempontjai, mivel az informatikai eszközök kapacitásának jobb kihasználása az erőforrások hatékonyabb felhasználását teszi lehetővé. Szükségesnek tartja azonban, hogy a stratégia aktív elemeket is tartalmazzon, e téren tekintettel a közvetett hatásokra is, például foglalkozzon a megújuló energia használati arányának növelésével a felhő alapú rendszerek energiaellátásában;

8. rámutat arra, hogy a szuperfelhő elvi szintű létezésétől még igen hosszú út vezet a megvalósuláshoz és a potenciálok felszabadító alkalmazáshoz, s ennek fontos eszköze a fogyasztói tudatosság növelése az oktatás és az informatikai kultúra továbbfejlesztése révén;

9. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a közlemény nem foglalkozik kellő módon a stratégiai javaslat olyan egyéb kérdésekhez való kapcsolódásával, mint a biztonságos adatkezelés megvalósítása, a szerzői jogok szabályozása vagy az adatok elérhetőségének és hordozhatóságának kiterjesztése;

10. kiemeli, hogy a digitális menetrendhez szükséges intézkedések meghozatalát követően felgyorsulhat a felhő alkalmazásának elterjedése. A fogyasztók már ma is használják azokat a számítási felhő nyújtotta szolgáltatásokat, melyeket a szolgáltatók a végfelhasználók által igényelt üzleti modellben nyújtanak, ugyanakkor a tapasztalatok igazolták, hogy éppen az adatvédelem hiányosságai és a felhasználói tudatosság nem kielégítő szintje miatt megkárosíthatók azok, akik ezeket a technológiákat megfelelő ismeretek és körültekintés nélkül használják;

11. üdvözlí az Európai Bizottság által kezdeményezett három kulcsintézkedést, de úgy véli, hogy ezeket olyan konkrét intézkedésekkel kell kiegészíteni, amelyek a felhasználói tudatosság kérdésére helyezik a hangsúlyt, mivel ez fejleszti a piac keresleti oldalát, ezzel hozzájárul Európa pozíciójának erősítéséhez a globális versengésben, csökkenti a fogyasztók és a szolgáltatók közötti aszimmetriát a kockázatok terén, továbbá elősegíti, hogy az új technológia elterjedéséből fakadó előnyök arányosabban oszoljanak meg a szolgáltatók és a fogyasztók között. Ezeknek az intézkedéseknek az informatikai oktatásra és kultúrára is hangsúlyt kellene fektetniük;

II. RÉSZLETES ÉSZREVÉTELEK ÉS JAVASLATOK

A szabványok útvesztőjének rendezése

12. támogatja a szabványosítás folyamatára vonatkozó európai bizottsági javaslatot, ugyanakkor hiányolja mögüle a megfelelő szabályozási és szervezeti hátteret;

13. fontosnak tartja a javasolt szabványosítási folyamat konkrét lépésekkel történő kiegészítését is, például a közigazgatási címtárak összekapcsolhatóságának terén a felhőben történő azonosítás elősegítésére;

14. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság javaslata nem veszi kellő mértékben figyelembe a közsférában és a piacon már működő szolgáltatókat és az általuk létrehozott szolgáltatási struktúrákat és infrastruktúrákat;

15. emlékeztet arra, hogy a számítási felhővel szembeni bizalmatlanság egyik oka az adatok hordozhatóságának szabályozatlansága és ebből fakadó hiánya;

16. felhívja a figyelmet arra, hogy a szabványosítás és a tanúsítás kérdéskörében konkrétabb megfogalmazásra van szükség abban a tekintetben, hogy ki és hogyan fogja a tanúsító szervezeteket feljogosítani, és hogy tagállami vagy uniós szinten történik-e a tanúsítási szabályrendszer kialakítása;

Biztonságos és tisztességes szerződési feltételek

17. fontosnak tartja, hogy az Európai Bizottság szabályozni kívánja a szolgáltatók és a felhasználók között létrejövő szerződéseket, különös tekintettel a szolgáltatók korlátozására az erőfölénnyel való visszaélés lehetősége miatt;

18. felhívja a figyelmet, hogy a felhasználók igénylik az egyszeri bejelentkezési folyamatra épülő alkalmazásokat az egyszerű használat miatt, azonban az ilyen igények kielégítése nem mehet a biztonság rovására, főleg ott, ahol pénzügyi tranzakciók is zajlanak. Ezen kérdések szabályozása elkerülhetetlen a közeljövőben;

19. felhívja a figyelmet arra, hogy a virtuális térben leselkedő veszélyek jelentős része megszüntethető volna jól működő azonosítási rendszerrel, melynek segítségével a felhasználók egyértelműen megállapíthatják a kibertér szereplőinek kilétét;

20. hangsúlyozza, hogy az audiovizuális kultúra terjesztésére a felhő már ma is igen komoly lehetőséget nyújt, ugyanakkor nem megoldott a szerzői jogok kérdése, a tartalomról készített másolatok kérdése;

21. üdvözlí az egységes adatvédelmi irányelvek kialakítását, különös tekintettel arra, hogy ez a kérdés alapvető a számítási felhő használatának kiterjesztéséhez. Hiányolja ugyanakkor,

hogy az Európai Bizottság nem foglalkozik az e-fizetés és az e-számla kérdéskörével, amely kérdések az számítási felhő üzleti alapú igénybevételekor megkerülhetetlenek;

22. szükségesnek tartja azoknak az elképzeléseknek a részletesebb kidolgozását, melyek lehetővé teszik a számítási felhőből nyújtott szolgáltatások mérhetőségét, továbbá a mérhetőségnek a szolgáltatási szerződésekbe való beépítését;

Európai Számítási felhő-partnerség, nemzetközi párbeszéd

23. üdvözlí az Európai Számítási felhő-partnerség (European Cloud Partnership) gondolatát;

24. támogatja a nemzetközi párbeszédet a számítási felhő-alapú szolgáltatások terén, fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy figyelembe véve a terület dinamikus fejlődését, szükséges a kidolgozott vagy kidolgozás alatt lévő stratégiák globális összehangolása mind jogi mind technológiai szempontok alapján is;

25. figyelmeztet a személyes adatok védelmének kockázataira azokban az esetekben, amikor a számítógépes felhő szerverei az EU-n kívül találhatók;

26. hasznosnak tartaná, ha az Európai Bizottság a szabványosítás lehetőségeivel élve összekapcsolhatóvá és átjárhatóvá tenné a tagállami, illetve a regionális, esetleg helyi szinten már létező vagy kialakulóban lévő számítási felhőket. Itt nagyon komoly hangsúlyt kaphat a már említett közigazgatási címtárak illeszthetősége;

27. fontosnak tartja a párbeszédet a felhőtechnológiával is foglalkozó szabványosító szervezetekkel (pl. ISO, ETSI);

A felhasználói tudatosság fejlesztése

28. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság fontosnak tartja a közszolgáltatások 21. századi elvárásoknak megfelelő átalakítását, ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a digitális szakadék meglete gyors intézkedéseket indokolna e téren is;

29. utal arra, hogy a digitális szakadék csak célzott oktatással csökkenthető, mivel tudásalapú társadalomban az új technológiák megismerésének és elterjedésének alapja a technológia tudatos elsajátítása;

30. szükségesnek érzi, hogy a 21. század európai polgárai a rendelkezésükre álló technológiákat értő és hatékony módon tudják használni. Ehhez jó eszköz lehet például a már meglévő ECDL-vizsgalehetőség továbbfejlesztése;

31. felhívja a figyelmet arra, hogy a számítási felhő technológiai értelemben már most lehetőséget biztosít az e-learning széles körű elterjesztésére. Annak érdekében, hogy ezen a téren előrelépést lehessen elérni, foglalkozni kell a szabályozási és a szerzői jogokkal kapcsolatos kérdésekkel;

III. TOVÁBBI ÉSZREVÉTELEK ÉS JAVASLATOK

32. helyesnek tartja, hogy a beszerzési elvek meghatározásában az Európai Bizottság segítséget nyújt a közsférának, ugyanakkor fontosnak tartja, hogy az elmaradottabb régiókban ne csak a kialakításhoz, hanem a használathoz szükséges finanszírozáshoz is kaphassanak támogatást;

33. hangsúlyozza, hogy a számítási felhőben rejlő lehetőségek kiaknázása elképzelhetetlen az ehhez szükséges távközlési szolgáltatások egységes piacának következetes kiépítése nélkül, ami európai cselekvést tesz szükségessé a roaming-szolgáltatás adatforgalmi díjainak területén;

34. szükségesnek tartja annak részletes kidolgozását, hogy mely kormányzati szolgáltatásoknak szükséges feltétlenül megjelenniük az európai számítási felhőben, például az azonosítás terén.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Decentralizáció az Európai Unióban és a helyi és regionális önkormányzás szerepe az uniós politikák kialakításában és végrehajtásában

(2013/C 139/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- a decentralizáció alatt valamennyi olyan, politikai szinten meghozott intézkedést érti, amelyek erősítik a szubnacionális szintű önkormányzatok szerepét a nemzeti és európai döntéshozatali folyamatban, és hatáskörök áthelyezését eredményezik a központi állami szintről a helyi és regionális intézményekhez;
- azt a meggyőződést képviseli, hogy a működőképes helyi és regionális kormányzatoknak, valamint a hatékony decentralizációnak a szubszidiaritás, az arányosság és a többszintű kormányzás alapelvein kell nyugodnia;
- meggyőződése, hogy a szubszidiaritás mint politikai-jogi elv döntő hajtóereje a decentralizációnak, mivel általa arra a szintre kerülnek a hatáskörök, amelyen a leghatékonyabban lehet gyakorolni őket;
- úgy látja, hogy a gazdasági és pénzügyi válság számos országban katalizátorként hatott a reformokra, illetve változtatásokra, egyes országokban pedig az önkormányzatok területi átszervezési folyamatokon mentek keresztül és részben a hatalmi struktúrák intézményi szervezete is jelentősen megváltozott;
- utal arra, hogy egy koherens decentralizációs folyamat csak akkor lehet sikeres, ha a hatáskörök szubnacionális önkormányzatoknak való átadása a pénzügyi eszközök megfelelő és arányos kiosztásával jár együtt;
- mivel azok a régiók, amelyek túlnyomórészt saját eszközökkel finanszírozzák magukat, több felelősségtudattal bánnak a rendelkezésre álló pénzügyi eszközökkel és következőképpen stabilabb költségvetési helyzettel rendelkeznek, és ezért azt javasolja, hogy a tagállamok a központi kifizetések helyett, amennyire csak lehet, saját pénzügyi eszközöket alkalmazzanak;
- hangsúlyozza a decentralizáció, valamint a sikeres és fenntartható európai regionális politika közötti előnyös kapcsolatot;
- hangsúlyozza, hogy az Európa jövőjéről folyó vitákba mindenképpen be kell vonni a helyi és regionális szintet is, mivel az Európai Unió legitimitása többek között a helyi és regionális önkormányzatok legitimitásán is nyugszik;
- azt ajánlja, hogy valamennyi kormányzati szint működjön együtt az európai államadosságok válságának tartós megoldása érdekében, és a helyi és regionális önkormányzatok egyenrangú bevonását ajánlja az európai és nemzeti reformtervek kidolgozásába.

Előadó

Prof. Franz SCHAUSBERGER (AT/EPP), Salzburg tartomány képviselője a Régiók Bizottságában

Referenciaszöveg**I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****A decentralizáció előnyei**

1. a decentralizáció alatt valamennyi olyan, politikai szinten meghozott intézkedést érti, amelyek erősítik a szubnacionális szintű önkormányzatok szerepét a nemzeti és európai döntéshozatali folyamatban, és hatáskörök áthelyezését eredményezik a központi állami szintről a helyi és regionális intézményekhez;

2. elismeri, hogy az EU-tagállamoknak nincs kötelezettségük arra, hogy intézményi felépítésüket, valamint a hatáskörök különféle kormányzási modellek közötti decentralizációját, átruházását, ill. megosztását illetően egy bizonyos minta mellett döntsenek, ugyanakkor egyértelműen utal arra, hogy az EU – különösen az EU-Szerződésben (4. cikk (2) bekezdés) – hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi önkormányzást is tiszteltben tartja;

3. utal arra, hogy számos politikaterületen jelentősen hatékonyabb egy decentralizált végrehajtási szint, mind költségkalkulációs szempontból, mind pedig a szolgáltatás minőségére és polgárközeliségére vonatkozóan;

4. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy az európai polgárok azonosuljanak régiójukkal és városukkal, amelyek elsősorban az egyre növekvő nemzetköziesedéssel és ezáltal a munkaerőpiacok és gazdasági kapcsolatok anonimizálásával szembeni ellensúlyként döntő szerepet töltenek be;

5. meg van győződve arról, hogy a decentralizáció és az azzal együtt járó regionális és helyi intézmények döntően hozzájárulnak ahhoz, hogy megszűnhessenek az Európa régiói között jelenleg fennálló gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek, és ezáltal enyhíthetők legyenek a szegényebb régiókból a nagyvárosokba való elvándorlás, valamint a munkaerőpiacot megbénító, egyik tagállamból a másikba való elvándorlás kedvezőtlen következményei;

6. köszönetét fejezi ki az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusának (CLRAE), valamint a

különböző érdekcsoportoknak a konzultációkban való részvételükből eredő értékes hozzájárulásokért és szakértői véleményekért;

Az RB alapvető felelőssége a decentralizáció megfigyelésében

7. megerősíti, hogy az EU jogalkotási és döntéshozatali folyamataiban a szubnacionális (vagyis helyi és regionális) önkormányzatok képviselőjeként feladatköréhez tartozik, hogy felügyelje a szubszidiaritás elvének alkalmazását, és nagyon fontosnak tartja a decentralizáció uniós és csatlakozó államokbeli helyzetének rendszeres felülvizsgálatát;

8. utal arra, hogy egy fehér könyvet követő, a többszintű kormányzás európai kultúrája fejlesztéséről szóló, nemrég elfogadott véleményében kinyilvánította azt a szándékát, hogy figyelmesen nyomon követi a tagállamokban, és hasonlóképpen a bővítési folyamatban részt vevő országokban zajló decentralizációs folyamatokat;

9. úgy véli, az is megerősíti szándékában, hogy az Európai Önkormányzatok és Régiók Tanácsa (CEMR) és a CLRAE részletes, szisztematikus tevékenységet végeznek ugyanebben a témában, és munkájában mindkét szervezet eredményeit igénybe szeretné venni;

10. emlékeztet arra, hogy a Régiók Bizottsága legutóbbi e témával foglalkozó véleménye 2005. július 7-i, az azóta eltelt időben pedig jelentős intézményi, politikai és jogi változások és fejlemények következtek be a decentralizáció terén az EU-ban;

A decentralizáció fejlődése Európában a legutóbbi, 2005. évi vélemény óta

11. megállapítja, hogy a 2009. évi Lisszaboni Szerződés a szubszidiaritás elvének erősödéséhez, a régiók és települések identitásának a szerződésben való rögzítéséhez és az RB erősödéséhez vezetett, ami több tagállamot arra bátorított, hogy a decentralizáció erősítését, illetve a helyi és regionális szint erősítését célzó intézményi reformokat tervezzen vagy vigyen véghez;

12. általánosságban véve tehát megállapítja, hogy az elmúlt években a legtöbb tagállamban növekedett a decentralizáció, ugyanakkor mély aggodalmának ad hangot egyes tagállamok ezzel ellentétes tendenciái miatt, amelyekben jelentősen megnyírbáltak a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi autonómiáját vagy a helyi szintű öngazgatási jogot;

13. megállapítja azonban azt is, hogy a 2009-ben bekövetkezett pénzügyi és gazdasági válság, valamint a 2010-től jelentkező államadósság-válság negatív következményekkel járt a decentralizáció erősödésének folyamatára, és hogy megváltozott a nemzetállamok és az európai intézmények közötti viszony, ami a szubnacionális szinteket is érinti;

14. ennek kapcsán elégedetten állapítja meg, hogy – nem utolsósorban az RB kezdeményezésére – az európai politikai vitákban megjelent a többszintű kormányzás koncepciója, ami pedig szintén ellensúlyozhatja a decentralizációval kapcsolatos negatív tendenciákat;

15. utal arra, hogy a 2004 óta az EU-hoz csatlakozott tagállamok némelyikében még nem zárult le teljesen az átalakulási folyamat a decentralizáció terén, és ezért tudatában van annak, hogy különösen ezen országok némelyike, valamint a keleti partnerség államai számára lényeges kihívást jelent a virágzó társadalmi és gazdasági fejlődés továbbvitele;

16. megjegyzi, hogy a legutóbbi bővítések kifejezésre juttatták, hogy a regionális és helyi önkormányzatoknak az integrációs folyamatba való elégtelen bevonása jelentős kihívások és problémák elé állítja a nemzeti kormányokat és az európai intézményeket is az uniós politikák végrehajtása és a végső soron a polgárokat is érintő szükséges reformok megvalósítása során;

17. örömmel állapítja meg, hogy amint az Európa Tanács 1985-ben elfogadta a Helyi Önkormányzatok Európai Chartáját, az Európa Tanács tagjainak túlnyomó része és valamennyi uniós tagállam ratifikálta azt. Ez biztosítja és erősíti a helyi önkormányzást Európában, mégpedig a demokrácia, a polgárközeliség és a decentralizáció elvein alapulón;

18. üdvözölte és támogatta az Európa Tanács kezdeményezését a regionális demokrácia európai chartáját illetően – melynek célja az európai regionális demokrácia legfontosabb alapelveinek bemutatása –, valamint a tervezet 2008-ban a kongresszus által való előterjesztését, és rendkívül sajnálja, hogy ezt a kezdeményezést az Európa Tanács számos tagjának ellenállása miatt elvetették, méltatja azonban, hogy 2009-ben a helyi és regionális közigazgatásért felelős miniszterek legalább egy keretajánlást elfogadtak a regionális demokráciára vonatkozóan;

Decentralizáció és pénzügyi válság

19. nagy figyelemmel szemléli, hogy a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság következményeivel összefüggésben nemzeti és európai szinten az illetékességi körök elosztása és főként a pénzügyi decentralizáció kérdése is hangsúlyosabban megjelenik a közéleti vitákban – gyakran azzal a téves feltételezéssel, hogy a szubnacionális szintek magatartása az egyik olyan tényező, amely az állami szintű költségvetési célok elérésének útjában áll, annak ellenére, hogy elsősorban a központi kormányzat felelős a válságért;

20. aggodalommal állapítja meg, a 2009-ben kitört pénzügyi válság államadósság-válsággá szélesedett, amely jelentős fenyegetést képvisel a reálgazdaság számára a régiókban és városokban, és kedvezőtlen hatással jár a tagállamok társadalmára;

21. a Régiók Bizottsága aggodalommal tekint a helyi és regionális autonómia helyzetére egyes európai országokban, amely a helyi és regionális közigazgatás ésszerűsítése és fenntarthatósága érdekében megkezdett reformok következtében alakult ki. A jelenlegi gazdasági-pénzügyi válság során uralkodó gazdasági szempontok számos tagállamban a helyi és regionális autonómia demokratikus alapjainak torzulásához és az autonómia mélyreható károsodásához vezettek;

22. határozottan fellép az ellen, hogy a gazdasági és adósságválság, valamint az egész Európában szükséges megszorítási intézkedések egyes tagállamokban ürügyként szolgálnak az illetékességi körök további központosítására, a megfelelő pénzügyi eszközök nélküli decentralizációra, valamint a szubnacionális struktúrák egyszerűsítésére, csökkentésére, sőt megszüntetésére, ami végeredményben a regionális és helyi demokrácia gyengítéséhez vezet. Tendenciáról van szó, amely azon a téves elképzelésen alapszik, hogy a közszolgáltatások hatékonyabbak lesznek, ha átveszi őket a központi kormányzati szint;

23. ezzel szemben rámutat, hogy a polgárokhoz legközelebbi szinten álló intézményekként a helyi önkormányzatok ismerik a polgárok szükségleteit, és a legmegfelelőbb helyzetben vannak ahhoz, hogy a válság idején felmerülő igényeket megfogalmazzák és megválaszolják;

24. határozottan elutasít egy ilyen politikát, mivel ez ellentmond az európai szubszidiaritási elvnek, amely szerint a politikai és szabályozói döntéseket a kitűzött cél elérésére leginkább alkalmas szinten és a polgárokhoz a lehető legközelebb kell meghozni;

25. úgy látja, hogy hasonló fejlemények vannak az EU-csatlakozásra készülő országokban, valamint az európai szomszédság országokban;

26. megállapítja, hogy gazdasági érvek alapján a pénzügyi és adósságválság kapcsán igen gyakran – ám nem mindig megfelelő elemzésekre és tanulmányokra alapozva – költség-megtakarítási eszközként tüntetik fel a települések összevonását. Azonban azt is elismeri, hogy például a demográfiai változások miatt egyes régiókban ésszerű intézkedésnek bizonyulhat települések összevonása;

27. amellett foglal állást, hogy ilyen megfontolások esetén nem szabad figyelmen kívül hagyni a polgárközeliség és a helyi demokrácia ezzel összefüggő esetleges csökkenését, és költségmegtakarítás céljából elsődlegesnek kell tekinteni a határon átnyúló, illetve a helyi és regionális önkormányzatok közötti együttműködési lehetőségeket. A települések összevonás általi megszüntetését rendkívüli körülménnyel szemben szabad figyelembe venni; ez hasznos stratégia lehet a régiókban például a demográfiai változások kapcsán. A települések közötti együttműködés tekintetében aggodalommal szemléli az Európai Bizottság azon törekvéseit, amelyek az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatán túlmutató előírásokon keresztül megnehezítik a feladatok települési szintű együttműködés révén történő közös megoldását;

28. kiemeli ebben az összefüggésben a testvérvárosi kapcsolatokat, a városok és régiók európai hálózatának, a két- és többoldalú területi együttműködési programoknak, valamint az európai területi együttműködési csoportosulásnak (EGTC) a jelentőségét, amelyek lényegesen megkönnyítik a régiók és települések között folytatott együttműködést olyan szakpolitikai területeken, mint a közüzemi szolgáltatások, a közlekedés és a környezetvédelem;

A decentralizáció aktuális helyzete Európában ⁽¹⁾

29. úgy értesült újabb jelentésekből, hogy a 27 EU-tagállam közül három formálisan föderális szerkezettel rendelkezik, egy tagállam kvázi-föderális, a többi pedig egységes államként különböző berendezkedést mutat fel, néhány ország formálisan egységes szerkezete ellenére heterogén területi struktúrával rendelkezik (aszimmetrikus rendszer), valamint megállapítja, hogy tizenegy tagállam egy, kilenc tagállam kettő, hét tagállam pedig három szubnacionális szinttel rendelkezik;

30. nagy figyelemmel szemléli, hogy a gazdasági és pénzügyi válság számos országban katalizátorként hatott a reformokra, illetve változtatásokra, egyes országokban pedig az önkormányzatok területi átszervezési folyamatokon mentek keresztül és részben a hatalmi struktúrák intézményi szervezete is jelentősen megváltozott, a változások azonban nem minden esetben a decentralizáció erősítésének irányába mutatnak;

⁽¹⁾ Ebben a részben az EU szubnacionális szintjeinek költségvetési helyzetéről szóló legutóbbi jelentésből, amelyet az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR) és a Dexia Crédit Local állított össze, valamint a gazdasági és monetáris unió államháztartásainak helyzetéről szóló európai bizottsági jelentésből származó információkat használtunk fel.

31. utal az általa végeztetett elemzésre a tagállami decentralizációnak és a hatáskörök elosztásának pillanatnyi helyzete tárgyában;

A helyi és regionális önkormányzás szervezésének alapelvei

32. azt a meggyőződést képviseli, hogy a működőképes helyi és regionális kormányzatoknak, valamint a hatékony decentralizációnak a szubszidiaritás, az arányosság és a többszintű kormányzás alapelvein kell nyugodnia;

33. rendkívül fontosnak tartja, hogy a helyi és regionális kormányzati és közigazgatási intézkedéseket demokratikusan megválasztott és átfogó képviselőket biztosító szervek hozzák meg, amelyek polgáraikkal szemben elszámolási kötelezettséggel rendelkeznek. A politika ehhez kapcsolódó polgárközelisége a helyi és regionális demokrácia többletértékét tükrözi, mivel a jó kormányzás és az átláthatóság erősíti a helyi és regionális intézmények legitimitását és felelősségét, valamint a belőlük vetett bizalmat;

34. elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy az illetékesi körök és pénzügyi eszközök decentralizációjának irányába mutató reformok bevezetéséről hozott döntés megfeleljen a polgárok, valamint a helyi és regionális közösségek konkrét elképzeléseinek és követeléseinek. Ugyanakkor azt is leszögezi, hogy ha a bevezetendő intézkedések jelentősége ezt indokolja, akkor az adott tagállam alkotmányával összhangban akár a népszavazás eszközével is élni lehet;

35. elégtétellel állapítja meg, hogy az európai integráció jelentős hozzájárulást nyújtott a regionális és helyi decentralizáció folyamatához. A csatlakozni készülő országokra és a keleti partnerség országaira vonatkozóan az ezekben az államokban jelenleg zajló vagy vita tárgyát képező decentralizáció jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy ezek az országok könnyebben és gyorsabban igazodjanak az uniós joganyaghoz, és végeredményben jobban tudják teljesíteni az uniós tagsághoz fűződő kötelezettségeket;

36. utal továbbá arra, hogy az EU-szerződések közvetetten elismerik a helyi és regionális demokráciát (EUSZ 10. cikk, EUMSZ 20. cikk (2) bekezdés és az EU Alapjogi Chartájának 40. cikke), ami azt mutatja, hogy az EU, a tagállamok intézményi felépítésével szembeni alapvető semlegességétől függetlenül, a helyi és regionális demokráciát saját legitimitása egyik alapjának tekinti;

37. ennek kapcsán az EU valamennyi olyan tagállamát, amely ezt még nem irányozta elő, arra kéri, hogy szubnacionális önkormányzataikat egy megfelelő jogi keretben a lehető legmagasabb (lehetőség szerint alkotmányos) szinten rögzítsék;

38. utal arra, hogy célja nem pusztán statisztikai regionális egységek létrehozása, hanem a politikai és adminisztratív önkormányzás szubnacionális szintjeinek megteremtése, mivel ezek lényegesen jobban tudják átültetni az EU által hozott intézkedéseket és jogi aktusokat;

39. osztja többek között a CLRAE azon nézetét, hogy az európai országokban a decentralizált egységek számának az adott ország földrajzi méretéhez is igazodnia kell, és utal az Arco Latino szövetség 2012. évi ún. *Salernói manifesztumára*, amely értékes ajánlásokat tartalmaz a köztes közigazgatási szintek jövőbeli fejlődésére vonatkozóan;

40. amellet foglal állást, hogy a decentralizációt, amely az EU „egyészülve a sokféleségben” mottójának megfelelően a kulturális sokféleség elősegítésének egyik kulcsnézője, az európai intézményeknek támogatniuk kell, erre azért is szükség van, hogy erősebben tudatosuljon a területi önkormányzatoknak az európai területi önkormányzatokhoz való tartozása;

41. utal ennek kapcsán a decentralizált kormányzati és közigazgatási struktúrák döntő előnyeire, mint pl. a polgárok szükségleteinek és kívánságainak alaposabb ismerete, a fenntartható és versenyképes növekedés támogatásához hozzájárulni képes politikák kidolgozása, illetve az abban való részvétel, a megbízható gazdasági kormányzás és helyi és regionális szintű beruházások, az autonómia és a helyi és regionális demokrácia erősítése;

42. ismételten hangsúlyozza, hogy a jó kormányzás és a jobb jogalkotás alapelveinek megfelelően a regionális és helyi önkormányzatokat, valamint az uniós politika végrehajtásáért szubnacionális szinten felelős szereplőket minél korábban még aktívabban és hatékonyabban be kell vonni az uniós politikák és jogi aktusok kidolgozásába és megvalósításába;

43. úgy véli ebben a tekintetben, hogy az Európai Bizottság és az RB közötti együttműködési megállapodás eredményes végrehajtása fontos és nélkülözhetetlen eszköz e bevonás biztosításához;

44. ismét felszólítja ezért azokat a tagállamokat, amelyekben vannak jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális önkormányzatok, hogy hozzák létre a szükséges mechanizmusokat ahhoz, hogy regionális önkormányzataik részt vehessenek az őket érintő kérdések esetében az uniós döntéshozatali eljárásokban. Ennek nemcsak a regionális parlamentekre kell vonatkoznia, amelyeknek a szubsidiaritási korai előrejelző rendszer keretében fel kell lépniük, hanem az olyan regionális kormányzatokra is, amelyeket be kell vonni a Tanácsban a tagállami álláspontok kidolgozásába vagy a nemzeti delegációk összeállításába;

Többszintű kormányzás, valamint a hatékony és működőképes regionális és helyi önkormányzás és a szubsidiaritás korrekt alkalmazása közötti kapcsolat

45. emlékeztet arra, hogy a többszintű kormányzás biztosítja valamennyi kormányzati és közigazgatási szint együttműködését a hatáskörök gyakorlása és a döntéshozatal során, ezáltal a szubsidiaritás és a többszintű kormányzás kéz a kézben jár az erős helyi és regionális önkormányzattal;

46. emlékeztet arra is, hogy a Lisszaboni Szerződésben első alkalommal kerül sor annak kihangsúlyozására, hogy a szubsidiaritási elv az EU-ban az egész kormányzati/közigazgatási spektrumra vonatkozik, vagyis az európai, a nemzeti, a helyi és regionális szintre is. A szubsidiaritás és az arányosság elve az előfeltétele annak, hogy a többszintű kormányzás működjön a gyakorlatban;

47. meggyőződése, hogy a szubsidiaritás mint politikai-jogi elv döntő hajtóereje a decentralizációnak, mivel általa arra a szintre kerülnek a hatáskörök, amelyen a leghatékonyabban lehet gyakorolni őket;

48. szeretné folytatni az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusával való együttműködést a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alkalmazásának és a helyi és regionális demokrácia EU-tagállamokbeli és a tagjelölt országokbeli helyzetének felügyelete érdekében;

49. ismét kinyilvánítja azt a szándékát, hogy kidolgozza a többszintű kormányzás uniós chartáját, illetve folytatja az e téren már megkezdett munkát⁽²⁾;

Pénzügyi decentralizáció

50. elégtétellel állapítja meg, hogy a gazdasági és monetáris uniós államháztartásainak helyzetéről szóló európai bizottsági jelentés⁽³⁾ szerint az EU-tagállamokban növekszik a költségvetési decentralizáció tendenciája, és növekszik a helyi és regionális jelentőségű kiadások és bevételek aránya. A jelentés kiemeli, hogy a saját eszközök – az autonóm módon beszédett szubnacionális adók vagy illetékek – hatékonyabb finanszírozási eszközök, mint a központi kormányzattól kapott kifizetések, azonban a szubnacionális szint saját adóit és illetékeit az esetek kevesebb mint 50 %-ában használták fel, és azok 1995 óta nem növekedtek;

51. utal arra, hogy egy koherens decentralizációs folyamat csak akkor lehet sikeres, ha a hatáskörök szubnacionális önkormányzatoknak való átadása a pénzügyi eszközök megfelelő és arányos kiosztásával jár együtt, és emlékeztet arra, hogy mind a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája, mind az Európa Tanács regionális demokráciára vonatkozó referenciakerete megfelelő kötelezettségeket és intézkedéseket tartalmaz az aláíró államok számára;

⁽²⁾ Ld. a CdR 89/2009 fin és a 273/2011 fin véleményeket.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/public-finance-in-emu-2012_en.htm (angol nyelven).

52. bírálja ennek kapcsán az egyes tagállamokban zajló legutóbbi kezdeményezéseket, ahol a hatáskörök átadása nem jár megfelelő pénzügyi forrásokkal, illetve pénzügyi bevételek beszedésére vonatkozó hatáskörrel, ami a regionális és helyi önkormányzás hatékonyságának hiányához vezet, amit pedig aztán a központosítási intézkedések melletti érvként használnak fel;

53. utal arra, hogy a decentralizáció önmagában nem vezet a szubnacionális önkormányzatok parttalan költekezéséhez, ennek oka inkább a decentralizációs intézkedések rossz végrehajtása lehet, amelyet nem kísér pénzügyi decentralizáció;

54. még egyszer idézi a gazdasági és monetáris unió államháztartásainak helyzetéről szóló európai bizottsági jelentést, amely szerint azok a régiók, amelyek túlnyomórészt saját eszközökkel finanszírozzák magukat, több felelősségtudattal bánnak a rendelkezésre álló pénzügyi eszközökkel és következőképpen stabilabb költségvetési helyzettel rendelkeznek, és ezért arra biztatja a tagállamokat, hogy a központi kifizetések helyett, amennyire csak lehet, saját pénzügyi eszközöket alkalmazzanak;

55. aggodalommal ismeri el azt is, hogy számos régió és település kockázatos pénzügyi spekulációk révén súlyos pénzügyi nehézségekkel szembesült, és ösztönzi, hogy megfelelő eszközöket és stratégiákat dolgozzanak ki az ilyen helyzetek kezelésére;

56. az Európa 2020 stratégia céljaihoz hasonló célkitűzéseket követő, uniós társfinanszírozású projektek kapcsán arra kéri az Európai Bizottságot, hogy teremtsen tisztább helyzetet a jogi kerettel kapcsolatban, hogy egyensúlyt lehessen találni a helyi és regionális önkormányzati költségvetésekből történő társfinanszírozás feltételei és az ilyen önkormányzatok költségvetési hiányának kiszámítása között;

57. hangsúlyozza a decentralizáció, valamint a sikeres és fenntartható európai regionális politika közötti előnyös kapcsolatot, és utal ennek kapcsán olyan tanulmányokra, amelyek szerint elsősorban a kohéziós politika képes jobb eredményeket elérni a decentralizált tagállamokban;

58. ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy különösen azokban a központosított tagállamokban nem hatékony a kohéziós politika megvalósítása, amelyekben valamennyi régió az 1. célkitűzés alapján támogatandó, mivel a központosított közigazgatási hatóságok gyakran nem jól ismerik az egyes projektek regionális problémáit és kihívásait, és ezért amellet foglalt állást, hogy a tagállamokban az egyes alapok kezelése a jövőben a szubnacionális szintek bevonásával valósuljon meg;

Decentralizációs és függetlenségi törekvések

59. meggyőződése, hogy egy jól értelmezett decentralizáció döntően hozzájárulhat a régiókban és a helyi

önkormányzatokban a polgárok elégedettségéhez, és megerősítheti az egész államot;

60. másrészt azonban úgy véli, hogy a különböző kormányzati szintek közötti komoly párbeszéd tartós megtagadása, valamint a régióknak a hatáskörök és a szükséges pénzügyi források decentralizálásával kapcsolatos kívánságainak és törekvéseinek folyamatos figyelmen kívül hagyása az önállóság és speciális esetben a függetlenség követelésére készíthet. Ennek kapcsán emlékeztet arra, hogy a különböző szintek legitim elvárásainak teljesítéséhez az nyújtja a legjobb keretet, ha európai szinten következetesen elfogadják és alkalmazzák a szubszidiaritás és az arányosság elveit;

61. szorosan figyelemmel kíséri az EU-tagországok és csatlakozni kívánó országok régióiban az utóbbi időben megerősödött függetlenségi törekvéseket, valamint azok – történelmi, politikai és gazdasági szempontból igen különböző – okait;

62. ennek kapcsán ösztönzi, hogy a szóban forgó esetekben vizsgálják meg az okokat, hogy feltérképezzék és megértsék az ilyen törekvések motivációját, és minden érintett számára következetes, békés megoldásokat találhassanak;

63. leszögezi, hogy az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdése szerint az egyes régiók önállóság irányába tett lépései alapvetően az adott ország belügyének tekintendők;

64. emlékeztet rá, hogy amennyiben egy régió függetlenné válna, és csatlakozni kívánna az EU-hoz, hivatalos pályázatot kellene benyújtania a Tanács részére, és ugyanazt az EUSZ 49. cikkében ismertetett csatlakozási eljárást kellene követnie, mint bármilyen más, az EU tagjává válni kívánó államnak;

Európa jövőképe

65. nagy érdeklődéssel vesz részt az Európa jövőbeli képéről nemrég kezdődött vitákban, és elvárja, hogy a szubnacionális szinteket kezdettől fogva bevonják ebben a vitafolyamatba, ezt pedig fontos kihívásnak tekinti saját tevékenységeit illetően;

66. hangsúlyozza, hogy az Európáról alkotott kép esetében mindenképpen figyelembe kell venni a regionális és helyi szintet is, mivel az Európai Unió legitimitása többek között a szubnacionális szintek legitimitásán is nyugszik;

67. szükségesnek tartja egy ezekkel a témákkal foglalkozó konvent létrehozását, és megfogalmazza és megosztja majd az EU jövőbeli alakításáról alkotott elképzeléseit, amelyek célja, hogy az új szerződésekben még több tere legyen a helyi és regionális demokrácia erősebb elismerésének;

68. ennek kapcsán felveti, hogy el lehetne gondolkozni azon, hogy a hatékony helyi és adott esetben regionális önkormányzással párosuló decentralizáció mennyiben jelenthetné az EU-tagság egyik feltételét;

Ajánlások

69. azt ajánlja, hogy az európai intézmények folytassanak intenzívebb párbeszédet a regionális és helyi önkormányzatokkal a régiók, városok, települések és európai uniós szervek közötti közvetlen együttműködésre vonatkozóan;

70. azt ajánlja, hogy valamennyi kormányzati szint használja fel a szinergiákat az európai államadósságok válságának tartós megoldása érdekében, és ezért a regionális és helyi önkormányzatok egyenrangú bevonását ajánlja az európai és nemzeti reformtervek kidolgozásába;

71. arra szólítja fel a tagállamokat, hogy minden területi átszervezést vagy a helyi közigazgatással kapcsolatos jövőbeli reformot gondos, jól megfontolt és jól megtervezett módon, a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának és a regionális demokrácia európai referenciakeretének figyelembevételével valósítsanak meg, a demokrácia, a polgárközeliség és a decentralizáció elvei alapján biztosítva és megszilárdítva ezzel a helyi önkormányzást;

72. ösztönzi, hogy nagyobb figyelmet kapjanak a sikeres régiók és települések legjobb gyakorlatának példái, hogy elsősorban a központi berendezkedésű országokban előmozdítsák a decentralizációról szóló közéleti vitákat és sikeres példákkal mutassák be a decentralizáció előnyeit;

73. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az eddigieknél még jobban támogassa a helyi és regionális közigazgatásnak a megfelelő támogatási projektek kidolgozását célzó képzési programjait, és fokozottan ügyeljen arra, hogy az uniós támogatási eszközök elosztása ne önkényes politikai alapon, hanem objektív kritériumok szerint történjen;

74. ismét arra kéri az Európai Bizottságot, hogy éves értékelő országjelentéseibe vegyen fel egy külön fejezetet az érintett csatlakozó ország regionális és helyi önkormányzásának helyzetéről;

75. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság 2012. évi, a gazdasági és monetáris unió államháztartásainak helyzetéről szóló éves jelentésében első alkalommal szerepel egy fejezet a pénzügyi decentralizációról és a regionális és helyi költségvetések helyzetéről, valamint a tagállamokban a pénzügyi decentralizáció terén folyamatban lévő reformokról, és arra biztatja az Európai Bizottságot, hogy az államháztartások szubnacionális szintjének megfigyelése érdekében minden évben ismételve meg ezt az adatgyűjtést;

76. azt javasolja, hogy a decentralizáció és a hatáskörfelosztás tagállamokbeli helyzetéről szóló, már említett tanulmányt egészítsék ki a hatáskörök decentralizációja, illetve a pénzügyi eszközök költségvetési decentralizáció általi rendelkezésre bocsátása közötti kapcsolatra vonatkozó további adatgyűjtésekkel, és hangsúlyozza ennek az intézkedésnek a hasznosságát a szubszidiaritási elv korrekt alkalmazásának felügyeletét illetően.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 12-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Az EU által a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése és összpontosítása

(2013/C 139/09)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokra kiemelt szerep hárul az Európai Kutatási Térségben (EKT). A régiók és városok területükön belül a különféle innovációs értékláncok és értékhálózatok mentén összehozzák az innovációs háromszög fő részeit – a tudományos és felsőoktatási körök, a kutatás és több gazdasági és ipari közösség szereplőit. Ők játsszák a legfontosabb szerepet a regionális kutatási innovációs stratégiák fejlesztésében és az innovatív környezetek megfelelő keretfeltételeinek megteremtésében.
- méltányolja, hogy a közlemény külön említést tesz a hetedik keretprogram „Kapacitások” programjában szereplő eszközök regionális és nemzetközi dimenziójáról, és kéri, hogy a nemzetközi kutatási együttműködés kapjon egyértelműbb hangsúlyt a következő programozási időszakban, figyelembe véve a „Tudásrégiók” program kedvező tapasztalatait, és összekötve azt az EKT-hálózat jövőbeli kezdeményezéseivel;
- hangsúlyozza, hogy a nemzetközi együttműködésnek olyan közös elveken kell alapulnia, mint a kutatás integritása, a nemi dimenzió, a vállalatok társadalmi felelőssége, a nyílt hozzáférés és a szellemi tulajdon. Az éghajlati és környezeti vetületet, amely ugyancsak a „fenntartható fejlődés” eleme, szintén számításba kell venni;
- hangsúlyozza a kutatási infrastruktúrák, köztük az elektronikus infrastruktúrák regionális jelentőségét és (potenciálisan) jelentős előnyeit. Függetlenül attól, hogy mely országban, ill. mely régióban találhatók, az ilyen eszközök (nagy teljesítményű számítástechnikai és kommunikációs eszközök, távolsági eszközök és adatbázisok) elkerülhetetlenül szükségesek a világszínvonalú kutatási és innovációs együttműködéshez.

Előadó	Markku MARKKULA (FI/EPP), Espoo város tanácsának tagja
Referenciaszöveg	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az EU által a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés megerősítése és összpontosítása: Stratégiai megközelítés
	COM(2012) 497 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A dokumentum jelentősége a helyi és regionális szint, valamint az RB számára

1. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokra kiemelt szerep hárul az Európai Kutatási Térségben (EKT). A régiók és városok területükön belül a különféle innovációs értékláncok és értékhálózatok mentén összehozzák az innovációs háromszög fő részeit – a tudományos és felsőoktatási körök, a kutatás és több gazdasági és ipari közösség szereplőit. Ők játsszák a legfontosabb szerepet a regionális kutatási innovációs stratégiák fejlesztésében és az innovatív környezetek megfelelő keretfeltételeinek megteremtésében. Fontos szerepet játszanak egy olyan regionális környezet létrehozásában, mely ösztönzi az innovációs képességet és a vállalkozói újítást. Emellett a regionális és helyi közigazgatási intézményeknek sok esetben jogalkotási hatásköreik is vannak, és ők kezelik a kutatás, az innováció és a nemzetközivé válás pénzügyi forrásait;

2. a helyi és regionális önkormányzatok fontos szereplők a nemzetközi együttműködés, valamint a kutatási és innovációs tevékenységek összehangolása terén. Politikáik jelentős hatással vannak a kutatási infrastruktúrák fejlesztésére és a tudósokat és innovátorokat vonzani képes, innovatív környezetek (egyetemek, technológiai központok, üzleti inkubátorházak, tudományos parkok és a kockázati tőke számára kedvező légkör) létrehozására, valamint a szellemi tőke erőteljes növekedéséhez szükséges alapvető és operatív feltételek megteremtésére;

Általános megjegyzések

3. elismeri, hogy a közlemény megfelel a szubszidiaritás elvének, figyelembe véve, hogy a javasolt lépések célkitűzéseit a tagállamok saját nemzeti alkotmányos rendszereik keretében nem képesek teljes körűen elérni, és az uniós szintű fellépések minden bizonnyal egyértelmű előnnyel járnak majd. A nemzetközi kutatási és innovációs tevékenységek hatásának maximalizálásához és az erőfeszítések sok pénzt felemésztő szétforgácsolódásának megelőzéséhez az Uniónak a „Horizont 2020” keretprogram nyitottságát az optimális lépték és hatókör elérése érdekében célzott tevékenységekkel kell kiegészítenie;

4. emlékeztet arra, hogy a tudás és az innováció egyre nemzetközibbé válik a globális értékhálózatokon belül, és

nagyra becsüli a globális gondolkodás és a helyi szintű cselekvés ötvöztetésének jelentőségét;

5. emlékeztet arra, hogy az Európa 2020 stratégia felhívja a figyelmet a kutatás és az innováció jelentőségére az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés megvalósításában. Az Innovatív Unió az Európa 2020 stratégia részeként kiemeli a nemzetközi együttműködés fontos szerepét Európa innovációs potenciáljának megvalósításában;

6. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi együttműködés alapvető elem az Európai Kutatási Térség és annak öt kulcsterülete megvalósításában;

7. méltányolja, hogy a közlemény külön említést tesz a hetedik keretprogram „Kapacitások” programjában szereplő eszközök regionális és nemzetközi dimenziójáról, és kéri, hogy a nemzetközi kutatási együttműködés kapjon egyértelműbb hangsúlyt a következő programozási időszakban, figyelembe véve a „Tudásrégiók” program kedvező tapasztalatait, és összekötve azt az EKT-hálózat jövőbeli kezdeményezéseivel;

8. támogatja, hogy a Horizont 2020 ambiciózus költségvetést kapjon, és emlékeztet arra, hogy szinergiákat kell létrehozni a nemzetköziesítéshez kapcsolódó más pénzügyi eszközökkel. Fontos, hogy a harmadik országokkal folytatott együttműködés esetében a Horizont 2020 eszközei közül a megfelelőeket alkalmazzák;

9. örömmel fogadja az Európai Bizottság határozott törekvését arra, hogy világos, tömör és átfogó keretet dolgozzon ki a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés bővítése stratégiaibb jellegű megközelítésének alapjaként Európában;

10. üdvözlöli a közlemény jól strukturált és tömör áttekintését a nemzetközi kutatási együttműködés eszközeiről és (potenciális) partnereiről;

11. kiemeli, hogy a nemzetközi együttműködésnek mindig többletértékkel kell járnia az EU számára;

12. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi együttműködésnek olyan közös elveken kell alapulnia, mint a kutatás integritása, a nemi dimenzió, a vállalatok társadalmi felelőssége, a nyílt hozzáférés és a szellemi tulajdon. Az éghajlati és környezeti vetületet, amely ugyancsak a „fenntartható fejlődés” eleme, szintén számításba kell venni;

13. regionális szempontból három fontos átfogó kérdést talál a közleményben: a tudományos diplomáciát, az intelligens szakosodást és a kutatási infrastruktúrákat;

A kutatás-fejlesztésnek és az innovációnak hozzáadott értéket kell előállítania

14. meg van győződve arról, hogy a tagállamoktól és régióktól eredő, más tagállamokkal össze nem hangolt kezdeményezések sokasága esetenként oda vezet, hogy e kezdeményezések között nincs meg a belső összefüggés, és nem érik el a „kritikus tömeget”. Ezért fontos az európai kutatási és innovációs programok, illetve a nemzeti és regionális innovációs stratégiák megfelelő összehangolása;

15. elismeri, hogy szükség van az egyes tagállamok tevékenységeinek további összehangolására a nemzetközi együttműködés terén, és ennek keretében további hozzáadott érték származhat a régiókkal való együttműködésből is. A régiók és városok saját érdeke, hogy konkrét támogatást nyújtsanak az EKT-nak, és – a hármas spirál megközelítés szerinti összefogó funkciójuk révén – segítsenek megteremteni a megfelelő keretfeltételeket ahhoz, hogy vonzóvá váljunk a nemzetközi kutatási beruházások és a kiváló külföldi kutatók számára;

16. ahhoz, hogy Európa globális szereplőként léphessen fel, olyan innovatív megoldások keresésére kell összpontosítania, amelyek elősegítik a társadalom előtt álló kihívások leküzdését. Ezzel kapcsolatban az RB hangsúlyozza a piacorientált és a kereslet által irányított megközelítés jelentőségét, valamint a kis- és középvállalkozások rendkívül fontos szerepét a (nemzetközi) tudományos kutatások eredményeinek felhasználásában az alkalmazások és a piaci értékesítés területén;

17. hangsúlyozza azt a szerepet, amelyet az európai nemzeti kormányok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok hivatottak játszani abban, hogy Európát ténylegesen egy olyan hatalmas integrált térséggé alakítsák, mely képes versenybe szállni egy globalizált világban és párbeszédet folytatni az iparosodottabb országokkal (mint amilyen az USA és Japán), az új feltörekvő gazdaságokkal (például a BRIC-országokkal), továbbá a szomszédos és a fejlődő országokkal;

18. a „régió” konkrétabb meghatározását kéri a közleményben, lehetőleg szupranacionális vagy szubnacionális egységként definiálva azt;

19. úgy véli, hogy a régiók optimális helyzetben vannak ahhoz, hogy a kutatási és innovációs tevékenységeket összekapcsolják a horizontális és tematikus politikákkal: saját körzetük irányítása, környezetvédelmi és biztonsági kérdések megoldása, tervek kidolgozása és szolgáltatások nyújtása – itt új elgondolások, megközelítések, illetve innovatív technológiai megoldások formájában hozzáadott érték teremthető;

Az ipar, a kutatás-fejlesztés és az innováció globalizációja: eszközök és regionális jelentőségük

20. elismeri, hogy a globális verseny nem csupán az országokat érinti, hanem a nagy regionális rendszereket is, amelyekben körzetek, kutatásra épülő ipari klaszterek, céghálózatok és üzleti parkok vannak: a regionális dimenzióknak nemzetközi szinten versenyeznie kell és együtt kell működnie a világ más részének hasonló rendszereivel;

21. úgy véli, hogy a Horizont 2020 jó lehetőség lehet arra, hogy átgondoljuk, a regionális kormányzatok milyen szerepet játszhatnak egy olyan európai rendszer felépítésében, amely a globális versenyben megállja a helyét, illetve mivel járulhatnak hozzá ehhez;

22. kiemeli, hogy a nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködést illetően támogatni kell a többszintű kormányzás elvét, amelyben a régiók és helyi önkormányzatok a tagállamokkal és az Unióval együtt kulcsszerepet játszhatnak;

23. hangsúlyozza a regionális hálózatok fontosságát a régiók és helyi önkormányzatok régióközi és nemzetközi szintű kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködésében. A regionális hálózatok lehetőséget adnak a regionális és helyi szereplőknek arra, hogy kellő mennyiségű ötletet, szaktudást és pénzeszközt gyűjtsenek össze ahhoz, hogy részt vegyenek a kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködésekben és csatlakozzanak a nagyszabású nemzetközi erőfeszítésekhez. A hálózatok hatásonként az erőforrások, szakismeretek, a tudás és a különféle képességek összekapcsolásának. Az egymással szoros kapcsolatban lévő kutatás-fejlesztési és innovációs szereplők és érdekelt felek előnyös környezetet teremtenek a nemzetközi együttműködéshez, hiszen a területi realitások fokozottabb figyelembevétele mellett egyre nagyobb mértékű globális kapcsolódásra is szükség van;

A nemzetközi együttműködés stratégiai fóruma (SFIC)

24. elismeri a nemzetközi együttműködés stratégiai fórumának hozzáadott értékét, mivel az segít optimalizálni a nemzeti, európai és globális források felhasználását és elkerülni a tevékenységek közötti átfedéseket;

25. nagyra értékeli az SFIC arra irányuló erőfeszítéseit, hogy jól tagolt áttekintést nyújtson a tagállamok által saját szakpolitikáik és programjaik keretében kialakított nemzetközi együttműködési tevékenységekről;

26. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok képesek hozzájárulni a nemzetközi tudományos és technológiai együttműködés stratégiai fóruma (SFIC) sikeréhez, ha megvannak a nemzetközi szintű kezdeményezésekhez és együttműködéshez szükséges intézményi kompetenciáik és forrásaik. Több uniós régió megállapodások, külföldi képviseltek és társfinanszírozott tevékenységek révén meglehetősen aktív ezen a téren. A külföldön működő európai üzleti és technológiai központok az olyan, Unión kívüli kezdeményezések közé tartoznak, amelyek a regionális szereplők tevékeny részvételével valósulnak meg;

27. véleménye szerint, mivel az európai régiók és az Unión kívüli országok közötti együttműködés gyakran az uniós források rendelkezésre állásától függetlenül valósul meg, a kompatibilitás megteremtése és a célok összehangolása érdekében fel kell tární a SFIC-kel való együttműködésre irányuló stratégiában rejlő lehetőségeket;

28. felhívja a figyelmet arra, hogy a szubszidiaritás szemszögéből nézve a regionális és helyi önkormányzatok vannak abban a helyzetben, hogy közelségük révén megtalálják az olyan kutatóközpontokat és innovatív vállalatokat, amelyek – az alulról építkező kezdeményezések elve alapján – eldöntik, hasznos-e bizonyos országokban, illetve régiókban jelen lenni és az ottani helyi szereplőkkel együttműködni;

29. véleménye szerint fontos a nemzeti/szövetségi/regionális/helyi szint összehangolása a nemzetközi tevékenységekben, de továbbra is a tagállamoknak (illetve az e téren szakpolitikát kialakító és végrehajtó régióknak) kell viselniük a fő felelősséget. Nyilvánvaló az európai szinten összehangolt közös kezdeményezések hozzáadott értéke mindazon esetekben, ahol harmadik országokkal/régiókkal szemben közös prioritásokat sikerült megfogalmazni;

30. véleménye szerint fontos a többéves ütemtervekkel kiegészített stratégiai megközelítés, de annak nem szabad túl merevvé válnia: ahhoz, hogy a tagállamok, illetve a régiók megtehessek a szükséges kiigazításokat a tagállami/szövetségi/regionális források elosztásában, rugalmasságra van szükség;

Az információgyűjtés rendszerei

31. kéri, hogy rendszeresen tájékoztassák, és lehetőleg vonják is be a javasolt információgyűjtési rendszerbe, amely az intelligens szakosodás keretében forrásként szolgálhat a stratégiai kutatási és innovációs menetrendekhez való hozzájárulás számára;

32. elismeri, hogy a világszintű tudományos szakosodás és a relatív minőség megnyitja az utat a komplementaritáson alapuló nemzetközi együttműködési lehetőségek előtt, és üdvözlí, hogy a közlemény a tudományos erősségek és gyengeségek nemzetek feletti szinten való feltérképezésére törekszik;

33. kéri, hogy ez a feltérképezés a szubnacionális szintre is terjedjen ki, esetleg a meglévő információs rendszerekre építve. Fontosnak tartja a világszintű partnerekkel folytatott eszmecserét az olyan információs rendszerek konfigurációja és alkalmazása terén, mint amilyen az európai ERA-Watch, illetve az észak-amerikai adatbázisok, például a STAR METRICS, a COMETS és az ORCID;

34. elismeri az ilyen információs rendszerekben rejlő potenciált a komparatív (technológiai) előnyök azonosítása, valamint az intelligens szakosodási stratégiák meghatározásához való, a szinergiákkal, komplementaritásokkal és partnerségekkel kapcsolatos hozzájárulás szempontjából. Az EU-n kívüli régiókkal vagy országokkal való együttműködés iránt érdeklődő régiók számára az ilyen információk releváns hozzájárulást

nyújthatnak az intelligens szakosodási stratégiák meghatározásához;

35. emlékeztet arra, hogy az összekapcsolt európai hálózatok, amelyek hálózatba kötött közösségként működnek, és a szakértői értékeléseknek, a „bench-learning”-nek, az állandó teljesítményértékelésnek és az európai innováció földrajzi feltérképezésének köszönhetően folyamatosan javítják teljesítményüket, jelentős hozzájárulásra képesek;

Egyéb, regionális jelentőségű, átfogó kérdések

36. elismeri, hogy – különös tekintettel a globális kutatási infrastruktúrára – helyes az olyan témákra való összpontosítás, ahol a nemzetközi együttműködés valódi továbblépést eredményez. A tudománydiplomácia és a szakosodás további fontos kérdések az EU nemzetközi kutatási és innovációs tevékenységei szempontjából;

37. emlékeztet arra, hogy a nyílt innovációra, az internetre, az online társadalmi hálózatokra, a klaszterekre, a közös nemzetközi tevékenységekre, a megosztott technológiai platformokra, az „élő laboratóriumokra” és a közösségek együttműködési kezdeményezéseire épülő globális együttműködési modellek egyszerű eszközöket nyújtanak a nyitott és együttműködésre alapozó nemzetközi tevékenységek számára;

Kutatási infrastruktúra

38. egyetért azzal, hogy a stratégiai kutatási infrastruktúrák fejlesztése természeténél fogva rendelkezik nemzetközi együttműködési vetülettel. Döntő jelentőségű a koherens (tárgyi és nem tárgyi) infrastruktúra kialakítása a régiók globális léptékű innovációs potenciáljának növelése érdekében;

39. hangsúlyozza a kutatási infrastruktúrák, köztük az elektronikus infrastruktúrák regionális jelentőségét és (potenciálisan) jelentős előnyeit. Függetlenül attól, hogy mely országban, ill. mely régióban találhatók, az ilyen eszközök (nagy teljesítményű számítástechnikai és kommunikációs eszközök, távolsági eszközök és adatbázisok) elkerülhetetlenül szükségesek a világszínvonalú kutatási és innovációs együttműködéshez;

40. emlékeztet arra, hogy a globális elektronikus infrastruktúrák a világ többi részére nyitott digitális európai kutatási térség meghatározó elemét jelentik, és hozzájárulhatnak a globális kutatási feladatok ellátásához;

41. javasolja, hogy az ESFRI (Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fóruma) ütemtervének kidolgozásakor konzultáljanak a régiókkal és a helyi önkormányzatokkal;

Tudománydiplomácia

42. elismeri, hogy a kutatás és az innováció területén folytatott nemzetközi együttműködés fontos „puha” hatalmi eszköz, és olyan mechanizmus, amely alkalmas a kiemelt jelentőségű országokkal és régiókkal ápolat kapcsolatok javítására;

43. hangsúlyozza a tudományos diplomácia szerepét, különösen, de nem kizárólag az új európai szomszédságpolitika helyi és regionális vetületének biztosításában. Az egy-egy uniós és fejlődő országbeli régió közötti tudományos és technológiai partnerségek kiegészíthetik az EU külkapcsolati eszköztárát azáltal, hogy olyan, a fenntartható fejlődést előmozdító partneri kapcsolatokat hoznak létre, amelyek képesek szembenézni a globális kihívásokkal;

44. emlékeztet arra, hogy az iparosodott országokkal és a feltörekvő gazdaságokkal való kutatási és innovációs együttműködés üzleti lehetőségeket teremthet, és új piacokat nyithat meg a vállalkozások és egyéb regionális és helyi szereplők előtt. Az egyes országok tudományos és technológiai együttműködésének nemzetközi jellegével kapcsolatos információkat tartalmazó ERA-Watch adatbázis hasznos lehet a régiók számára abban, hogy kutatási és innovációs témákat és olyan EU-n kívüli régiókat találjanak, ahol az e területen folytatandó együttműködés kölcsönös előnyökkel járhat;

Szakosodás

45. emlékeztet a tudományos szakosodásban rejlő azon lehetőségre, hogy az egymást kiegészítő kutatási területekre alapozva a nemzetközi együttműködés új lehetőségeit nyithatja meg;

46. rámutat a további beruházásokat ösztönző és az európai régiók, illetve a harmadik országok számára egyaránt lehetőségeket kínáló intelligens szakosodási stratégiák (S3) alapvető fontosságára;

Globális társadalmi kihívások

47. elismeri, hogy fontos a tudomány és az innováció területén folytatott globális együttműködés, és hogy a Horizont 2020 program segíthet abban, hogy megfelelő tudományos választ adjunk a globális kihívásokra;

48. kiemeli, hogy a régiók – megfelelő szakpolitikák, összehangolt programok és a tagállami és uniós külkapcsolati eszközöket is felhasználó közös tevékenységek révén – nagyban hozzájárulhatnak a társadalmi kihívásokkal való szembenézéshez;

49. emlékeztet arra, hogy a régiók és a helyi önkormányzatok kulcsfontosságú szereplők az olyan eredményes és hatékony kutatási és innovációs ökoszisztémák kialakításában, amelyekben belül a klaszterek és a legmagasabb szintű európai szaktudás (helyi egyetemek, ipar, kkv-k, regionális kutatási, ill. fejlesztési ügynökségek stb.) a keresletre és a kínálgató lehetőségekre alapozó innováció motorjai lehetnek, valódi problémákat oldhatnak meg, és a legfontosabb nemzetközi szintű társadalmi kérdésekre kereshetnek választ.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 12-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

A Régiók Bizottsága véleménye – Gondoljuk újra az oktatást

(2013/C 139/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- támogatja a transzverzális készségek, különösen pedig a vállalkozói készségek fejlesztésére irányuló erőfeszítések fokozására vonatkozó felhívást;
- lényegesnek tartja az informális és nem formális tanulás, illetve a formális oktatás közötti hidak felépítését. Középfokú szinten a tananyag túl gyakran összpontosít az információk megtanulására ahelyett, hogy a mai világban való eligazodáshoz szükséges alapvető készségek elsajátítására és fejlesztésére összpontosítana;
- a jelenlegi gazdasági helyzetben életfontosságúnak tartja azt, hogy felismerjük az oktatásba és szakképzésbe történő köz- és magánberuházások ötvözésének alapvető szerepét. Nem csupán fontos, hanem életfontosságú a teljesen inkluzív szakpolitika folytatása;
- rámutat, hogy a soknyelvűséggel, a digitális jártassággal és a médiaműveltséggel kapcsolatban az oktatási igények sajátossága és a gyorsan változó tanmenet az oktatási eszközökbe való beruházást, kiterjedtebb partnerségeket és állandó éberséget követel. Az IKT óriási potenciált szabadított fel a tanulási eredmények javítására;
- üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy továbbra is bevonja az érdekelt feleket az oktatás „újragondolásáról” szóló fent említett stratégiának egy egyeztetett reformfolyamat keretében történő továbbvitelébe, valamint ismét megerősíti az RB nyitottságát az Európai Bizottsággal és az ügyben érdekelt egyéb partnerekkel való további együttműködésre.

Előadó	Fiona O'LOUGHLIN (IE/ALDE) Kildare megye tanácsának és az írországi közép-keleti régió önkormányzatának tagja
Referenciaszöveg	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Gondoljuk újra az oktatást: beruházás a készségekbe a jobb társadalmi-gazdasági eredmények érdekében COM(2012) 669 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözli a „Gondoljuk újra az oktatást: beruházás a készségekbe a jobb társadalmi-gazdasági eredmények érdekében” ⁽¹⁾ című közleményt, mely időszerű és értékes hozzájárulás a korszerű és hatékony oktatási és képzési rendszerek kifejlesztését célzó megújított folyamat elindításához;

2. úgy véli azonban, hogy a közleményben tárgyaltnál szélesebb körű megközelítést érdemlő „Gondoljuk újra az oktatást” cím kapcsán nem szabad megfeleledkezni az aktív polgárság, a személyes fejlődés és a jólét céljairól, bár a foglalkoztathatóságot és a növekedést segítő készségeket is javítani kell, úgy is, mint a 21. század kihívásainak (éghajlatváltozás, a társadalom elöregedése, migráció) leküzdéséhez szükséges készségek kialakításának eszközeit;

3. hangsúlyozza, hogy a „Gondoljuk újra az oktatást” közleménycsomag kijelöli az oktatási és képzési rendszerek szakpolitikai prioritásait az elkövetkező évekre, ahol a fiatalság oktatásának a nevelés is elválaszthatatlan részét kell, hogy képezze, arra ösztönözve a tagállamokat, hogy megújult figyelemmel forduljanak a következő tényezők felé:

— MINŐSÉG: a munkahelyek jussanak hozzá a megfelelő készségekhez.

— HOZZÁFÉRHETŐSÉG: Milyen reformok javítják az oktatás hatékonyságát és inkluzív jellegét és járulnak hozzá az egész életen át tartó tanuláshoz?

— FINANSZÍROZÁS: Milyen forrásokból és kivel kellene azokat a reformokat megvalósítani, amelyek az oktatási és képzési rendszerekben – a növekedésnek és a fiatalok foglalkoztatásának a motorjaként – rejlő lehetőségek felszabadításához szükségesek? E prioritások összhangban vannak az

európai szemeszter keretében a tagállamokhoz intézett országspecifikus ajánlásokkal;

4. elismeri az Európai Bizottság által a vállalkozói oktatás és a szakképzés fogalmainak pontosítása és megújítása érdekében tett erőfeszítéseket, csakúgy, mint az oktatásba és képzésbe történő további fenntartható beruházásokra való felhívást, hogy a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében megfelelhessünk a készségekre vonatkozó igények eltolódása és a globális gazdaság által jelentett kihívásoknak;

5. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság közleménye alapvető elmozdulást sürget az oktatási rendszerben annak érdekében, hogy a tanulás eredményeire – az elsajátított ismeretekre, készségekre és kompetenciákra – sokkal nagyobb hangsúly kerüljön. Az RB hangsúlyozza az oktatás alapvető motivációs szerepét, elsősorban az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtésében;

6. úgy véli, hogy az oktatásban eltöltött idő elégtelen mutatója a tanulásnak. Az ösztönző hatású, érdekes és releváns oktatási tartalmak, tanulási módszerek és környezetek sokkal fontosabbak az oktatásban eltöltött idő hosszánál. Emellett hangsúlyozza, hogy jelentős javításra szorulnak a szövegértési és matematikai készségek, valamint az alapvető pénzügyi ismeretek és a digitális jártasság is, a vállalkozói készségeket és a kezdeményező-készséget pedig meg kell erősíteni, illetve fejleszteni kell. Egyértelműen szükség van tehát annak elemzésére és vizsgálatára, hogy az európai oktatási rendszerek tantervei milyen időmegosztást és óraszámot írnak elő, és mindezt a diákok valós iskolai teljesítményét szem előtt tartva optimalizálni kell;

7. egyetért az OECD által 2012. május 21-én kiadott kompetenciastratégiával, mely szerint „a kompetenciák váltak a 21. század globális fizetőeszközévé”. E fizetőeszköz értékét a felhasználási köre és a fejlődési potenciálja határozza meg. A készségekbe történő megfelelő befektetés nélkül az emberek a társadalom peremére sodródnak, a technológiai fejlődés nem jár gazdasági növekedéssel, és bizonyos országok többé nem lesznek versenyképesek az egyre inkább tudásalapú globális társadalomban. Ez az érték azonban csökken, ahogyan a munkaerő-piaci igények változnak, és az egyének elveszítik használaton kívül rekedt kompetenciáikat, vagy nem tesznek szert újakra az egész életen át tartó tanulás keretében;

⁽¹⁾ COM(2012) 669 final.

8. felhívja arra is a figyelmet, hogy a kompetenciák nem válthatók át automatikusan munkahelyekre és növekedésre. Az OECD stratégiája az oktatási lehetőségek terén megvalósítandó esélyegyenlőség mellett száll síkra. Miközben az esélyegyenlőtlenség az élet sok területén egyre mélyül, az oktatás és a szakképzés segíthet ennek a szakadéknak az áthidalásában. Ezért úgy véli, hogy az esélyegyenlőségnek a kompetenciafejlesztés terén történő javítása társadalmilag igazságos és gazdaságilag hatékony eljárás. A kutatás emellett már régóta bebizonyította, hogy az esélyegyenlőség és a minőség nem egymást kizáró fogalmak, hanem éppen ellenkezőleg, az OECD-országokon belül a legjobban teljesítő oktatási rendszerek a minőséget az esélyegyenlőséggel ötvözik;

9. hangsúlyozza az oktatásra és szakképzésre irányuló rendszerszintű rálátás értékét a véleményben, és fontosnak véli rámutatni a szakpolitikai tények és a bevált gyakorlatok felhasználásának jelentőségére a javasolt fellépések és reformok eltervezése során, melyek a fenti rendszerek hatékonyabbá, rugalmasabbá és célzottabbá tétele érdekében szükségesek. Ugyanakkor rámutat az oktatás és a szakképzés széles körű feladataira, így a társadalmi befogadás biztosításában játszott szerepére, valamint arra, hogy uniós, nemzeti, helyi és regionális szinten egyaránt támogatásra van szükség;

Kompetenciafejlesztés A 21. Századra

10. Támogatja a transzverzális készségek, különösen pedig a vállalkozói készségek fejlesztésére irányuló erőfeszítések fokozására vonatkozó felhívást. A természettudományokkal, a technológiával, a műszaki tudományokkal és a matematikával, továbbá a kutatással és az innovációval kapcsolatos ismeretek iránti erőteljes kereslet kielégítésére való törekvés közben úgy véli, hogy első lépésként mindenkinek meg kell szereznie az alapokat vagy alapkészségeket, melyekhez a digitális jártasság és az alapvető pénzügyi ismeretek is hozzátartoznak. Elengedhetetlen, hogy az európai oktatási rendszerek tanterveibe felvegyük a vállalkozói készségek elsajátítását is, amelyek jelentős része szorosan kapcsolódik az érzelmi készségekhez és kompetenciákhoz;

11. kiemeli, hogy az oktatás minden szintjén sokkal inkább meg kellene valósulnia a csoportban és hálózatban történő tanulásnak, mivel a munkavégzés során csak kis mértékben dolgozunk és oldunk meg problémákat egyedül. Bármilyen tevékenységről legyen is szó, a jó csapatmunka mindig különféle emberek egymással összhangban álló és egymást kiegészítő ismeretein, készségein és személyiségén alapul;

12. egyetért azzal, hogy a szakoktatás és szakképzés – és különösen a munkahelyi oktatás magában foglaló duális rendszer – értékes és integráns részét kell, hogy képezze az oktatási rendszernek. A magasán fejlett duális rendszerrel rendelkező országok általában jobban teljesítenek a fiatalok foglalkoztatása terén is. Ennek ellenére a tagállamok több mint felében a tanulóknak kevesebb mint 50 %-a részesül a fenti típusú szakoktatásban és szakképzésben. A tagállamokat ezért arra kéri, hogy törekedjenek kiválóságra a szakoktatásban és szakképzésben, és – az üzleti szféra jelentős részvételével – hozzák összhangba a

végzettettségüket a helyi munkaerő-piaci igényekkel. Olyan területeken, ahol szakemberhiány van, például rövid, kétéves képzési programokkal fel lehet lépni a készségigények és kínálat közötti összhang hiánya ellen, és kedvező hatást lehet gyakorolni a foglalkoztatásra. Hangsúlyozza, hogy az ország- és/vagy régióspecifikus sajátosságokat és szükségleteket figyelembe kell venni a magas színvonalú duális képzési rendszerek fejlesztésénél. Az RB kísérleti programok elindítását is javasolja, amelyek arra ösztönöznék az oktatási rendszert azokban az országokban, ahol fejletlen a duális képzési rendszer, hogy népszerűsítsék a szakmai képzést, a szakképzést pedig jobban kössék össze a munkahelyi környezettel;

13. üdvözli, hogy az Oktatási Miniszterek Tanácsa február 15-én megfelelően elismerte, hogy az intézmények szintjén szükség van egy vállalkozói oktatási stratégiára, és azt várja, hogy ezt a tagállamok mihamarabb konkrét lépésekre váltják;

14. elismeri, hogy kulcsfontosságú a vállalkozói oktatási rendszerek létrehozása és megvalósítása Európa egész területén. Megítélése szerint különös figyelmet kellene fordítani arra, hogy leküzdjük a fenti oktatási rendszerek fejlődésében megmutató egyenlőtlenségeket és lényeges eltéréseket, melyeket a felsőoktatásban meglévő vállalkozói készségekről készült 2008-as felmérés mutatott ki, és a 2011-es budapesti magas szintű szimpózium is megerősített;

15. hangsúlyozza, hogy a diákoknak a vállalkozói oktatáshoz való hozzáférése eltérő és gyakran intézményi szinten dől el. A tanárokat és oktatókat fontos tényezőnek tekinti, ugyanakkor azonban pótolni kell a vállalkozói oktatás mibenlétével és tanítási módszertanával kapcsolatos jelenlegi tudáshiányt; ezért úgy véli, hogy a tagállamoknak az oktatási intézményekkel és a vállalkozóknak nyújtott támogatásokkal foglalkozó szervezetekkel együttműködve a vállalkozói képzéssel kapcsolatos anyagokat kellene beépíteniük az alapszintű, a szakmai és a felsőoktatás tananyagaiba;

16. hangsúlyozza a kulcskompetenciák európai keretének jelentőségét. Ezen kompetenciák között különösen fontosnak ítélték a vállalkozói készségek oktatását; ezért megítélése szerint kiemelten kell kezelni a tanárok képzését a vállalkozói készségeket illetően, és a vállalkozók és a diákok közötti informális tanulási módokat is széles körben terjeszteni kellene;

17. felszólítja a helyi és regionális szinten képzéseket nyújtó szolgáltatókat és az oktatási rendszer szereplőit, hogy (formális és informális képzési) kínálatuk legyen személyre szabottabb az egyes célcsoportok számára, akik vállalkozókká kívánnak válni vagy saját vállalkozásukat szeretnék elindítani. Az Európai Vállalkozói Régiók (EVR) bevált gyakorlatai értékes ihletforrást jelenthetnek ezen a téren. A Régiók Bizottságának Európai Vállalkozói Régió díja jó példa annak illusztrálására, hogy a régiók képesek alacsony költségek mellett jövőorientált stratégiákat kidolgozni, amelyekben kiemelt hangsúlyt kap a vállalkozói kompetenciák fejlesztése – különösen a fiatalok körében –, és amelyek ezáltal hozzájárulnak a vállalkozók új nemzedékének kialakulásához és a munkahelyteremtéshez;

18. bár az idegen nyelvek ismerete a tanulás és a szakmai mobilitás, továbbá a belföldi és nemzetközi foglalkoztathatóság egyik fő meghatározó tényezője, a közlemény szerint Európában nem jár kielégítő eredményekkel az idegennyelv-tanulás: az első idegen nyelv esetében tíz tanuló közül csak négy éri el az „önálló nyelvhasználó” szintjét (azaz képes egy egyszerű társalgásra). A nem kielégítő nyelvi készségek tehát a munkavállalók szabad mozgásának és az uniós vállalkozások nemzetközi versenyképességének egyik lényeges akadályát jelentik. Ez különösen azoknak az uniós polgároknak a számára jelent problémát, akik egy olyan szomszédos ország határa közelében élnek, ahol más nyelvet beszélnek. Gyermekkorban sokkal hatékonyabbnak tartják a nyelvtanulást, ezenkívül a kölcsönös megértés előmozdításához és az európai polgárság érzésének kialakításához már gyermekkortól kezdve kapcsolatokra van szükség;

19. elismerve az eddig megtett előrelépéseket, úgy véli, hogy az oktatási és szakképzési rendszerekben továbbra is vannak kihasználatlan lehetőségek a társadalmi és területi kohézió előmozdításával kapcsolatos szerepük hatékonyabb betöltése és az európai jóléthez való hozzájárulásuk szempontjából, például az IKT és a nyitott oktatási segédanyagok, továbbá a nyitott innováció nyújtotta új lehetőségek kihasználása révén;

20. a jelenlegi gazdasági helyzetben életfontosságúnak tartja azt, hogy felismerjük az oktatásba és szakképzésbe történő köz- és magánberuházások ötvözésének alapvető szerepét. Másrészt aláhúzza azt is, hogy védekezni kell az esetleges nem kívánt mellékhatások ellen, amilyen a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű csoportok oktatáshoz és szakképzéshez való hozzáféréseinek megakadályozása. Nem csupán fontos, hanem életfontosságú a teljesen inkluzív szakpolitika folytatása;

21. kiemelt figyelmet kap a fiatalok munkanélküliség elleni küzdelem. A közlemény négy olyan területet érint, amelyek létfontosságúak e probléma megoldásához, és ahol a tagállamoknak fokozniuk kell az erőfeszítéseiket:

— világszínvonalú általános oktatás, továbbképzés, valamint szakképzés kidolgozása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tudományos ismeretek szintjének emelése, illetve a szakmai készségek minőségének javítása érdekében;

— a munkahelyi környezetben történő tanulás, többek között a szakmai gyakorlatok, a tanulószerveződéses gyakorlati képzés és a duális tanulási modellek előmozdítása a tanulás és a munka közötti átmenet elősegítése érdekében;

— a magán- és állami intézmények közötti partnerségek ösztönzése (a megfelelő tantervek és készségek biztosítása érdekében);

— a mobilitás előmozdítása annak érdekében, hogy minden fiatal tanulhasson és lakhelyétől függetlenül azonos hozzáférést élvezzen;

22. ennek kapcsán üdvözi a fiatalok foglalkoztatására vonatkozó, 2012. decemberben elfogadott csomagot, amely tartalmazza az „ifjúsági garanciát”, valamint az Európai Tanácsnak az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre vonatkozó javaslatát, amely (2014–2020 között) 6 milliárd euróval támogathatja azokat a régiókat, ahol a fiatalok munkanélkülisége meghaladja a 25 %-ot; sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy működjenek együtt a régiókkal annak érdekében, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés valóban kiegészítse a fiatalok munkanélkülisége leküzdésére irányuló jelenlegi regionális és nemzeti fellépéseket, és kézzelfogható eredményekkel támogassa az ifjúsági garanciát;

23. ezért ismételten kéri a tagállamokat és adott esetben a regionális önkormányzatokat is, hogy a költségvetésekre nehezedő nyomás ellenére se veszélyeztessék a holnapot a jövőbeli növekedés zálogát képező szektorokat (amilyen az oktatás és a képzés) érintő megszorítások alkalmazásával ⁽²⁾. Az európai szemeszter keretében gondoskodni lehetne arról, hogy a megszorítások ne érintsék az Európa 2020 stratégia megvalósítása szempontjából kulcsfontosságú területeket; nyomatékosan kéri, hogy a jelenleg szigorú költségvetési megszorítások által sújtott tagállamok ne kerüljenek hátrányos helyzetbe;

A nyitott és rugalmas tanulás ösztönzése

24. lényegesnek tartja az informális és nem formális tanulás, illetve a formális oktatás közötti hidak felépítését. Középfokú szinten a tananyag túl gyakran összpontosít az információk megtanulására ahelyett, hogy a mai világban való eligazodáshoz szükséges alapvető készségek elsajátítására és fejlesztésére összpontosítana. Emlékeztet arra, hogy a konkrét tantervek kidolgozása és kialakítása, valamint az oktatási rendszer kialakítása és finanszírozása tagállami hatáskörbe tartozik;

25. kéri, hogy az oktatás és szakképzés újragondolásakor az alábbi kompetenciákat tekintsék központi jelentőségűeknek: kreatív gondolkodás, kommunikatív képesség, információ-feldolgozás, hatékony munkavégzés egyedül és együttműködés másokkal. Ezek az alapvető készségek kiegészítik az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges nyolc kulcskompetenciát ⁽³⁾, és segítik azok elsajátítását;

⁽²⁾ CdR290/2011.

⁽³⁾ Az anyanyelven folytatott kommunikáció; idegen nyelveken folytatott kommunikáció; matematikai kompetencia és alapvető kompetenciák a természet- és műszaki tudományok terén; digitális kompetencia; a tanulás megtanulása; szociális kompetencia és állampolgári kompetencia; kezdeményező-készség és vállalkozói kompetencia; kulturális tudatosság és kifejező-készség.

26. aláhúzza azt, hogy a tanároknak gyorsan változó kereslettel kell szembenéznük, ami a tanároktól, a tanárképző pedagógusoktól és az oktatási felelősöktől új kompetenciaegyüttes birtoklását követeli meg. Ezen a téren sürgősen még többet kell tenni a tanítási módszerek korszerűsítése, annak biztosítása, hogy a tanárok tartsák a lépést az általuk oktatott tárgyak fejlődésével, valamint kiváló tanítási módszerek hatékony kijelölése és előmozdítása érdekében, tiszteletben tartva azt is, hogy a tanárok kompetenciakeretének kifejlesztése egyedül a tagállamok hatáskörébe tartozik;

27. aláhúzza a megfelelő alapkészségek kifejlesztésének jelentőségét úgy, hogy a tanárok a kezdetektől az alapkészségek elsajátítására helyezik a fő hangsúlyt, valamint a helyi közösség is aktív szerepet vállal például a társadalmilag hátrányos helyzetűek vagy az eltérő kulturális/oktatási háttérrel rendelkezők társadalmi integrációjának elérése érdekében. Ugyanakkor szükség van a vállalkozói közösséggel való jó kapcsolattartásra is, illetve, ha szükséges, pszichopedagógiai támogatás elnyerésére is kell törekedni;

28. rámutat, hogy a soknyelvűséggel, a digitális jártassággal és a médiaműveltséggel kapcsolatban az oktatási igények sajátossága és a gyorsan változó tanmenet az oktatási eszközökbe való beruházást, kiterjedtebb partnerségeket és állandó éberséget követel. Az IKT óriási potenciált szabadított fel a tanulási eredmények javítására. Egyes esetekben különféle oktatási és tanulási eszközök (így szimulátorok és játékok) tehetnék lehetővé a pusztán előadáson és hagyományos segédanyagokon alapuló oktatásnál számottevően jobb tanulási eredmény elérését. Ezért felszólítja a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy a helyi vállalkozói és egyetemi szférával létesítsenek kapcsolattartó csoportokat és együttműködési keretmegállapodásokat, valamint a helyi közösséggel annak bevonása révén ismertessék meg a helyi igényeket, és így növeljék a szakképzésben részt vevők elhelyezkedési esélyeit, a tanárok számára pedig biztosítsák a folyamatos továbbképzést;

29. elismeri, hogy a sport európai dimenziójának folyamatban lévő fejlesztése hatékonyan hozzájárul az EU stratégiai céljainak, különösen az Európa 2020 stratégia keretében meghatározott céloknak az eléréséhez, valamint új lehetőségeket nyújt a fenntartható munkahelyteremtés számára, főként a fiatalok esetében;

30. kiemeli továbbá a sport szociális, társadalmi és nevelési funkcióját, mely fontos tényező a tanulás hatékonyságának és a szellemi képességeknek, valamint az egyének fizikai jólétének fokozásában, az emberek általános életminőségének javításában és a társadalom harmonikus integrációjának erősítésében a tolerancia, a fair play és az együttműködés értékeinek előmozdítása révén;

31. figyelmeztet, hogy miközben a tapasztalati tények erőteljesen mellett szólnak, hogy az oktatásban a transzverzális készségekre kell áthelyezni a hangsúlyt, addig a jelenleg elterjedt

gyakorlat éppen az ellenkező irányba tart. Úgy véli, hogy a szabványtesztelés Unió-szerte történő használata, valamint az oktatási módszerek, tanulási szimulátorok, „tanulóműhelyek” és hasonlók kifejlesztése és bevezetése képezi a legnagyobb leküzdendő akadályt, amennyiben az oktatási rendszereket a foglalkoztatást megkönnyítő készségek fejlesztését előtérbe állítva kívánjuk átalakítani. Ezeket a problémákat orvosolni kell. Az infrastruktúra kialakítása és beszerzése gyakran jelentős beruházást igényel, azonban ennek megtérülése jó, ha struktúráltan valósul meg;

32. üdvözli a tanulásból származó gyakorlati eredmények előtérbe helyezését, aláhúzza annak jelentőségét, hogy a rugalmasság és az önállóság egyensúlyba kerüljön a képesítések átválthatóságával és kölcsönös elismerésével az európai régiókon és országhatárokon át. Ennélfogva érdeklődéssel szemléli a készségek és képesítések európai térségének mielőbbi létrehozását, ugyanakkor utal arra, hogy például az európai képesítési keretrendszer nem ad jogosultságot a képesítések elismerésére, és emiatt óva int a képesítések elismerését és az átláthatóságot szolgáló eszközök összekeverésétől, amire az Európai Bizottságnak „a készségek és képesítések országok közötti zökkenőmentes elismerésére” irányuló törekvése következtetni enged;

33. újra emlékeztet abbéli szilárd meggyőződésére, hogy az EU-nak nemcsak növelnie kell az oktatásban és a szakképzésben való részvételt, hanem a társadalom szélesebb rétegeit is be kell vonnia abba, köztük a hátrányos helyzetű és sebezhető csoportokat ⁽⁴⁾ is, valamint forrásokat kell mozgósítania ahhoz, hogy e kihívásnak megfelelhessünk;

Az együttműködés előmozdítása

34. kezdetektől fogva hangsúlyozza egy olyan horizontálisan egyeztetett és fenntartható stratégia jelentőségét a végrehajtási folyamatban, amely az Európa 2020 stratégiának különösen az alábbi kiemelt kezdeményezései között szükséges szinergiákat is biztosítaná: Új készségek és munkahelyek menetrendje, Mozgásban az ifjúság, Innovatív Unió, Európai digitális menetrend;

35. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepet játszottak az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesítésében, és fontosnak tartja azt, hogy a nemzeti reformprogramokat a különböző kormányzati szintek közötti partnerségben hajtsák végre annak érdekében, hogy az Európa 2020 stratégia eredményei megfeleljenek a célkitűzéseknek; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ideális helyzetben vannak ahhoz, hogy jelentősen hozzájáruljanak e célok eléréséhez azáltal, hogy megkönnyítik a kedvező környezet kialakítását, hálózataikon keresztül biztosítják a lehető legjobb kommunikációt és információterjesztést, valamint megfelelő adatokat nyújtanak a jövőbeli stratégiai tervezés és fejlesztés számára;

⁽⁴⁾ CdR290/2011.

36. hangsúlyozza a támogató keretfeltételek jelentőségét, különösen a hátrányos helyzetű és sebezhető csoportok számára, rámutat a helyi és regionális önkormányzatokat is bevonó, következetes és hosszú távú fellépések fontosságára ahhoz, hogy a földrajzi és társadalmi szempontból hátrányos helyzetű területeken elhelyezkedő iskolákat is el lehessen érni az oktatás minőségének és a tanulmányi eredményeknek a javítása, valamint a fiatalok ambícióinak növelése érdekében;

37. a helyi és regionális önkormányzatokra döntő fontosságú szerep hárul az oktatási és képzési politika terén, és fontos szerepet játszanak az ifjúsági és foglalkoztatási politikákkal kapcsolatban. A transzverzális készségek fejlesztése terén fontos a fiatalok önfoglalkoztatással kapcsolatos hozzáállásának és készségeinek megerősítése az oktatási rendszeren belül, a személyes tulajdonságok, így a kreativitás, a felelősség, a kockázattudás, a problémamegoldás és a csapatmunka fejlesztése révén;

38. az Európai Bizottság közleményében javasoltaknak megfelelően kettős megközelítést támogat: a tagállamok élveznek elsőbbséget, ezt pedig az uniós szintű koordináció és hozzájárulás egészíti ki. Ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás elvének a formális, informális és nem formális szinten történő messzemenő figyelembe vétele mellett az oktatásra, az otthonokra és a helyi közösségekre kiterjedő megfelelő és arányos fellépések és intézkedések van szükség nemzeti, regionális és helyi szinten egyaránt, melyek során az iskolák nem csupán a vállalatokkal alakítanak ki partnerségeket, hanem NGO-kkal és egyéb civil szervezetekkel is;

39. rámutat a helyi és regionális önkormányzatoknak az oktatásban és a szakképzésben játszott kulcsszerepére, valamint a tanulás és a munka világa közötti közvetítőként képviselt hozzáadott értékére is, valamint nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy a régiók – köztük a periférius és legkülső régiók – között fennálló különbségeket át kell hidalni, illetve fokozni kell a régiókban és a peremterületeken működő oktatási és szakképzési intézmények tevékenységét; hangsúlyozza, hogy a regionális önkormányzatok, oktatási és képzési intézmények, egyéb oktatási intézmények és a legfontosabb gazdasági és társadalmi érdekeltnek hasznosan működhetnek együtt a régiósintű célok, politikák és prioritások meghatározásában a humántőke fejlesztése terén. Meg kell erősíteni az ösztönzőrendszereket annak érdekében, hogy bátorítsuk az oktatási és képzési intézményeket és személyzetüket az olyan tevékenységek folytatásában, amelyek előmozdítják a helyi és regionális fejlesztést és a vállalkozással kapcsolatos tevékenységeket;

40. emlékeztet arra, hogy a regionális szintű munkaerőpiacok kapcsán a legpontosabb és legfrissebb adatokat a helyi és regionális szintről lehet beszerezni, ahol a helyi és regionális önkormányzatoknak jelentős szerep jut a készségkereslet és a készségkínálat közötti eltérések feltárásában, a megfelelő átképzési és szakképzési programok rendelkezésre bocsátásában és a beruházások helyi szintű keresletnek megfelelő ösztönzésében;

41. rámutat arra, hogy a siker valószínűsége akkor lesz nagyobb, ha ezeket az együttműködési kereteket egy olyan anglyali körként tervezik meg, ahol a biztosítandó képzések nem hagyják figyelmen kívül a helyben már meglévő ipar és/vagy kereskedelem konkrét szükségleteit. A szakképző intézmények szorosan együttműködnek a magánszférával, ami szinergiákat és visszajelzési mechanizmusokat gerjeszt, a képzésben részt vett tanulók/felnőttek felerősített készségei pedig a terület újraélesztését szolgálják. A fiatal tanulókat illetően a vállalkozói készségek javítása hosszú távon a „vállalkozói magatartás” kialakítását célozhatja meg;

42. úgy véli, hogy hosszú távú együttműködésen alapuló, kreatív tapasztalatok alapján szerezhetik meg a fiatalok a vállalkozói magatartáshoz szükséges alapvető készségek széles tárházát;

43. ismételten támogatásáról biztosítja a szakképzés felől az egyetemi oktatáshoz tényleges átjárást biztosító szakképzési programok létrehozását. Támogatja az olyan intézkedéseket, amelyek a szakoktatásra és -képzésre vonatkozó szakpolitikáknak az (intelligens szakosodást és a fiatalok vállalkozói készségeit támogató) regionális/helyi gazdaságfejlesztési stratégiákkal történő egybehangolását célozzák, valamint az oktatás, a vállalati szféra és a kutatás közötti partnerségek kialakítására töreklenek;

44. megjegyzi, hogy néhány tagállamban a szakoktatást megbélyegzik, és alacsonyabb rendűnek tartják az egyetemi képzésnél. Ezt a problémát a jövőbeli fellépések során kezelni kell. Az 1990-es években Poitiers-ben kifejlesztett személyi tanulási rendszer újabb lépés a helyes irányba: itt a tanulókat teljes jogú egyénként kezelték, és sajátos igényeikhez alkalmazkodva állították össze a tantervet számukra. Ezenkívül egyre fontosabbá válik tanulási tervek kidolgozása a közösségek és csapatok számára. Aláhúzza a felsőoktatás jelentőségét a munkaerőpiac szempontjából, ugyanakkor a szakoktatást is meg kellene erősíteni. Bátorítja a munkaadók és a munkaerőpiaci intézmények bevonását a programok kidolgozásába és megvalósításába. Összességében szükségesnek tartja, hogy a szakmai képzésben részesülő diákok kézzelfogható előnyöket élvezhessenek a többi képzéssel szemben – például a folyamatos szakmai fejlődés terén –, hogy az effajta képzések ne nehezítsék meg vagy lehetetlenítsék el a további személyes fejlődést;

45. felszólít arra, hogy ezekre az erőfeszítésekre a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben kerüljön sor, mert ezen a szinten ismerhetők fel legelőször a készségekkel és a munkahelyekkel kapcsolatos tendenciák. Aláhúzza az RB elkötelezettségét amellett, hogy hozzájáruljon a szakoktatási politikáknak a regionális/helyi gazdaságfejlesztési stratégiákkal való összehangolásához, különösen az intelligens szakosodást illetően;

46. hangsúlyozza, hogy teljes körűen ki kellene használni az informatikai támogató platformok és IKT-szolgáltatások állami és magánszférában történő fejlesztésére kínálkozó lehetőségeket Európában, többek között az oktatás és képzés területén. A helyi és regionális önkormányzatok és az IKT-fejlesztéssel foglalkozó kvv-k között az információs és kommunikációs technológiai közszolgáltatások terén kialakított, az EU által támogatott köz- és magánszféra közötti partnerségek Unió-szerte kiváló sarokkövei lehetnek a helyi kompetenciák és ismeretek kifejlesztésének. Kiemeli a további fejlődésben rejlő lehetőséget e téren, ha regionális IKT-központokat, virtuális campusprojekteket vagy multimédiás képzési központokat hozunk létre;

47. a készségfejlesztéssel kapcsolatos képzés dicséretes cél. Vigyáznunk kell azonban arra, hogy az oktatásba való beruházásra ne csupán a gazdasági termelékenység növelésének eszközeként tekintsünk Európában. Ez a megközelítés azzal a szerencsétlen eredménnyel járhat, hogy gyengül a fiatalok mentális egészsége, akikre végül gazdasági egységekként tekintünk, akiket csupán az határoz meg, hogy mennyiben képesek gazdasági szempontból hozzájárulni a társadalomhoz. Ebben az összefüggésben elsősorban a fiatalok kreativitásába, személyes fejlődésébe, transzverzális készségeibe, kulturális oktatásába és mozgáskultúrájába való egyenértékű beruházásokat is támogatni kell. Az oktatásnak a közösség és az egyén számára megnyilvánuló előnyei túlmutatnak a pusztán gazdasági előnyökön. Például a magasabb iskolázottsági szint hosszabb várható élettartammal, a választásokon való nagyobb részvételi aránnyal és az etnikai kisebbségek egyenjogúságával szembeni támogatóbb attitűddel társul;

48. a szubszidiaritás és az arányosság elveivel összhangban az uniós szinten javasolt vagy elfogadott konkrét intézkedéseknek vagy fellépéseknek azokra a területekre kell összpontosítaniuk, amelyek erős európai dimenzióval bírnak, vagy ahol olyan transznacionális szempontokról van szó, melyeket kizárólag tagállami és/vagy helyi és regionális önkormányzati szinten nem lehet megfelelően szabályozni;

49. rámutat az intelligens, hatékony és innovatív finanszírozási és beruházási módok szükségességére az oktatásban és a szakképzésben, hogy – a növekedés céljából és a fiatalok foglalkoztatásának érdekében – jobban megfelelhessünk a jövőbeli készségorientált munkahelyekkel kapcsolatos bővülő keresletnek vagy helyettesítési igényeknek, miközben hangsúlyozza azt, hogy a szakpolitikák kidolgozása és a programok végrehajtása során a demokratikusan megválasztott, már meglévő helyi testületekre kell támaszkodni. Úgy véli, hogy a helyi tudás és a demokratikus elszámoltathatóság javítani fogja az egyetemek, a vállalkozások és a helyi kormányzatok közötti partnerségeket érintő kormányzási mechanizmusokat. Mindez elősegíti a prioritások helyi szintű meghatározását és a helyi szintű elszámoltathatóságot, ami közvetlenül kapcsolódik a szubszidiaritás elvéhez;

50. rámutat az erős helyi partnerségek létrehozásából adódó előnyökre, amennyiben mindez rendszerszerű megközelítéssel és különböző finanszírozási lehetőségeknek egyetlen helyi vagy regionális stratégiába való beágyazásával párosul. Ez a

stratégia különböző szakpolitikai lehetőségeket vehetne figyelembe a helyi és regionális szintű végrehajtás érdekében;

— a stratégiai közbelépéshez szükséges szakértelem kifejlesztése a helyi munkaerő alkalmazkodóképességének, szükségleteinek és minőségének folyamatos nyomon követéséhez (pl. a készségek megfigyelőközpontja révén),

— a vállalkozói szférával való együttműködés a piaci igényekhez alkalmazkodó szakképzés eltervezéséhez, valamint a képzésnek a kereskedelmi környezethez igazodó testreszabásához,

— együttműködés a helyi (szakképző és szakoktató) szakemberekkel, pl. a helyi szakképző és szakoktató központok és a helyi munkaügyi irodák ösztönzése terén annak érdekében, hogy bevezessék az e-tanulással kapcsolatos új oktatási technikákat, növeljék a médiaműveltséget és a többnyelvűséget, valamint egyenlő foglalkoztatási lehetőségeket biztosítsanak a szociálisan hátrányos helyzetű rétegeknek,

— az üzleti szférával és az egyes oktatási intézményekkel (az alapfokú oktatástól a felsőfokú oktatásig) való együttműködés a folyamatos nyelvtanulás érdekében. A nyelveket a helyi és regionális önkormányzatok által – az üzleti szféra szereplőivel való közös átgondolás alapján – jelzett igényeknek megfelelően is meg lehet választani,

— támogatás keresése az adott régió túl, hasonló problémákkal küzdő más régiókkal karöltve és uniós finanszírozás felhasználásával;

Minden ilyen stratégiát szilárdan bele kell illeszteni az oktatással és képzéssel kapcsolatos három átfogó célkitűzésbe: a minőségre való törekvésbe, az egyetemes hozzáférés biztosításába és a lemorzsolódások számának korlátozásába;

51. A helyi és regionális szereplők rendszeres és tartós bevonására szólít fel, beleértve az oktatási és szakképzési intézményeket az intelligens szakosodás platformján, valamint az integrált helyi/regionális fejlesztési tervek elkészítése során.

52. aláhúzza a helyi és regionális tevékenységek döntő jelentőségét, és ugyanakkor örömmel venné, ha az Európai Bizottság olyan még részletesebb javaslatokkal állna elő, amelyek ténylegesen áthidalnák az egyfelől az IKT-kban és a nyílt oktatási erőforrásokban rejlő lehetőségek, másfelől a meglévő oktatási és képzési rendszerek közötti szakadékot. Elismeri, hogy a nyílt oktatási erőforrások hasznos kiegészítői lehetnek a hagyományos oktatási erőforrásoknak. Tisztázandó, hogy miként lehet ésszerű módon folyamatosan és átfogóan biztosítani a nyílt oktatási erőforrások tartalmának minőségét, hogy alkalmazásuk az oktatásban valódi többletértéket hozzon;

53. az RB úgy véli, hogy nagyobb jelentőséget kellene tulajdonítani annak a „megkülönböztetett szerepnek, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok munkaadóként, szolgáltatásnyújtóként és szabályozóként töltenek be a növekedés és a kohézió előmozdításában, valamint az illetőségi helyükön található oktatási intézmények, vállalkozói ügynökségek és vállalatok közötti stratégiai partnerségek koordinálásában”. A helyi és regionális önkormányzatok ugyanis egyre többször lépnek fel az oktatási politikák terén, de nincsenek olyan mindenki által egységesen alkalmazható megoldások, melyek garantálhatnák az iskolai teljesítmény javulását. Pontosabban, bár jelenleg elegendő tudás áll rendelkezésre a döntések irányításához (tanárok színvonala, intézményi függetlenség, befogadás és források a legfontosabbak), a helyi és regionális önkormányzatok lehetőségei a társadalmi-gazdasági jellemzőiktől, a nemzeti rendszerrel szembeni autonómiájuktól, valamint az oktatással és képzéssel kapcsolatos múltbeli teljesítményüktől (és hírnevüktől) függnék;

54. ismételten rámutat, hogy közvetlen kapcsolataik révén a helyi és regionális önkormányzatoknak van pontos tudásuk a

helyi valóságról, és így megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett hozzájáruljanak a szakpolitikák kifejlesztéséhez és a programok végrehajtásához;

55. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy továbbra is bevonja az érdekelt feleket az oktatás „újragondolásáról” szóló fent említett stratégiának egy egyeztetett reformfolyamat keretében történő továbbvitelébe, valamint ismét megerősíti az RB nyitottságát az Európai Bizottsággal és az ügyben érdekelt egyéb partnerekkel való további együttműködésre. Ez az együttműködés minden olyan területet le kellene, hogy fedjen, ahol a helyi és regionális önkormányzatok sajátos felelősségi körökkel rendelkeznek, beleértve többek között a szakoktatási politikáknak a közleményben már említett egyeztetését a regionális/helyi gazdaságfejlesztési stratégiákkal.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 12-én.

*a Régiók Bizottsága
elnöke*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

100. PLENÁRIS ÜLÉS – 2013. ÁPRILIS 11–12.

A Régiók Bizottsága véleménye – A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap

(2013/C 139/11)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- megismétli, hogy mindenképpen szükség van európai fellépésre az Európai Unióban élő leginkább rászoruló személyek támogatására, hogy elérjék azt az Európai Unió által az Európa 2020 stratégiában kitűzött célt, hogy 2020-ig legalább 20 millió ember kerüljön ki a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből,
- elismeri annak helyénvalóságát, hogy a program jogalapja (EUMSZ 174. cikk) módosuljon. Azt javasolja azonban, hogy 2014-től kettős jogalapot állapítsanak meg, támaszkodva az EUMSZ 39. cikkére is, biztosítandó a folyamatosságot és a kapcsolódást a közös agrárpolitika céljaihoz,
- üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy meghaladja a leginkább rászoruló személyeknek szóló jelenlegi uniós élelmiszer-osztási program alapcélkitűzését, úgy véli, hogy a leginkább rászoruló személyeket célzó élelmiszersegélyezés összekapcsolása a gyermekszegénység és a hajléktalanság mérséklésére irányuló intézkedésekkel, az ESZA-val összehangolva lehetőséget kínál sokrétű tevékenységek végzésére és arra, hogy foglalkozni lehessen a különféle alapvető szükségletekkel kapcsolatos hiányosságok okaival,
- üdvözli, hogy az Európai Bizottság javaslata értelmében a helyi és regionális önkormányzatok aktív szerepet játszhatnak a nélkülözőknek szóló segélyek elosztásában,
- elveti a tagállamok önkéntes részvételének elvét, mivel egy ilyen elv – az európai és nemzeti szintű résztvevő és demokratikus egyeztetés bármely mechanizmusának híján, valamint a szegénység és a kirekesztés ellen szubnacionális szinten folytatott küzdelem tétjeinek figyelembe vétele nélkül – megfoszthatná a területi önkormányzatokat az alaphoz való hozzáféréstől,
- úgy véli, hogy a gazdasági válság által sújtott régiók és a kohéziós régiók esetében a programot teljes mértékben uniós alapokból kellene finanszírozni, mivel ez az európai polgárok, régiók és népek közötti kohézió jegyében indokolható,
- hangsúlyozza, hogy a javasolt finanszírozási szint túlságosan alacsony, ugyanis az előirányzatok jelenlegi szintjét lényegesen csökkentették (az európai bizottsági javaslat szerint 30 %-kal, a tanácsi javaslat szerint pedig 40 %-kal); és legalább az előirányzatok jelenlegi szintjének megtartását kéri.

Előadó

Ossi MARTIKAINEN (FI/ALDE), Lapinlahti városi tanácsának elnöke

Referenciaszöveg

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapról

COM(2012) 617 final

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA**

1. megismétli, hogy mindenképpen szükség van európai fellépésre az Európai Unióban élő leginkább rászoruló személyek támogatására, hogy elérjük azt az Európai Unió által az Európa 2020 stratégiában kitűzött célt, hogy 2020-ig legalább 20 millió ember kerüljön ki a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből. Ez a célkitűzés még nagyobb jelentőséget kap, ha figyelembe vesszük azt, hogy 2011-ben 119,6 millió személy volt kitéve az elszegényedés vagy a társadalmi kirekesztettség kockázatának. Ez 2009-hez képest 6 millió fős növekedést jelent. Az, hogy ilyen mértékben távolodunk az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek elérésétől, még inkább érthetatlenné teszi a 2013. február 7-8-i Európai Tanács javaslatát, hogy egymilliárd euróval csökkentsek a leginkább rászoruló személyeknek nyújtandó európai támogatás keretét;

2. elismeri annak helyénvalóságát, hogy a program jogalapja (EUMSZ 174. cikk) módosuljon. Azt javasolja azonban, hogy 2014-től kettős jogalapot állapítsanak meg, támaszkodva az EUMSZ 39. cikkére is, biztosítandó a folyamatosságot és a kapcsolódást a közös agrárpolitika céljaihoz;

3. hangsúlyozza a szubszidiaritási elv jelentőségét a leginkább rászoruló személyek támogatására irányuló hatékony stratégia megalkotásában;

4. helyteleníti, hogy az Európai Bizottság javaslata nincsen összhangban az Európa 2020 stratégiával, hiszen a javaslat nem utal a szegénységi küszöb alatt élők számának mutatójára, amely pedig az egyike annak a három mutatónak, amit az Európa 2020 stratégia a társadalmi befogadás és a szegénység visszaszorítása terén az európai célok értékelésére használ;

5. fontosnak és érthetőnek tekinti, hogy az Európai Bizottság 1) olyan új jogalapot javasolt, amely megszünteti az Európai Bíróság által megállapított ellentmondást az élelmiszersegélyek piaci beszerzésének terén, és 2) szélesebb körű funkciókkal felruházott új programot terjesztett elő, mely keretet hoz létre a segélyezési intézkedések folytatására, ugyanakkor hatékonyabbá és fenntarthatóbbá teszi ezeknek az intézkedéseknek a hatásait;

6. úgy véli, hogy a leginkább rászoruló személyeket célzó élelmiszersegélyezés összekapcsolása a gyermekszegénység és a hajléktalanság mérséklésére irányuló intézkedésekkel, az ESZA-val összehangolva lehetőséget kínál sokrétű tevékenységek végzésére és arra, hogy foglalkozni lehessen a különféle alapvető szükségletekkel kapcsolatos hiányosságok okaival;

7. üdvözlí az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy meghaladja a leginkább rászoruló személyeknek szóló jelenlegi uniós élelmiszer-osztási program alapcélkitűzését, azonban erősen tart attól, hogy ha bővíti az új alap által kezelendő szegénységi tényezők listáját, és csak gyengítene a végső hatást,

annál is inkább, hiszen a forrásokat várhatóan közel 30 %-kal csökkentik majd az Európai Tanács álláspontja alapján (2007–2013 között 3,5 milliárd euró, 2014–2020 között pedig csupán 2,5 milliárd euró az élelmiszer-osztási program számára);

8. rámutat arra, hogy az ESZA adminisztratív eljárásai gyakran nehézkesekek az érintettek számára, ezért szorgalmazza, hogy a leginkább rászorulóknak alapvető igényeinek kielégítését célzó új eszközzel kapcsolatban tekintsenek el a szükségtelenül részletes szabályozástól;

9. célszerűnek tartaná, hogy tekintettel a gazdasági válság elhúzódó jellegére, a leginkább rászorulóknak segélyezését célzó eszköz ne vonjon el forrásokat az ESZA-tól, hanem saját hosszú távú finanszírozást kapjon, melyhez a többéves pénzügyi keret 2. fejezetéből lehetne biztosítani a szükséges előirányzatokat;

10. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság javaslata értelmében a helyi és regionális önkormányzatok aktív szerepet játszhatnak a nélkülözőknek szóló segélyek elosztásában, és úgy véli, hogy ez az aktív szerep mind nemzeti, mind uniós szinten mérsékelheti az adminisztratív terheket és eljárásokat, mivel saját tevékenységeik során a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti és uniós jogszabályokon alapuló, gondosan kidolgozott eljárásokat és ellenőrzési szabályokat alkalmaznak;

11. emlékeztet a WHO „Egészség 21 – Egészség mindenkinek a 21. században” elnevezésű stratégiájára, amely hangsúlyozza, hogy mindenképpen csökkenteni kell a szociális és gazdasági egyenlőtlenségeket az egész népesség egészségének javítása céljából. A WHO ezzel párhuzamosan azt is kéri, hogy egyesítsék a különösen segítségre szoruló és betegségek által sújtott emberekre vonatkozó intézkedéseket, szüntessék meg az ellátás szűk keresztmetszeit, valamint foglalkozzanak az egészségügyi és szociális hátrányokkal (a WHO 51. közgyűlése „Egészség 21” című nyilatkozata előzetes megjegyzéseinek II. pontja);

12. megjegyzi, hogy bár a leginkább rászorulóknak szóló élelmiszer-segélyezési programot új formájában egyéb társadalmi integrációs és szolidaritási eszközökkel ötvözték, eredeti formája és a KAP részeként e program keretében végzett korábbi tevékenységek teljes mértékben indokoltak voltak, mivel a KAP lényege éppen az, hogy elegendő, megfizethető élelmiszer biztosítására törekszik az uniós polgárok részére (39. cikk (1) bekezdés e) pont) és biztosítani igyekszik az ellátás hozzáférhetőségét (39. cikk (1) bekezdés d) pont);

13. ezért úgy véli, hogy meg kellene őrizni annak lehetőségét, hogy az új programok is igénybe vehessék az esetleges mezőgazdasági termelési többletet (intervenciós készleteket). A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap pénzügyi keretét azonban nem szabadna csökkenteni az így felhasznált termelési többletek értékével;

14. fontosnak tartja, hogy a javasolt jogi aktus világos szabályokat tartalmazzon az Európai Bizottság, a nemzeti hatóságok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok számára, és tegye lehetővé, hogy bármilyen észlelt hiányszóval foglalkozhassanak, ugyanis a közvélemény bizalmának és az EU legitimálásának szempontjából rendkívül kényes tevékenységi területről van szó. Az egyes tagállamok és régiók különbözőképpen vélekednek e tevékenységi terület szükségességéről, működéséről és eredményeiről;

15. elveti a tagállamok önkéntes részvételének elvét, mivel egy ilyen elv – az európai és nemzeti szintű résztvevő és demokratikus egyeztetés bármely mechanizmusának híján, valamint a szegénység és a kirekesztés ellen szubnacionális szinten folytatott küzdelem téjeinek figyelembe vétele nélkül – megfoszthatná a területi önkormányzatokat az alaphoz való hozzáféréstől;

16. úgy véli, hogy a gazdasági válság által sújtott régiók és a kohéziós régiók esetében a programot teljes mértékben uniós alapokból kellene finanszírozni;

17. kéri, hogy az uniós intézmények vegyék azt figyelembe, hogy a társfinanszírozás kötelezettsége oda vezethet, hogy a szóban forgó eszköz nem kerül bevezetésre, márpedig számos régió gazdasági és társadalmi helyzete szükségessé teszi ezt;

18. korábbi véleményével összhangban arra kéri az Európai Bizottságot, hogy folytassa annak értékelését, hogy az erre az intézkedésre kiutalt előirányzatok elégségesek-e, és rámutat, hogy már az előző finanszírozási szintet (évi 500 millió euró) sem tartotta megfelelőnek, márpedig különféle okok miatt ez az igény folyamatosan nőtt, ami azt jelenti, hogy a javasolt finanszírozási szint túlságosan alacsony, ugyanis az előirányzatok jelenlegi szintjét lényegesen csökkentették (az európai bizottsági javaslat szerint 30 %-kal, a tanácsi javaslat szerint pedig 40 %-kal). Az RB legalább az előirányzatok jelenlegi szintjének megtartását kéri;

Az RB részletes megjegyzései és politikai ajánlásai

19. megállapítja, hogy a mennyiségileg megfelelő, változatos és egészséges étrend olyan alapjog, amelyről számos nemzetközi emberjogi megállapodás és nyilatkozat rendelkezik, és rámutat arra, hogy ezt a jogot az EU összes polgára és lakosa számára minden szinten biztosítani kellene;

20. rámutat, hogy a hiányos táplálkozás a leginkább rászoruló körében számos különböző, egymással összefüggő jelenségnek tulajdonítható. Ilyenek például a következők:

- a demográfiai tendenciák, valamint a mezőgazdasági termékek piacán, illetve a mezőgazdasági és kereskedelmi politikában végbemenő átfogó változások,
- a mezőgazdasági termékek belső piacának fogyatékoságai és az élelmiszer-ipari értéklánc átláthatóságának hiánya,
- az élelmiszer-termelésre alkalmas területek csökkenése és az a jelenség, hogy e földeket túlzott mértékben használják energianövények termesztésére,

— bizonyos uniós intézkedések és bürokratikus akadályok, amelyek a mezőgazdasági termékek saját szükségletre való előállításának vagy csekély mennyiségben történő értékesítésének útjában állnak,

— számos vidéki területen szerkezeti változások,

— a gazdasági válság hatásai a foglalkoztatásra és a vásárlóerőre,

— a munkanélküliség, és ezzel összefüggésben az egyre több családot és gyermeket érintő szegénység,

— az EU-val szomszédos régiók instabil helyzete;

21. úgy véli, hogy e széles körű és sokrétű problémák megoldásához hatékony uniós szakpolitikákra és finanszírozásra van szükség;

22. úgy véli, hogy a KAP egyik alapvető feladata továbbra is az kell, hogy legyen, hogy megfelelő, változatos étrendet biztosít az uniós polgárok részére. Az RB olyan agrárpolitikai reformot sürget, amelynek nyomán az élelmiszerek piaci árának megállapítása átláthatóvá válik, az elsődleges agrártermelés pedig az összes uniós régióban nyereséges marad;

23. úgy véli, hogy bár a piaci tendenciák, a természetlagok elmúlt évekbeli alakulása és a fogyasztási minták változásai csökkentették a mezőgazdasági termelési többletet, a jövőben felhalmozódhat ilyen többlet, és az EU legitimálásához fontos lenne, hogy ezt a nélkülözők segélyezésére fordítsák;

24. hangsúlyozza, hogy e dokumentum 12. pontja azzal támasztható alá, hogy a KAP kezdettől fogva az uniós szakpolitikák egyik legfontosabb területe, és az is marad. Ha az új eszköz jogalapja ezt magában foglalná (kettős jogalap), az hosszú távon biztosítaná a leginkább rászorulóknak segélyezésének folytatását, még ha az EU egyéb szakpolitikáira – például a társadalmi kohézióra irányuló politikára – hosszú távú terhet rótnak is a jelenlegi kihívások;

25. rámutat, hogy az európai régiók társadalmi-gazdasági helyzete az egyes tagállamokon belül is eltérő, és úgy véli, szükség van a javasolt programra az európai kohézió és szolidaritás érdekeit szolgáló, az egyes tagállamok és azok helyi és regionális önkormányzatai által hozott intézkedések kiegészítése céljából. Ebben az értelemben a javasolt program feltétlenül az EU közös értékeiben és az európai integráció alapjaitól gyökerezik;

26. fontosnak tartja, hogy a szegénység és a kirekesztés okainak kiküszöbölése végett a számos célkitűzést ötvözzék az új alap keretén belül, mert a hajléktalanság, a hiányos

táplálkozás és a gyermekes családok szociális nélkülözése kihat egymásra. Az RB azonban kiemeli, hogy az új eszközt megelőző programok középpontjában a táplálkozás állt, és a hiányos táplálkozás számos régióban egyértelműen újra valódi hosszú távú problémát jelent. Ezért az RB arra kéri a tagállamokat és a régiókat, hogy a programok megvalósítása során helyezzenek nagy hangsúlyt az élelmiszersegélyekre, és ilyen módon segítsék elő, hogy a polgárok számára olyan programok is rendelkezésre álljanak, amelyek mérséklik a hajléktalanságot és a társadalmi kirekesztést;

27. rámutat, hogy a fenti 16–18. pont azon alapul, hogy:

- A legsúlyosabban érintett régiók esetében az európai polgárok, régiók és népek közötti kohézió jegyében indokolható, hogy a leginkább rászoruló személyekre irányuló programot kizárólag uniós költségvetésből finanszírozzák.
- A javasolt eszköz társfinanszírozására vonatkozó elképzelés két irányból közelíthető meg. Egyrészt a társfinanszírozás

bizonyos esetekben hatékonyabbá teheti a programokat, és fokozhatja a nemzeti és regionális hatóságok elkötelezettségét irántuk; másrészt csökkentheti a programokban való részvétel iránti érdeklődést, és így számos régióban mérsékelheti a lehetőségeket. Az RB rámutat, hogy a jelenlegi gazdasági körülmények között az utóbbi forgatókönyv a valószínűbb, ezért arra kéri az uniós intézményeket, hogy ismét vegyenek fontolóra egy 85 %-os társfinanszírozási arányt.

- Ha az előirányzatoknak még a jelenlegi szintjét is 30–40 %-kal csökkentik, az rövidlító stratégia, mivel a leginkább rászorulókat szolgáló korábbi élelmiszerprogramokból és az érdekelt felek üléseiről készült jelentésekből az derül ki, hogy körülbelül évi 680 millió eurónyi előirányzatra van szükség. Ez azt jelentené, hogy majdnem annyi többletfinanszírozásra van szükség, mint amennyit a jelenlegi finanszírozási szint tervezett csökkentései tesznek ki.

II. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Preambulum

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 175. cikke harmadik bekezdésére,	tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 175. cikke harmadik bekezdésére, <u>valamint 39. cikke (1) bekezdésére,</u>

Indokolás

Az indokolást a vélemény első részének 2. és 12. pontja tartalmazza („politikai ajánlások”).

2. módosítás

(7) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A megfelelő pénzügyi keret meghatározása érdekében a Bizottságnak végrehajtási aktusok által, a szegénység és az anyagi nélkülözés tekintetében fennálló különbségeket figyelembe vevő objektív és átlátható módszer alkalmazásával kell megállapítania a globális források tagállamok szerinti éves felosztását.	A megfelelő pénzügyi keret meghatározása érdekében a Bizottságnak végrehajtási aktusok által, a szegénység és az anyagi nélkülözés tekintetében fennálló különbségeket <u>a relatív szegénységi küszöbvel együtt</u> figyelembe vevő objektív és átlátható módszer alkalmazásával kell megállapítania a globális források tagállamok szerinti éves felosztását.

Indokolás

Mivel a relatív szegénység az Európa 2020 stratégia és az Eurostat által alkalmazott mutató, az alap keretében is helyénvaló lenne a használata.

3. módosítás

Új preambulumbekkezdés a (8) preambulumbekkezdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>A leginkább rászoruló személyek szükségleteire való leghatékonyabb és legmegfelelőbb válasz érdekében és a közös stratégiai kerettel összhangban, a partnerség elvét az alap valamennyi szakaszára alkalmazni kellene.</u>

4. módosítás

(35) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az uniós ellenőrzések gyakoriságának arányosnak kell lenni az Uniónak az alpból kifizetett támogatásával. Különösen az elvégzett pénzügyi ellenőrzések számát kell csökkenteni, amennyiben egy művelet teljes támogatható kiadása nem haladja meg a 100 000 EUR összeget. Mindazonáltal lehetővé kell tenni az ellenőrzések bármely időpontban történő elvégzését, amennyiben bizonyítható a szabálytalanság vagy a csalás, illetve egy ellenőrzési minta részeként. Annak érdekében, hogy a Bizottság által végzett ellenőrzés arányos legyen a kockázattal, a Bizottságnak tudnia kell csökkenteni az operatív programok ellenőrzésével kapcsolatos munkát, amennyiben nincsenek jelentős hiányosságok, vagy amennyiben az ellenőrző hatóság megbízható. Az ellenőrzések során teljes körűen figyelembe kell venni ezenfelül az alap lakossági célcsoportjaira vonatkozó célkitűzéseket és azok tulajdonságait.	Az uniós ellenőrzések gyakoriságának arányosnak kell lenni az Uniónak az alpból kifizetett támogatásával. Különösen az elvégzett pénzügyi ellenőrzések számát kell csökkenteni, amennyiben egy művelet teljes támogatható kiadása nem haladja meg a 100 000 EUR összeget. Mindazonáltal lehetővé kell tenni az ellenőrzések bármely időpontban történő elvégzését, amennyiben bizonyítható a szabálytalanság vagy a csalás, illetve egy ellenőrzési minta részeként. Annak érdekében, hogy a Bizottság által végzett ellenőrzés arányos legyen a kockázattal, a Bizottságnak tudnia kell csökkenteni az operatív programok ellenőrzésével kapcsolatos munkát, amennyiben nincsenek jelentős hiányosságok, vagy amennyiben az ellenőrző hatóság megbízható. Az ellenőrzések során teljes körűen figyelembe kell venni ezenfelül az alap lakossági célcsoportjaira vonatkozó célkitűzéseket és azok tulajdonságait. <u>Az egyes intézkedésekre vonatkozó ellenőrzések szükségességének értékelésekor figyelembe kellene venni a kidolgozott közellenőrzési gyakorlatokat és jogkövet, amelyeket az érintett helyi és regionális önkormányzatok már alkalmazhatnak a foganatosított intézkedések és az ezeket támogató tevékenységek esetében. Hasonlóképpen meg kell vizsgálni, hogy azok a partnerszervezetek, amelyek végrehajtanak egy intézkedést, a közfinanszírozás és az ehhez tartozó ellenőrzési eljárások hatálya alá tartoznak-e, és a szervezet tevékenységeinek és tapasztalatának mértékét is értékelni kell.</u>

5. módosítás

4. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alap olyan nemzeti programokat támogat, amelyek keretében a hajléktalanok és a gyermekek számára személyes felhasználásra szánt élelmiszert és alapvető fogyasztási cikkeket juttatnak a leginkább rászoruló személyek számára.	Az alap olyan nemzeti programokat támogat, amelyek a helyi és regionális önkormányzatok aktív részvételével biztosítják keretében a hajléktalanok és a gyermekek számára, személyes felhasználásra szánt <u>egészséges és a lehető legváltozatosabb</u> élelmiszereket és alapvető fogyasztási cikkeket eljuttatásának a leginkább rászoruló személyek számára.

6. módosítás

5. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az alpból származó támogatást a Bizottság és a tagállamok közötti szoros együttműködés révén kell megvalósítani.	Az alpból származó támogatást, <u>hogy annak hatása minél nagyobb legyen</u>, a Bizottság és , a tagállamok, a helyi és regionális önkormányzatok és az érintett partnerszervezetek közötti szoros együttműködés révén <u>keretében</u> kell megvalósítani <u>kiosztani</u>.

Indokolás

A jogalkotási javaslatot kísérő hatástanulmány a 2. Melléklet (iii) oldalán részletezi az élelmiszer-segély-program kezelésének az uniós tagországokban meglévő három különböző rendszerét, melyek közül néhány közvetlenül bevonja a helyi és regionális önkormányzatokat is, valamint a kedvezményezettekkel a legközelebbi kapcsolatban lévő partnerszervezeteket is.

7. módosítás**5. cikk (6) bekezdés**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A saját felelősségi körüknek megfelelően a Bizottság és a tagállamok biztosítják az összhangot az Európai Szociális Alappal, valamint más uniós politikákkal és eszközökkel.	A saját felelősségi körüknek megfelelően a Bizottság és a tagállamok biztosítják az összhangot az Európai Szociális Alappal, valamint más uniós politikákkal és eszközökkel, <u>különösen az EU egészségpolitikai fellépéseivel, amilyen például az EU 2014–2020-re vonatkozó harmadik többéves egészségügyi cselekvési programja.</u>

Indokolás

Az egészségügyi cselekvési programról szóló RB 67/2012 sz. véleményében „a Régiók Bizottsága ennek kapcsán hangsúlyozza, hogy a fenntartható egészségpolitikának mindig tekintettel kell lennie az egészségjavító és betegségmegelőző tényezőkre, mint amilyen például a szociális helyzet, az életmód, a kultúra, a képzés, a környezeti tényezők és a szociális keretfeltételek”.

8. módosítás**5. cikk (8) bekezdés**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell az alap eredményességét, különösen a figyelemmel kísérés, jelentéstétel és értékelés révén.	A Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell az alap eredményességét, különösen a figyelemmel kísérés, jelentéstétel és értékelés, <u>továbbá az alap intézkedéseit megvalósító helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint partnerszervezetekkel a hatásvizsgálatok keretében történő konzultáció révén.</u>

9. módosítás**5. cikk – a (12) bekezdés után új bekezdés illesztendő a szövegbe**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>A lakhatással kapcsolatos kirekesztettség európai osztályozása (ETHOS) lehetne az alap megítélésének egyik kritériuma.</u>

Indokolás

A hajléktalanságot vagy lakhatással kapcsolatos kirekesztettséget az Európai Unió országaiban eltérő módon értékelik és kezelik. AZ ETHOS-féle osztályozást a jelenleg érvényes nemzeti meghatározásoknak és az egyesületek által nap mint nap megtapasztalt valós helyzeteknek az elmélyült elemzése alapján dolgozták ki.

10. módosítás**5. cikk – a (12) bekezdés után új bekezdés illesztendő a szövegbe**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>Az Európai Bizottság, a tagállamok és a partnerszervezetek hozzájárulnak az élelmiszerpazarlás elleni küzdelemhez a forgalmazási lánc minden egyes szakaszában, ideértve az élelmiszerekkel való ellátást és a kedvezményezettek ilyen irányú oktatását.</u>

Indokolás

A 2012. január 19-i európai parlamenti állásfoglalás követelésével összhangban az élelmiszerpazarlásra kiemelt figyelmet kell fordítania az Európai Uniónak. Az Európai Bizottság becslése szerint az élelmiszerpazarlás – a teljes forgalmazási láncot figyelembe véve – egy európai polgárra számítva évente körülbelül 190 kg. A pazarlás ellen elsősorban a következő intézkedésekkel lehetne fellépni: tájékoztatás a közösségi szabályozásból eredő és a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeken feltüntetett egyes egészségügyi megjegyzésekről, úgymint a fogyaszthatósági határidő és az optimális használati időtartam; a mezőgazdasági termékek forgalmazási szabványaira vonatkozó európai szabályozás felülvizsgálata (elsősorban a gyümölcs- és zöldségágazatban) a méret szerint nem osztályozott gyümölcs- és zöldségkínálat támogatása érdekében; a nagykereskedelemtől meg kell követelni, hogy az eladatlan élelmiszereket adományként felajánlja.

11. módosítás

6. cikk (1) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A 2014–2020 közötti időszak vonatkozásában az alapból finanszírozandó költségvetési kötelezettségvállalások tekintetében rendelkezésre álló globális források összege 2011. évi áron 2 500 000 000 EUR, a II. mellékletben meghatározott éves bontásban.	A 2014–2020 közötti időszak vonatkozásában az alapból finanszírozandó költségvetési kötelezettségvállalások tekintetében rendelkezésre álló globális források összege 2011. évi áron 2 500 000 000 <u>3 500 000 000</u> EUR, a II. mellékletben meghatározott éves bontásban.

12. módosítás

6. cikk (3) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A Bizottság végrehajtási aktusok révén határozatot fogad el a globális források tagállamok szerint éves bontásban történő megállapításáról, a(z) [...] /EU rendelet (közös rendelkezésekről szóló rendelet) 84. cikke (5) bekezdésével összhangban, az e cikk (4) bekezdésének sérelme nélkül, az Eurostat által meghatározott alábbi mutatók figyelembevételével:	A Bizottság végrehajtási aktusok révén határozatot fogad el a globális források tagállamok szerint éves bontásban történő megállapításáról, a(z) [...] /EU rendelet (közös rendelkezésekről szóló rendelet) 84. cikke (5) bekezdésével összhangban, az e cikk (4) bekezdésének sérelme nélkül, az Eurostat által meghatározott alábbi mutatók figyelembevételével;
a) a súlyos anyagi nélkülözésben élő lakosság;	(a) <u>a relatív szegénységi küszöb, vagyis a népesség azon része, amely olyan háztartásban él, ahol a jövedelem nem éri el legalább a nemzeti átlagos jövedelem 60 %-át;</u>
b) az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő lakosság.	(a b) a súlyos anyagi nélkülözésben élő lakosság;
	(b c) az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő lakosság.

13. módosítás

A 11. cikk után új cikk illesztendő be

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<u>Nemzeti ellenőrzőbizottság:</u>
	1. <u>A tagállamok nemzeti ellenőrzőbizottságot hoznak létre operatív programjuk hatékony megvalósításának biztosítása érdekében.</u>
	2. <u>E nemzeti ellenőrzőbizottság tagjai között szerepelnek a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a szegénység ellen küzdő szervezetek képviselői. A bizottság partnerséget alakít ki a rászorulóknak szánt támogatások elosztását végző szervezetekkel.</u>

14. módosítás

Az 15. cikk (3) bekezdése után új bekezdés illesztendő a szövegbe

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(4) Az Európai Bizottság 2018 márciusáig elkészíti az alap felidős értékelését, és benyújtja az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Régiók Bizottságának.

15. módosítás

17. cikk (3) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Egy művet végrehajtása során a kedvezményezettek és a partnerszervezetek úgy tájékoztatják a nyilvánosságot az alaptól kapott támogatásról, hogy a nyilvánosság számára jól látható helyen, az élelmiszer, a termékek és a kísérő intézkedések biztosításának valamennyi helyszínén – kivéve, ha az elosztás körülményei miatt erre nincs lehetőség – legalább egy (minimum A3-as méretű) plakátot helyeznek el, amely tájékoztatást ad a műveletről, többek között az Uniótól kapott pénzügyi támogatásról. A saját weboldallal rendelkező kedvezményezettek és partnerszervezetek rövid leírást is közölnek a műveletről, megemlítve annak céljait és az elért eredményeket, és kiemelve az Uniótól kapott pénzügyi támogatást.	Egy művet végrehajtása során a kedvezményezettek és a partnerszervezetek <u>egy oly módon</u> tájékoztatják a nyilvánosságot az <u>élelmiszerek és termékek elosztására alaptól</u> kapott támogatásról, <u>amely összeegyeztethető saját elosztási gyakorlataikkal és körülményeikkel, például plakátok vagy szórólapok formájában, amelyek ismertetik a tevékenységet és az Európai Uniótól ehhez kapott támogatást, és tájékoztatást nyújtanak az ugyanarra a célra vonatkozó támogatási intézkedésekhez történő hozzáférésről</u> <u>hogy a nyilvánosság számára jól látható helyen, az élelmiszer, a termékek és a kísérő intézkedések biztosításának valamennyi helyszínén – kivéve, ha az elosztás körülményei miatt erre nincs lehetőség – legalább egy (minimum A3-as méretű) plakátot helyeznek el, amely tájékoztatást ad a műveletről, többek között az Uniótól kapott pénzügyi támogatásról.</u> <u>Ennek során olyan eszközöket alkalmaznak, amelyek egyesítik magukban a tájékoztatást, a tanácsadást, valamint a társadalmi és munkaerő-piaci integrációt, megtörve ezzel a nemzedékeken átnyúló szegénység ördögi körét.</u> A saját weboldallal rendelkező kedvezményezettek és partnerszervezetek rövid leírást is közölnek a műveletről, megemlítve annak céljait és az elért eredményeket, és kiemelve az Uniótól kapott pénzügyi támogatást.

Indokolás

Az eredeti megfogalmazás javítását célozza, kibővítve az általános tájékoztatási megközelítést a kitűzött célhoz hozzájáruló egyéb típusú intézkedésekkel, és így ezeket a lakossági szolgáltatási struktúrákat az emberek életfeltételeit javító további intézkedésekkel egészítik ki. A cél az, hogy az élelmiszerek és egyéb javak elosztása révén lehetőség teremtsődjön az érintetteknek a szociális és munkaügyi támogató intézkedésekben való aktív részvételére.

16. módosítás

21. cikk (3) pont, 1. bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A hajléktalanoknak és a gyermekeknek szánt élelmiszert és termékeket maguk a partnerszervezetek is beszerezhetik.	A <u>hajléktalanoknak és a gyermekeknek</u> <u>végso</u> kedvezményezetteknek szánt élelmiszert és termékeket maguk a partnerszervezetek is beszerezhetik.

Indokolás

Az alap a leginkább rászoruló személyek támogatására irányul, márpedig a segítségre szorulókat e kategóriájába nem csak a hajléktalanok és a gyermekek tartoznak. Többek között a 2. cikk (1) és (7) pontja, valamint a 3. cikk és a 21. cikk (4) pontja egyértelműen a leginkább rászoruló személyekről beszél. Ez a módosító indítvány tehát a rendelet koherenciáját igyekszik előmozdítani.

17. módosítás

24. cikk, 1 pont, .a) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(a) az élelmiszer, illetve a hajléktalanok vagy a gyermekek számára személyes felhasználásra szánt alapvető fogyasztási cikkek beszerzésének költségei;	(a) az élelmiszer, illetve a hajléktalanok vagy a gyermekek <u>végző kedvezményezettek</u> számára személyes felhasználásra szánt alapvető fogyasztási cikkek beszerzésének költségei;

Indokolás

Megegyezik a 16. módosító indítvány indokolásával.

18. módosítás

24. cikk (1) pont, b) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(b) amennyiben közszervezet a hajléktalanok és a gyermekek számára személyes felhasználásra szánt élelmiszer és alapvető fogyasztási cikket vásárol és partnerszervezetek számára továbbítja azokat, az élelmiszernek és a termékeknek a partnerszervezetek raktárába történő szállításának költségei, az a) pontban említett költségek 1 %-ának megfelelő átalányösszegként megadva;	(b) amennyiben közszervezet a hajléktalanok és a gyermekek <u>végző kedvezményezettek</u> számára személyes felhasználásra szánt élelmiszer és alapvető fogyasztási cikket vásárol és partnerszervezetek számára továbbítja azokat, az élelmiszernek és a termékeknek a partnerszervezetek raktárába történő szállításának költségei, az a) pontban említett költségek 1 %-ának megfelelő átalányösszegként megadva;

Indokolás

Megegyezik a 16. módosító indítvány indokolásával.

Kelt Brüsszelben, 2013. április 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

2013-as előfizetési díjak (áfa nélkül, rendes szállítási költségeket beleértve)

Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	Az EU 22 hivatalos nyelvén	1 300 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, nyomtatott kiadvány + éves DVD	Az EU 22 hivatalos nyelvén	1 420 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L sorozat, kizárólag nyomtatott kiadvány	Az EU 22 hivatalos nyelvén	910 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, L + C sorozat, havi DVD (összevont)	Az EU 22 hivatalos nyelvén	100 EUR/év
A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványa (S sorozat), közbeszerzés és ajánlati felhívások, DVD, heti egy kiadvány	Többnyelvű: az EU 23 hivatalos nyelvén	200 EUR/év
Az EU Hivatalos Lapja, C sorozat – versenyvizsga-kiírások	A vizsgakiírás szerinti nyelv(ek)en	50 EUR/év

Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának*, amely az Európai Unió hivatalos nyelvein jelenik meg, 22 nyelvi változatára lehet előfizetni. Az L (jogsabályok) és a C (tájékoztatások és közlemények) sorozatot foglalja magában.

Valamennyi nyelvi változatra külön kell előfizetni.

A 920/2005/EK tanácsi rendelet értelmében, amelyet a Hivatalos Lap 2005. június 18-i L 156. száma tett közzé, és amely előírja, hogy az Európai Unió intézményei nem kötelesek minden jogi aktust ír nyelven is megszövegezni, illetve ezen a nyelven kihirdetni, az ír nyelven kiadott Hivatalos Lapok értékesítése külön történik.

A Hivatalos Lap Kiegészítő Kiadványára (S sorozat – közbeszerzés és ajánlati felhívások) történő előfizetés mind a 23 hivatalos nyelvi változatot magában foglalja egyetlen többnyelvű DVD-n.

Kérésére az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* történő előfizetéssel a Hivatalos Lap különféle mellékleteit is megkaphatja. Az előfizetők a mellékletek megjelenéséről az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közölt „Az olvasóhoz” című közleménynek köszönhetően értesülnek.

Értékesítés és előfizetés

A különböző, térítés ellenében kapható kiadványokra – például az *Európai Unió Hivatalos Lapjára* – való előfizetés a Kiadóhivatal forgalmazó partnereitől szerezhető be. A forgalmazó partnerek listája a következő címen található:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm

Az EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az *Európai Unió Hivatalos Lapja*, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információt az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU